

LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA

INFORME DE PROGRÉS
SOBRE EL
DESPLEGAMENT DEL
DECRET 11/2021
(GENER 2023)

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Índex

1. Presentació	3
2. L'evolució dels nivells de segregació escolar a Catalunya	5
3. La detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques.....	25
4. La millora de l'escolarització equilibrada de l'alumnat amb necessitats formatives específiques.....	41
5. La gestió de la matrícula viva	51
6. La millora de la zonificació escolar i de les adscripcions	55
7. L'evitació de la sobreoferta	65
8. La convocatòria dels ajuts	69
9. La millora del suport als centres amb elevada complexitat	75
10. Reptes pendents: principals prioritats d'actuació del Pacte en els propers anys	79
Annex: dades sobre l'evolució dels nivells de segregació escolar	87

1. Presentació

El març del 2019, el Departament d'Educació i el Síndic de Greuges van subscriure el Pacte contra la segregació escolar a Catalunya (PSEC, en endavant), juntament amb la majoria de municipis de més de 10.000 habitants (116 dels 120 municipis) i els membres de la comunitat educativa (entitats municipalistes, patronals dels centres concertats, sindicats, federacions d'associacions de famílies d'alumnat i entitats de referència en l'àmbit de l'educació) i de l'arc parlamentari i institucional. Més endavant s'hi han anat adherint bona part dels municipis de més de 3.000 habitants (177 en total). Actualment, més del 75% de municipis que tenen, com a mínim, dos centres que imparteixen els mateixos ensenyaments són signataris del PSEC.

El PSEC inclou 30 actuacions i 189 mesures concretes en nou àmbits que el Departament d'Educació i la resta d'agents signataris, d'acord amb les seves funcions i competències, es van comprometre a implementar, tant com es pogués, durant els cinc anys posteriors a la signatura del Pacte.

Una d'aquestes mesures era l'aprovació d'un nou marc normatiu que regulés l'admissió d'alumnat al sistema educatiu i que, més enllà de garantir un lloc escolar, incorporés nous instruments per combatre la segregació escolar.

El febrer del 2021, el Departament d'Educació va aprovar el Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, que suposa un avenç molt significatiu en la lluita contra la segregació escolar, perquè situa de manera expressa les polítiques de gestió del procés d'admissió d'alumnat al servei d'aquest objectiu.

El març del 2022, arribats a l'equador del període previst per al seu desplegament, la institució del Síndic de Greuges va presentar al Parlament de Catalunya l'informe *Pacte contra la segregació escolar a Catalunya. Primer informe de balanç sobre la implementació del Pacte sobre la segregació escolar a Catalunya*, en el qual es posen en valor els avenços assolits en la reducció de la segregació escolar i també en la implementació progressiva de les mesures previstes en el PSEC, però també destacava que el desplegament s'estava fent de manera més lenta del que s'havia planificat inicialment, i exhortava les administracions, especialment el Departament d'Educació, a abordar amb més decisió la implementació de les actuacions pendents.

Aquest nou informe té per objectiu continuar amb la tasca d'avaluació del desplegament de les mesures previstes en el PSEC durant el curs 2021/2022, en el marc de la funció que aquest atorga a la institució del Síndic de Greuges,

i també analitzar com s'ha desenvolupat el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023. Aquest informe forma part dels mecanismes per garantir que la Comissió de seguiment del PSEC, integrada pel conjunt de les entitats signatàries, que es reuneix semestralment, pugui exercir la seva funció de rendició de comptes.

En relació amb el seguiment del PSEC, el Departament d'Educació ha configurat internament la Unitat de Seguiment del Pacte contra la segregació escolar, la qual té com a principal funció fer el seguiment de les actuacions que corresponen al desplegament del PSEC per part del Departament d'Educació. Aquesta unitat depèn de la Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa, que, com estableix el Decret 59/2022, de 29 de març, de reestructuració del Departament d'Educació, s'atribueix la competència en el compliment del PSEC signat amb la institució del Síndic de Greuges.

2. L'evolució dels nivells de segregació escolar a Catalunya

L'anàlisi dels nivells de segregació escolar està molt condicionada per la disponibilitat de dades estadístiques sobre la composició social dels centres, que encara és molt limitada.

La manca de dades estadístiques sistemàtiques actualitzades desagregades per centre a Catalunya sobre el nivell d'estudis o sobre l'estatus socioeconòmic dels progenitors, que són dos dels factors que més incideixen en la igualtat d'oportunitats dels infants en l'àmbit educatiu, dificulta elaborar una anàlisi realment comprensiva de la problemàtica.

Com a aproximació del nivell socioeconòmic de les famílies, l'estadística oficial proveeix dades sobre la nacionalitat de l'alumnat o sobre la concurrència de necessitats educatives específiques.

Per mesurar el nivell d'equitat en la distribució de l'alumnat estranger i de l'alumnat amb necessitats educatives específiques entre centres, s'ha adoptat l'índex de dissimilitud,¹ que mesura la proporció del grup analitzat que (hipotèticament) s'hauria de canviar d'escola per aconseguir una distribució perfectament igualitària (oscil·la entre 0 i 1, i la situació de perfecta igualtat és 0 i la de màxima desigualtat, 1). Un índex de dissimilitud del 0,5, per exemple, ens indica que, per aconseguir una distribució perfectament equitativa, el 50% de l'alumnat estranger o de l'alumnat amb necessitats educatives específiques hauria d'estar escolaritzat en altres centres.

Per avaluar l'impacte del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya s'han pres en consideració les dades disponibles el curs 2018/2019, just abans de la seva signatura, i les dades disponibles el curs 2021/2022 (amb el curs completat) i el curs 2022/2023 (fins al desembre del 2022).

En l'anàlisi global per al conjunt de Catalunya s'han tingut en compte tots els centres que estan ubicats en municipis que, com a mínim, disposen de dos centres amb els mateixos ensenyaments impartits. En l'anàlisi específica a escala local, en canvi, formen part del nostre univers de municipis aquells que tenen més de 5.000 habitants i que també tenen, com a mínim, dos centres per ensenyament. Hi ha 194 municipis que compleixen aquests criteris a primària i 135, a l'ESO.

¹ En el cas de l'anàlisi de la segregació en la distribució de l'alumnat estranger, aquest índex es calcula: $D = \frac{1}{2} \sum_{esc} \text{valor abs} \left(\frac{\text{estr}_{escola}}{\text{estr}_{municipi}} - \frac{\text{esp}_{escola}}{\text{esp}_{municipi}} \right)$.

El curs 2022/2023 continua la tendència a minorar la segregació escolar. Des de la signatura del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, s'han reduït més del 15% els nivells de segregació escolar al sistema educatiu

L'any 2016, la institució del Síndic de Greuges va denunciar la manca d'avenços estructurals significatius en la reducció dels desequilibris en la composició social dels centres al llarg de la darrera dècada, arran de la presentació de dos informes extraordinaris, *La segregació escolar a Catalunya (I): la gestió del procés d'admissió d'alumnat*, i *La segregació escolar a Catalunya (II): condicions d'escolarització*, que analitzaven aquesta temàtica. L'anàlisi dels índexs de dissimilitud de la distribució de l'alumnat estranger posava de manifest que, d'ençà del curs 2006/2007, tant a primària com a secundària, no s'havien produït avenços significatius en la lluita contra la segregació escolar de l'alumnat estranger (que giraven al voltant del 0,48 a primària i del 0,38 a secundària).

Aquesta tendència, però, es va modificar l'any 2016, amb un procés lent però sostingut de reducció progressiva dels nivells de segregació escolar del sistema educatiu. Amb la signatura del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya l'any 2019, aquesta reducció s'ha intensificat: entre els cursos 2018/2019 i 2022/2023 (desembre), aquesta reducció ha estat del 16,4% a primària i del 14,9% a secundària. Mentre el curs 2018/2019 calia (hipotèticament) canviar de centre el 44% de l'alumnat estranger a primària i el 35% a secundària per garantir una escolarització plenament equilibrada d'aquest alumnat, el curs 2022/2023 (desembre) aquesta proporció és del 36% a primària i del 30% a secundària (vegeu la taula 1 i el gràfic 1).

Cal dir que la capacitat de reduir completament els desequilibris en la distribució de l'alumnat estranger als diferents centres del conjunt de Catalunya es veu condicionada per les diferències existents en la composició social dels diferents municipis. Per bé que la distribució interna dins de cada municipi sigui plenament equilibrada, els centres dels municipis amb una proporció d'alumnat estranger més elevada tindran necessàriament més presència d'aquest alumnat que els centres escolars dels municipis amb una proporció més baixa. És a dir, en el conjunt de Catalunya, sempre hi haurà diferències entre centres provocades per la composició social del municipi on s'ubiquen, encara que no hi hagi segregació escolar dins de cada municipi.

De fet, si aconseguíssim tenir tots els municipis internament sense segregació (amb índexs de dissimilitud a escala local igual a zero), l'índex de dissimilitud per al conjunt de Catalunya seria del 0,18 a primària i del 0,17 a secundària, a causa de la incidència de la diferent composició social dels diferents municipis (vegeu el gràfic 2).

Prenent com a referència aquest objectiu, doncs, des del curs 2018/2019, s'han aconseguit reduir els nivells de segregació escolar un 28,1% a primària i un 28,5% a secundària.

Aquestes dades il·lustren que el PSEC i les mesures que se'n deriven han consolidat una tendència positiva en l'evolució de la segregació escolar a Catalunya en els darrers anys, i que ja s'ha acomplert en més d'una quarta part el repte de reduir els desequilibris existents. Amb tot, aquests avenços són encara insuficients per poder afirmar que s'han assolit els objectius previstos.

Per comprendre el ritme lent en la reducció del fenomen, cal fer notar que l'alumnat que ha estat admès a un centre prèviament a l'aplicació de mesures d'escolarització equilibrada es manté al centre fins a acabar la seva escolaritat, i també que l'existència de germans als centres contribueix a reproduir la segregació escolar del sistema, perquè l'alumnat tendeix a escolaritzar-se en els centres on ja hi són els seus germans. Aquests són factors que alenteixen la correcció dels desequilibris existents.

També convé posar de manifest, però, que hi ha marge de millora en l'aplicació de les mesures d'escolarització equilibrada d'alumnat, tal com es constata en epígrafs posteriors d'aquest mateix informe.

Taula 1. Evolució dels nivells de segregació escolar en funció de la nacionalitat de l'alumnat a Catalunya (2011-2023)

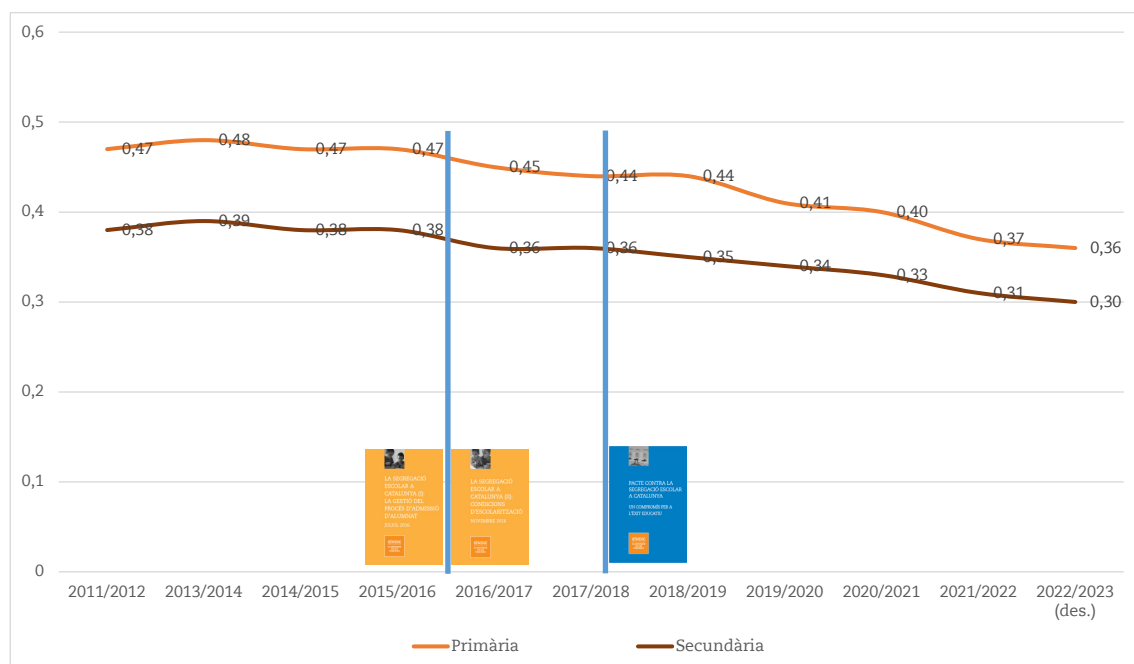
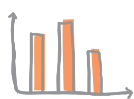

Etapa	2011/ 2012	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023 (des.)
Primària	0,47	0,48	0,47	0,47	0,45	0,44	0,44	0,41	0,40	0,37	0,36
Secundària	0,38	0,39	0,38	0,38	0,36	0,36	0,35	0,34	0,33	0,31	0,30
Etapa	2011/ 2012	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023 (des.)
I3	-	-	-	0,51	0,49	0,47	0,45	0,43	0,42	0,41	0,40
1r d'ESO	-	-	-	0,39	0,38	0,38	0,37	0,36	0,34	0,32	0,32

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de I3 a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. A diferència de l'anàlisi per municipis, que es limita als municipis més grans de 5.000 habitants, els índexs de dissimilitud d'aquesta taula estan calculats per a tots els municipis catalans que tenen, com a mínim, dos centres de primària o dos centres de secundària.

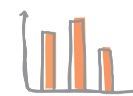
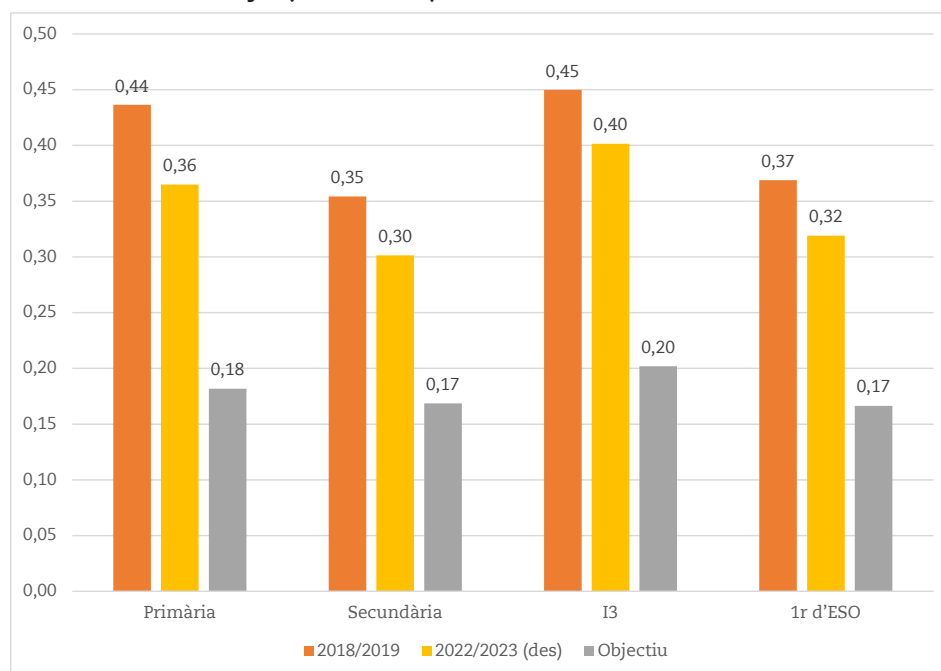
Gràfic 1. Evolució dels nivells de segregació escolar en funció de la nacionalitat de l'alumnat a Catalunya (2011-2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de I3 a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. A diferència de l'anàlisi per municipis, que es limita als municipis més grans de 5.000 habitants, els índexs de dissimilitud d'aquesta taula estan calculats per a tots els municipis catalans que tenen, com a mínim, dos centres de primària o dos centres de secundària.

Gràfic 2. Evolució dels nivells de segregació escolar en funció de la nacionalitat de l'alumnat a Catalunya (2011-2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

D'altra banda, val a dir que l'evolució dels índexs de dissimilitud de l'alumnat amb necessitats educatives específiques es caracteritza per una tendència menys clara, fonamentalment perquè aquests índexs estan molt condicionats pels nivells de detecció existents d'aquest alumnat, que canvia de manera significativa any rere any. Val a dir que les dades d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques són poc fiables encara per fer una anàlisi dels desequilibris en la composició social dels centres, fonamentalment perquè encara no hi ha criteris prou compartits i consolidats que permetin equiparar a escala local la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques.

Tot i això, sí que sembla constatar-se una millora de l'escolarització equilibrada d'alumnat amb necessitats educatives específiques en l'accés al sistema educatiu, a I3, amb una reducció del 32,3% dels nivells de segregació d'aquest alumnat en l'admissió al sistema educatiu (amb índexs de dissimilitud que han passat de valors propers al 0,60 el curs 2018/2019 al 0,41 al curs 2022/2023) (vegeu la taula 2).

Taula 2. Evolució dels nivells de segregació escolar en funció de la concurrència de necessitats educatives específiques de l'alumnat a Catalunya (2015-2023)

Etapa	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023 (des.)
Primària	0,48	0,36	0,38	0,37	0,33	0,40	0,41	0,41
Secundària	0,45	0,34	0,33	0,29	0,24	0,34	0,32	0,32
Nivell	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023 (des.)
I3	0,69	0,53	0,59	0,60	0,49	0,49	0,46	0,41
1r d'ESO	0,52	0,41	0,40	0,34	0,29	0,37	0,35	0,37

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de 13 a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. A diferència de l'anàlisi per municipis, que es limita als municipis més grans de 5.000 habitants, els índexs de dissimilitud d'aquesta taula estan calculats per a tots els municipis catalans que tenen, com a mínim, dos centres de primària o dos centres de secundària.

Des de la signatura del Pacte, malgrat que ha augmentat la proporció d'alumnat estranger escolaritzat al sistema educatiu, s'ha reduït el nombre de centres amb elevada concentració d'alumnat estranger

Els desequilibris en l'escolarització de l'alumnat estranger provoquen, de vegades, concentracions elevades d'aquesta tipologia d'alumnat en determinats centres (fins al punt, en alguns casos, de guetitzar-ne la composició social).

A Catalunya, el curs 2021/2022 hi ha un total de 95 centres de primària amb més d'un 50% d'alumnat estranger, el 4,1% del total, 4 dels quals, amb més del 70%. I a secundària hi ha 12 centres amb més d'un 50% d'alumnat estranger, l'1,0% del total, 1 dels quals, amb més del 70% (vegeu la taula 3 i el gràfic 3). El curs 2018/2019, just abans de la signatura del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, el nombre de centres amb més del 50% d'alumnat estranger era lleugerament superior a primària (124, el 5,3% del total) i força equivalent a secundària (10, el 0,9% del total).

Taula 3. Centres segons la concentració d'alumnat estranger a Catalunya (2011-2022)

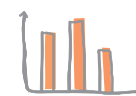
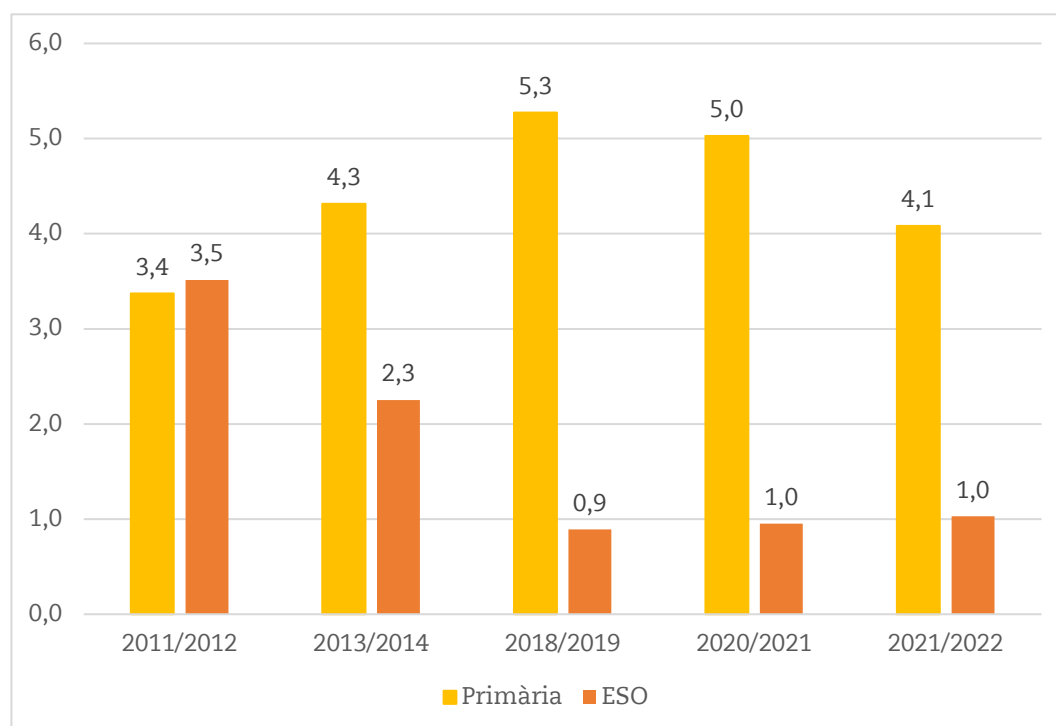

Primària	> 70%	> 50%	> 30%	< 30%	Total	% alumnat estranger
2011/2012	20	58	200	2.036	2.314	-
2013/2014	20	81	208	2.032	2.341	13,1
2018/2019	19	105	260	1.967	2.351	16,0
2020/2021	9	108	299	1.911	2.327	17,6
2021/2022	4	91	346	1.886	2.327	18,4
Secundària	> 70%	> 50%	> 30%	< 30%	Total	% alumnat estranger ESO
2011/2012	8	29	119	897	1.053	-
2013/2014	4	20	95	947	1.066	14,6
2018/2019	0	10	71	1.040	1.121	11,8
2020/2021	0	11	83	1.061	1.155	12,5
2021/2022	1	11	104	1.051	1.167	13,2

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de 13 a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària.

Gràfic 3. Evolució dels nivells de segregació escolar en funció de la nacionalitat de l'alumnat a Catalunya (2011-2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de 13 a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària.

Malgrat la minoració de la segregació escolar, hi ha municipis catalans amb forts desequilibris en l'escolarització d'alumnat

L'anàlisi de les dades a escala local posa de manifest que hi ha importants desigualtats territorials en l'impacte de la segregació escolar, i que aquestes desigualtats s'expliquen, segons cada cas, per la confluència d'un o més factors relacionats amb les condicions socials, educatives i polítiques particulars de cada municipi (composició social, característiques del mapa escolar, nivells de segregació residencial, vertebració interna, desplegament de polítiques d'escolarització equilibrada d'alumnat, etc.).

El curs 2022/2023 (setembre), els deu municipis catalans més grans de 5.000 habitants amb més segregació escolar interna de l'alumnat estranger a primària són Ripollet, Molins de Rei, Tarragona, Sant Joan Despí, Móra d'Ebre, Montornès del Vallès, Lleida, Sant Feliu de Llobregat, l'Arboç i Badalona (vegeu la taula 4). Els deu municipis catalans amb més segregació escolar interna a secundària obligatòria són Sant Fruitós de Bages, Esplugues de Llobregat, Tarragona, Molins de Rei, Piera, l'Hospitalet de Llobregat, Sant Sadurní d'Anoia i Sant Feliu de Codines (vegeu la taula 5).

Cal tenir en compte, però, que alguns d'aquests municipis, com és el cas de Molins de Rei, Sant Fruitós de Bages, Sant Sadurní d'Anoia, Sant Feliu de Codines o Piera, no tenen, ni a primària ni a secundària, un centre amb més del 30% d'alumnat estranger (vegeu els quadres 1 i 2).

Quadre 1. Municipis de més de 5.000 habitants amb elevada segregació escolar de l'alumnat estranger a primària a Catalunya (2022/2023)

	Municipis amb un pes del fet migratori inferior al 15% (població de 3 a 11 anys)	Municipis amb un pes del fet migratori superior al 15% (població de 3 a 11 anys)
Municipis amb, com a mínim, un centre amb més del 30% d'alumnat estranger i un centre amb menys del 15% d'alumnat estranger	Ripollet Sant Joan Despí Montornès del Vallès Sant Feliu de Llobregat Sant Boi de Llobregat Olesa de Montserrat Esplugues de Llobregat Les Franqueses del Vallès Rubí Vila-seca Gavà Santa Perpètua de Mogoda	Tarragona Móra d'Ebre Lleida L'Arboç Badalona Terrassa Reus Sabadell Montcada i Reixac L'Hospitalet de Llobregat Calafell Cornellà de Llobregat Tortosa Santa Coloma de Gramenet Sant Adrià del Besòs Barcelona
Municipis sense un centre amb més del 30% d'alumnat estranger	Molins de Rei Sant Sadurní d'Anoia	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i l'Idescat.

Taula 4. Els 30 municipis de més de 5.000 habitants a Catalunya amb nivells de segregació (índexs de dissimilitud) més elevats a primària (2021/2022 i 2022/2023)

	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE	% població estrangera 3-11 anys
Ripollet	0,49	0,34	0,50	0,31	0,63	0,28	13,3
Molins de Rei	0,49	0,29	0,48	0,24	0,34	0,33	5,0
Tarragona	0,45	0,40	0,46	0,47	0,50	0,34	21,0
Sant Joan Despí	0,44	0,41	0,44	0,47	0,55	0,50	8,0
Móra d'Ebre	0,44	0,12	0,44	0,36	0,30	0,20	25,9
Montornès del Vallès	0,46	0,23	0,44	0,18	0,38	0,25	10,6
Lleida	0,43	0,36	0,43	0,43	0,37	0,28	22,5

	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE	% població estrangera 3-11 anys
Sant Feliu de Llobregat	0,45	0,31	0,42	0,41	0,42	0,30	7,0
Arboç, l'	0,39	0,22	0,42	0,26	0,50	0,61	35,5
Badalona	0,30	0,31	0,42	0,55	0,44	0,57	17,7
Sant Boi de Llobregat	0,40	0,28	0,42	0,46	0,43	0,42	11,3
Olesa de Montserrat	0,40	0,35	0,41	0,32	0,41	0,22	8,2
Terrassa	0,41	0,44	0,40	0,40	0,41	0,33	16,5
Esplugues de Llobregat	0,40	0,25	0,40	0,37	0,50	0,35	14,0
Franqueses del Vallès, les	0,41	0,21	0,40	0,24	0,47	0,41	8,6
Reus	0,39	0,39	0,40	0,40	0,42	0,38	21,1
Sabadell	0,39	0,49	0,39	0,46	0,44	0,45	16,9
Rubí	0,36	0,34	0,37	0,33	0,44	0,26	13,1
Montcada i Reixac	0,38	0,41	0,37	0,40	0,36	0,51	16,6
Vila-seca	0,41	0,27	0,36	0,14	0,37	0,16	14,2
Gavà	0,38	0,48	0,36	0,39	0,50	0,51	11,4
Hospitalet de Llobregat, l'	0,36	0,36	0,36	0,36	0,37	0,46	23,9
Calafell	0,37	0,28	0,35	0,26	0,25	0,15	20,0
Cornellà de Llobregat	0,35	0,39	0,35	0,39	0,41	0,33	17,6
Tortosa	0,34	0,29	0,34	0,27	0,42	0,35	16,2
Santa Coloma de Gramenet	0,33	0,33	0,34	0,32	0,40	0,35	24,7
Sant Sadurní d'Anoia	0,37	0,24	0,34	0,25	0,38	0,47	9,3
Sant Adrià de Besòs	0,33	0,24	0,34	0,28	0,42	0,46	15,3
Barcelona	0,35	0,44	0,34	0,42	0,35	0,46	19,0
Santa Perpètua de Mogoda	0,34	0,46	0,33	0,43	0,39	0,51	10,4

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i l'Idescat.

Nota: ens referim als nivells que van de I3 a 6è de primària com a primària.

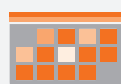

Quadre 2. Municipis de més de 5.000 habitants amb elevada segregació escolar de l'alumnat estranger a secundària a Catalunya (2022/2023)

	Municipis amb un pes del fet migratori inferior al 15% (població de 12 a 15 anys)	Municipis amb un pes del fet migratori superior al 15% (població de 12 a 15 anys)
Municipis amb, com a mínim, un centre amb més del 30% d'alumnat estranger i un centre amb menys del 15% d'alumnat estranger	Tarragona Badalona L'Hospitalet de Llobregat Barcelona Sabadell Cornellà de Llobregat Montcada i Reixac El Vendrell Terrassa	Salou Lleida Castelló d'Empúries (no té centre amb menys del 15%)
Municipis sense un centre amb més del 30% d'alumnat estranger	Sant Fruitós de Bages Esplugues de Llobregat Ripollet Molins de Rei Piera Sant Sadurní d'Anoia Sant Feliu de Codines Canovelles Olesa de Montserrat Les Franqueses del Vallès Sant Feliu de Llobregat Navàs Sant Boi de Llobregat Parets del Vallès Premià de Mar Gavà El Masnou Sant Cugat del Vallès	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i l'Idescat.

Taula 5. Els 30 municipis de més de 5.000 habitants a Catalunya amb nivells de segregació (índexs de dissimilitud) més elevats a secundària (2021/2022 i 2022/2023)

	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r d'ESO (2022/2023) Estranger	1r d'ESO (2022/2023) NEE	% població estrangera 12-15 anys
Sant Fruitós de Bages	0,44	0,31	0,47	0,17	0,50	0,07	3,3
Esplugues de Llobregat	0,36	0,26	0,37	0,18	0,39	0,21	11,6
Tarragona	0,35	0,35	0,37	0,37	0,42	0,46	14,2
Ripollet	0,36	0,21	0,36	0,23	0,37	0,25	7,5
Badalona	0,36	0,45	0,36	0,51	0,42	0,59	12,0
Molins de Rei	0,37	0,22	0,36	0,22	0,32	0,15	3,5
Piera	0,31	0,11	0,36	0,10	0,39	0,21	5,5

	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r d'ESO (2022/2023) Estranger	1r d'ESO (2022/2023) NEE	% població estrangera 12-15 anys
Hospitalet de Llobregat, l'	0,35	0,40	0,34	0,39	0,33	0,44	16,4
Sant Sadurní d'Anoia	0,39	0,33	0,33	0,31	0,46	0,34	5,7
Sant Feliu de Codines	0,37	0,41	0,33	0,03	0,28	0,18	8,0
Canovelles	0,34	0,17	0,33	0,10	0,35	0,03	12,7
Olesa de Montserrat	0,28	0,25	0,33	0,21	0,40	0,15	5,6
Barcelona	0,34	0,40	0,33	0,39	0,35	0,44	14,4
Sabadell	0,32	0,33	0,32	0,33	0,34	0,42	10,8
Franqueses del Vallès, les	0,22	0,22	0,31	0,21	0,36	0,29	5,1
Sant Feliu de Llobregat	0,32	0,36	0,31	0,28	0,29	0,18	5,8
Cornellà de Llobregat	0,30	0,31	0,30	0,28	0,32	0,34	12,2
Navàs	0,12	0,32	0,30	0,33	0,67	0,44	9,1
Salou	0,29	0,25	0,29	0,21	0,31	0,31	27,6
Sant Boi de Llobregat	0,26	0,19	0,28	0,24	0,34	0,39	7,2
Montcada i Reixac	0,28	0,43	0,28	0,39	0,27	0,40	11,3
Parets del Vallès	0,25	0,24	0,27	0,23	0,33	0,07	4,4
Vendrell, el	0,25	0,20	0,27	0,26	0,29	0,38	11,2
Premià de Mar	0,29	0,08	0,27	0,09	0,15	0,11	10,1
Terrassa	0,27	0,27	0,26	0,25	0,28	0,30	11,0
Gavà	0,19	0,30	0,26	0,29	0,37	0,25	11,3
Lleida	0,26	0,26	0,25	0,25	0,24	0,23	15,9
Castelló d'Empúries	0,21	0,28	0,25	0,17	0,32	0,08	25,4
Masnou, el	0,25	0,19	0,24	0,18	0,35	0,16	8,7
Sant Cugat del Vallès	0,30	0,28	0,24	0,39	0,22	0,45	10,2

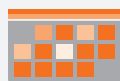
Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de secundària.

Per contra, el curs 2022/2023, els deu municipis catalans amb menys segregació escolar de l'alumnat estranger a primària són Alcarràs, l'Ametlla del Vallès, Palafolls, Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, Altafulla, Agramunt, l'Escala, Vacarisses, Tremp i Caldes de Malavella (vegeu la taula 6). Els deu municipis catalans amb menys segregació escolar interna de l'alumnat estranger a secundària obligatòria són Guissona, Torredembarra, Cassà de la Selva, Castellbisbal, Calafell, les Borges Blanques, Cubelles, Solsona, Sant Joan de Vilatorrada i Montornès del Vallès (vegeu la taula 7).

Cal destacar que alguns d'aquests municipis tenen una elevada presència d'alumnat estranger als centres escolars, com és el cas d'Alcarràs, l'Escala, Tàrraga, Cervera, Constantí, Anglès, Santa Coloma de Farners o Guissona, de prop del 30%. Des de la perspectiva de les bones pràctiques, és important destacar també que municipis amb un elevat pes del fet migratori i en els quals durant anys s'han desenvolupat amb més o menys intensitat polítiques actives de distribució equilibrada d'alumnat, com és el cas de Banyoles, Ripoll, Olot, Tàrraga, Balaguer, la Bisbal d'Empordà o Vic, per posar-ne alguns exemples, presenten nivells baixos de segregació escolar en comparació amb la mitjana.

Taula 6. Els 30 municipis de més de 5.000 habitants a Catalunya amb nivells de segregació (índexs de dissimilitud) més baixos a primària (2021/2022 i 2022/2023)

	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE	% població estrangera 3-11 anys
Alcarràs	0,01	0,03	0,00	0,05	0,13	0,07	29,7
Ametlla del Vallès, l'	0,04	0,02	0,01	0,19	0,54	0,57	4,6
Palafolls	0,01	0,22	0,01	0,17	0,17	0,35	5,1
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	0,00	0,01	0,01	0,08	0,08	0,08	14,8
Altafulla	0,05	0,00	0,02	0,26	0,13	0,71	11,2
Agramunt	0,05	0,05	0,02	0,13	0,17	0,34	19,4
Escala, l'	0,05	0,42	0,03	0,10	0,06	0,05	29,4
Vacarisses	0,12	0,14	0,03	0,03	0,53	0,16	3,8
Tremp	0,04	0,06	0,03	0,10	0,14	0,48	19,6
Caldes de Malavella	0,05	0,20	0,03	0,04	0,00	0,04	8,3
Gelida	0,00	0,11	0,04	0,17	0,11	0,07	9,7
Roquetes	0,06	0,00	0,04	0,04	0,05	0,05	13,6
Montmeló	0,00	0,07	0,04	0,11	0,01	0,50	9,1
Alella	0,04	0,25	0,04	0,27	0,01	0,01	13,7
Vilafant	0,06	0,27	0,04	0,36	0,18	0,37	5,2

	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE	% població estrangera 3-11 anys
Artés	0,05	0,06	0,05	0,06	0,07	0,24	14,0
Alcanar	0,07	0,05	0,05	0,02	0,02	0,06	23,0
Vilanova del Vallès	0,07	0,05	0,06	0,04	0,13	0,65	3,2
Cubelles	0,08	0,13	0,07	0,08	0,57	0,33	9,6
Matadepera	0,19	0,25	0,07	0,18	0,31	0,29	2,8
Cardedeu	0,13	0,11	0,08	0,09	0,16	0,18	4,5
Tiana	0,12	0,18	0,08	0,05	0,30	0,53	3,8
Tàrraga	0,11	0,25	0,08	0,11	0,12	0,14	29,1
Cervera	0,08	0,10	0,08	0,24	0,09	0,40	29,9
Begues	0,10	0,21	0,08	0,20	-	0,22	7,0
Llagostera	0,08	0,07	0,08	0,13	0,13	0,16	19,3
Constantí	0,10	0,14	0,08	0,33	0,10	0,11	23,5
Anglès	0,12	0,02	0,09	0,03	0,13	0,40	28,4
Lliçà d'Amunt	0,14	0,06	0,09	0,11	0,32	0,44	1,9
Santa Coloma de Farners	0,08	0,12	0,09	0,06	0,17	0,13	31,2

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de I3 fins a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària.

Taula 7. Els 30 municipis de més de 5.000 habitants a Catalunya amb nivells de segregació (índexs de dissimilitud) més baixos a secundària (2021/2022 i 2022/2023)

	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r d'ESO (2022/2023) estranger	1r d'ESO (2022/2023) NEE	% població estrangera 12-15 anys
Guissona	0,03	0,16	0,00	0,29	0,02	0,28	51,2
Torredembarra	0,02	0,08	0,00	0,09	0,03	0,05	14,7
Cassà de la Selva	0,00	0,13	0,01	0,00	0,08	0,12	12,1
Castellbisbal	0,11	0,00	0,01	0,03	0,11	0,02	3,9
Calafell	0,02	0,01	0,01	0,02	0,07	0,12	14,2
Borges Blanques, les	0,04	0,03	0,02	0,04	0,01	0,10	13,8
Cubelles	0,00	0,12	0,03	0,08	0,10	0,07	7,2
Solsona	0,01	0,16	0,03	0,14	0,18	0,04	11,2
Sant Joan de Vilatorrada	0,04	0,04	0,03	0,11	0,17	0,10	8,4
Montornès del Vallès	0,08	0,03	0,03	0,15	0,22	0,34	7,8

	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r d'ESO (2022/2023) estranger	1r d'ESO (2022/2023) NEE	% població estrangera 12-15 anys
Vilassar de Dalt	0,01	0,02	0,03	0,04	0,06	0,16	4,0
Montgat	0,03	0,13	0,04	0,16	0,08	0,19	9,9
Centelles	0,07	0,05	0,04	0,01	0,01	0,12	5,7
Anglès	-	-	0,04	0,01	0,18	0,03	22,0
Sant Quirze del Vallès	0,03	0,17	0,04	0,12	0,18	0,08	3,0
Lliçà d'Amunt	0,07	0,17	0,04	0,17	0,20	0,06	2,3
Berga	0,04	0,17	0,04	0,18	0,17	0,15	15,3
Ripoll	0,06	0,25	0,04	0,25	0,04	0,24	12,7
Santa Maria de Palautordera	0,06	0,31	0,05	0,34	0,01	0,70	5,3
Sant Just Desvern	0,07	0,03	0,05	0,10	0,07	0,48	12,9
Capellades	0,01	0,19	0,05	0,20	0,25	0,27	6,2
Blanes	0,14	0,05	0,05	0,06	0,06	0,10	11,5
Santa Coloma de Farners	0,06	0,04	0,05	0,10	0,01	0,03	20,3
Sant Hilari Sacalm	0,02	0,18	0,05	0,16	0,15	0,16	24,2
Banyoles	0,04	0,04	0,06	0,04	0,14	0,09	17,6
Tremp	0,07	0,23	0,06	0,14	0,29	0,06	11,9
Balaguer	0,15	0,25	0,07	0,12	0,13	0,15	16,8
Mont-roig del Camp	0,04	0,09	0,07	0,03	0,05	0,23	23,7
Sant Pere de Ribes	0,06	0,12	0,08	0,15	0,19	0,22	11,5
Seu d'Urgell, la	0,10	0,07	0,09	0,24	0,11	0,17	9,6

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de 13 fins a 6è de primària com a primària, i als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària.

Dues tercers parts dels ajuntaments de més de 5.000 habitants han reduït els nivells de segregació escolar des de l'aprovació del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, però en una tercera part aquests nivells han augmentat

A escala local, des de la signatura del Pacte, l'evolució de la segregació escolar ha estat globalment positiva però desigual entre municipis. Si es comparen els nivells de segregació escolar entre els cursos 2018/2019 i 2022/2023 (setembre), es constata que a primària un 68,6% (133) dels municipis més grans de 5.000 habitants ha millorat l'equitat en la distribució de l'alumnat estranger entre centres escolars, mentre que el 31,4% (61) ha empitjorat. A secundària, el

68,1% (92) dels municipis ha progressat positivament i un 31,9% (43) ho ha fet negativament (amb diferents nivells d'intensitat).

Els deu municipis que més han millorat els nivells de segregació escolar a primària entre els cursos 2018/2019 i 2022/2023 són Matadepera, Palafolls, Tona, Sant Fruitós de Bages, Polinyà, Puigcerdà, Montblanc, el Masnou, Vallirana o Sant Sadurní d'Anoia (vegeu la taula 8), mentre que a secundària són Sant Joan de Vilatorrada, Centelles, Sant Cugat del Vallès, Tona, Salt, Arenys de Mar, Llinars del Vallès, Castellbisbal, Parets del Vallès o Cubelles (vegeu la taula 9).

Destaquen en positiu també municipis com ara Barcelona, Manresa, Terrassa o Valls, que, en els darrers anys, han promogut accions de lluita contra la segregació escolar, com és el cas del Pla de xoc del Consorci d'Educació de Barcelona.

Taula 8. Els 30 municipis de més de 5.000 habitants amb una evolució més positiva dels nivells de segregació escolar a primària respecte al curs 2018/2019 (2021/2022 i 2022/2023)

	Primària (2018/2019), alumnat estranger	Primària (2021/2022), alumnat estranger	Primària (2022/2023), alumnat estranger
Matadepera	0,36	0,19	0,07
Tona	0,4	0,17	0,16
Palafolls	0,25	0,01	0,01
Sant Fruitós de Bages	0,51	0,36	0,3
Polinyà	0,42	0,42	0,22
Montblanc	0,31	0,14	0,12
Puigcerdà	0,37	0,31	0,18
Masnou, el	0,35	0,18	0,16
Vallirana	0,35	0,18	0,18
Franqueses del Vallès, les	0,56	0,41	0,4
Terrassa	0,56	0,41	0,4
Tordera	0,39	0,26	0,23
Constantí	0,24	0,1	0,08
Sant Sadurní d'Anoia	0,5	0,37	0,34
Sant Feliu de Codines	0,33	0,21	0,18
Navàs	0,3	0,18	0,16

	Primària (2018/2019), alumnat estranger	Primària (2021/2022), alumnat estranger	Primària (2022/2023), alumnat estranger
Esplugues de Llobregat	0,53	0,4	0,4
Llagostera	0,21	0,08	0,08
Cunit	0,29	0,16	0,16
Badalona	0,54	0,3	0,42
Sant Adrià de Besòs	0,46	0,33	0,34
Llinars del Vallès	0,35	0,29	0,23
Centelles	0,2	0,08	0,09
Malgrat de Mar	0,34	0,22	0,23
Mollet del Vallès	0,33	0,26	0,22
Sant Celoni	0,2	0,09	0,09
Valls	0,32	0,24	0,21
Ametlla del Vallès, l'	0,12	0,04	0,01
Cervera	0,19	0,08	0,08
Castellar del Vallès	0,43	0,29	0,32

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de l'3 fins a 6è de primària com a primària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de primària.

Taula 9. Els 30 municipis de més de 5.000 habitants amb una evolució més positiva dels nivells de segregació escolar de l'alumnat estranger a secundària respecte al curs 2018/2019 (2021/2022 i 2022/2023)

	ESO (2018/2019), alumnat estranger	ESO (2021/2022), alumnat estranger	ESO (2022/2023), alumnat estranger
Sant Joan de Vilatorrada	0,23	0,04	0,03
Centelles	0,21	0,07	0,04
Sant Cugat del Vallès	0,41	0,3	0,24
Salt	0,36	0,22	0,21
Tona	0,31	0,28	0,16
Arenys de Mar	0,26	0,16	0,12
Llinars del Vallès	0,33	0,33	0,19
Castellbisbal	0,14	0,11	0,01
Parets del Vallès	0,4	0,25	0,27

	ESO (2018/2019), alumnat estranger	ESO (2021/2022), alumnat estranger	ESO (2022/2023), alumnat estranger
Parets del Vallès	0,4	0,25	0,27
Cubelles	0,15	0	0,03
Sant Vicenç dels Horts	0,28	0,19	0,17
Blanes	0,16	0,14	0,05
Calafell	0,12	0,02	0,01
Igualada	0,25	0,15	0,14
Terrassa	0,37	0,27	0,26
Valls	0,25	0,14	0,14
Martorell	0,23	0,14	0,13
Palau-solità i Plegamans	0,22	0,12	0,12
Sitges	0,25	0,17	0,15
Vic	0,23	0,15	0,13
Borges Blanques, les	0,12	0,04	0,02
Vilanova i la Geltrú	0,27	0,14	0,18
Sant Just Desvern	0,14	0,07	0,05
Guissona	0,09	0,03	0
Reus	0,32	0,24	0,23
Sant Joan Despí	0,26	0,19	0,17
Santa Perpètua de Mogoda	0,25	0,18	0,16
Girona	0,27	0,22	0,19
Santa Coloma de Gramenet	0,32	0,26	0,24
Ripoll	0,12	0,06	0,04

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de secundària.

Per contra, els deu municipis que més han empitjorat els nivells de segregació escolar de l'alumnat estranger entre els cursos 2018/2019 i 2022/2023 són Viladecavalls, Cabrils, Arbúcies, Santa Eulàlia de Ronçana, Badia del Vallès, Sant Andreu de Llavaneres, Argentona, Sant Vicenç de Montalt, Pallejà i Castelló d'Empúries en el cas de primària (vegeu la taula 10), i les Franqueses del Vallès, Navàs, Piera, Torelló, Begues, el Vendrell, Palamós, Badia del Vallès, Canovelles i Santpedor en el cas de secundària (vegeu la taula 11).

Per bé que aquests municipis han experimentat increments superiors a deu punts percentuals del percentatge d'alumnat estranger que hipotèticament caldria redistribuir per assolir una distribució plenament equitativa d'aquest alumnat, val a dir que la majoria d'aquests presenten nivells baixos de segregació.

Taula 10. Els 20 municipis de més de 5.000 habitants amb una evolució més negativa dels nivells de segregació escolar de l'alumnat estranger a primària respecte al curs 2018/2019 (2021/2022 i 2022/2023)

	Primària (2018/2019), alumnat estranger	Primària (2021/2022), alumnat estranger	Primària (2022/2023), alumnat estranger
Viladecavalls	0,07	0,12	0,26
Cabrils	0	0,14	0,16
Santa Eulàlia de Ronçana	0,18	0,28	0,33
Arbúcies	0,14	0,29	0,29
Badia del Vallès	0,1	0,17	0,23
Sant Andreu de Llavaneres	0,05	0,18	0,17
Argentona	0,21	0,23	0,32
Castelló d'Empúries	0,15	0,23	0,25
Sant Vicenç de Montalt	0,07	0,14	0,17
Pallejà	0,19	0,24	0,29
Anglès	0,01	0,12	0,09
Capellades	0,03	0,08	0,11
Sant Hilari Sacalm	0,12	0,19	0,19
Santa Maria de Palautordera	0,18	0,22	0,25
Santpedor	0,1	0,18	0,17
Sant Just Desvern	0,22	0,28	0,28
Roda de Ter	0,04	0,07	0,1

	Primària (2018/2019), alumnat estranger	Primària (2021/2022), alumnat estranger	Primària (2022/2023), alumnat estranger
Borges Blanques, les	0,13	0,21	0,19
Sant Pere de Ribes	0,18	0,2	0,23
Torredembarra	0,18	0,18	0,23

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de 13 fins a 6è de primària com a primària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de primària.

Taula 11. Els 20 municipis de més de 5.000 habitants amb una evolució més negativa dels nivells de segregació escolar de l'alumnat estranger a secundària respecte al curs 2018/2019 (2021/2022 i 2022/2023)

	ESO (2018/2019), alumnat estranger	ESO (2021/2022), alumnat estranger	ESO (2022/2023), alumnat estranger
Franqueses del Vallès, les	0,12	0,22	0,31
Navàs	0,12	0,12	0,3
Piera	0,2	0,31	0,36
Vendrell, el	0,12	0,25	0,27
Begues	0,09	0,28	0,24
Torelló	0,06	0,07	0,21
Badia del Vallès	0,03	0,17	0,17
Palamós	0,01	0,12	0,15
Canovelles	0,2	0,34	0,33
Santpedor	0,05	0,1	0,18
Castelló d'Empúries	0,13	0,21	0,25
Matadepera	0,06	0,11	0,17
Sant Feliu de Guíxols	0,09	0,17	0,2
Cervera	0	0,11	0,1
Cardedeu	0,05	0,15	0,15
Vallirana	0,08	0,12	0,18
Bisbal d'Empordà, la	0,03	0,05	0,12
Sant Andreu de la Barca	0,15	0,24	0,23

	ESO (2018/2019), alumnat estranger	ESO (2021/2022), alumnat estranger	ESO (2022/2023), alumnat estranger
Corbera de Llobregat	0,07	0,11	0,15
Tàrraga	0,09	0,15	0,16

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de secundària.

3. La detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques

Una de les millores substancials que introdueix el Decret 11/2021 té a veure amb l'ampliació de supòsits per determinar la consideració de necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques i socioculturals desfavorides, i també amb la millora dels instruments de detecció, especialment a partir de la creació i posada en funcionament de les unitats de detecció.

La capacitat d'aconseguir avenços significatius en la lluita contra la segregació escolar depèn, en part, de la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, per tal que posteriorment aquest alumnat sigui atès en el marc de les mesures d'escolarització equilibrada d'alumnat. La detecció d'aquest alumnat és la condició necessària per poder implementar posteriorment mesures d'escolarització equilibrada que siguin realment efectives i que tinguin un impacte significatiu en la reducció dels desequilibris existents.

A efectes del procés d'admissió d'alumnat, els supòsits que determinen l'existència de necessitats educatives específiques tenen a veure amb els factors que comporten risc de patir desigualtat educativa i que, consegüentment, requereixen una atenció específica al sistema educatiu, sigui a partir de les modalitats de suport educatiu establertes en el Decret 150/2017, sigui a través d'altres pràctiques orientades a prevenir, atendre o compensar aquests factors de risc.

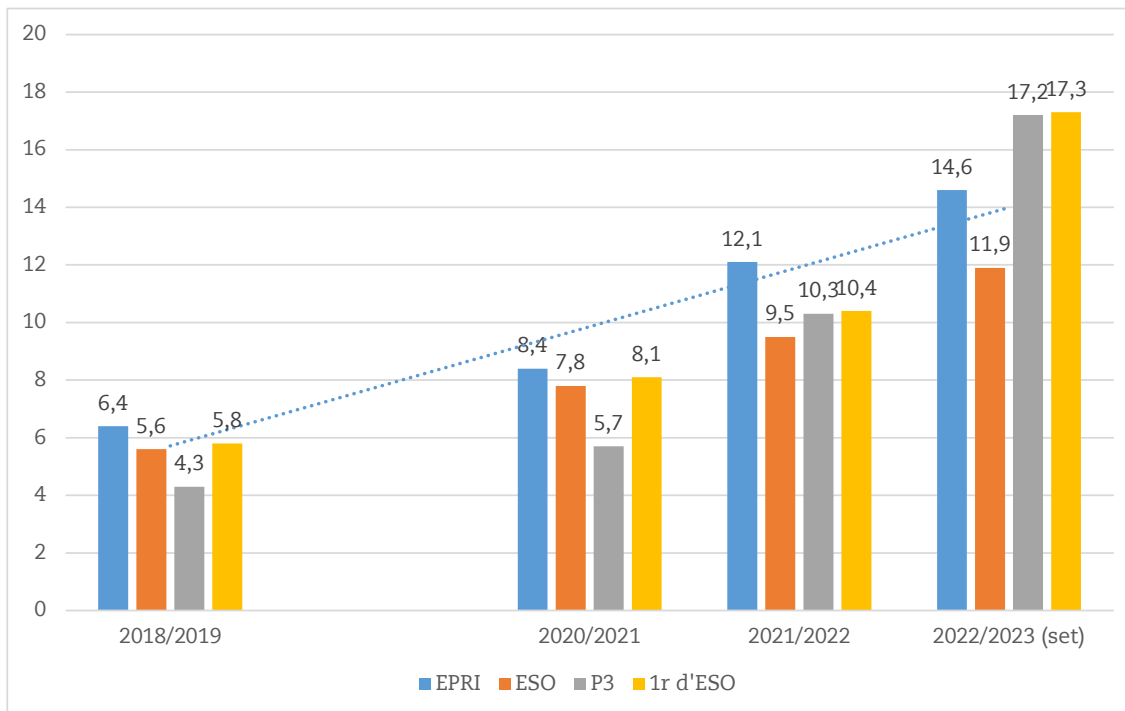
La detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques en el procés d'admissió d'alumnat s'ha quintuplicat entre els cursos 2018/2019 i 2022/2023

Des de la signatura del PSEC, l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques ha passat del 6,4% el curs 2018/2019 al 14,6% el curs 2021/2022 a educació primària, i del 5,6% al 11,9% a educació secundària. Si prenem com a referència I3 i 1r d'ESO, al setembre del 2022 la proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques ha augmentat del 4,3% al 17,2% a primària i del 5,8% al 17,3% a secundària en aquest mateix període (vegeu la taula 12 i el gràfic 4).

Taula 12. Evolució de l'alumnat amb necessitats educatives específiques de tipus B i C (2018-2023)

Etapa	Tipus	2018/2019	2020/2021	2021/2022	2022/2023 (set.)
EINF i EPRI	Total	703.383	675.566	654.017	644.804
	B	44.743	56.585	78.920	94.408
	C	19.031	20.022	24.633	22.808
	% total NEE B	6,4	8,4	12,1	14,6
	% total NEE C	2,7	3,0	3,8	3,5
ESO	Total	326.059	336.677	334.962	341.906
	B	18.266	26.309	31.824	40.835
	C	10.769	11.921	13.972	13.729
	% total NEE B	5,6	7,8	9,5	11,9
	% total NEE C	3,3	3,5	4,2	4,0
I3	Total	69.581	65.200	61.641	59.174
	B	3.002	3.720	6.344	10.172
	C	969	804	1.126	444
	% total NEE B	4,3	5,7	10,3	17,2
	% total NEE C	1,4	1,2	1,8	0,8
1r d'ESO	Total	83.083	86.521	83.689	83.664
	B	4.831	6.978	8.711	14.474
	C	2.241	2.461	3.058	2.267
	% total NEE B	5,8	8,1	10,4	17,3
	% total NEE C	2,7	2,8	3,7	2,7

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 4. Evolució de l'alumnat amb necessitats educatives específiques de tipus B (2018-2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Si es prenen com a referència les sol·licituds en el procés d'admissió d'alumnat, l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques ha passat del 3,4% el curs 2018/2019 al 17,3% el curs 2022/2023 en el cas d'I3, i del 3,7% al 19,6% en el cas de 1r d'ESO. Això significa que des de la signatura del PSEC les sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques s'han quintuplicat a I3 i a 1r d'ESO (vegeu la taula 13 i el gràfic 5). Aquests nivells de detecció suposen un salt qualitatiu molt significatiu pel que fa al compliment dels objectius establerts en el PSEC.

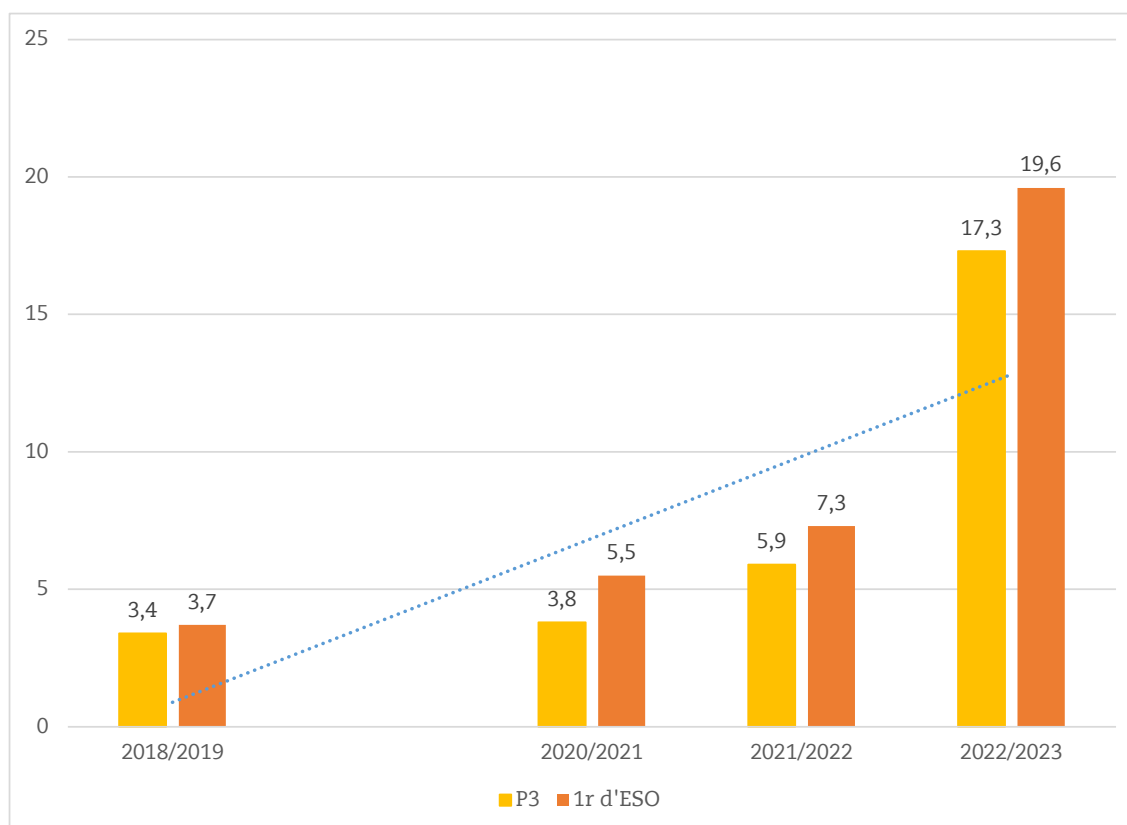
Taula 13. Evolució de les sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques a I3 i 1r d'ESO (2018-2023)

Etapa	Tipus	2018/2019	2020/2021	2021/2022	2022/2023 (set.)
I3	Total	67.854	63.742	59.926	57.750
	B	2.277	2.454	3.534	9.967
	C	501	481	397	-
	% total NEE B	3,4	3,8	5,9	17,3
	% total NEE C	0,7	0,8	0,7	-
1r d'ESO	Total	56.672	59.521	57.067	54.045
	B	2.097	3.302	4.140	10.586
	C	150	241	135	-
	% total NEE B	3,7	5,5	7,3	19,6
	% total NEE C	0,3	0,4	0,2	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 5. Evolució de les sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques a I3 i 1r d'ESO (2018-2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Malgrat la millora molt significativa en la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques, es detecta que el 60% d'alumnat es troba en situació de risc de pobresa i persisteixen importants desigualtats territorials

Tot i l'increment de la detecció a I3 i 1r d'ESO, aquesta detecció al conjunt del sistema encara està lluny dels nivells esperats. La institució del Síndic de Greuges ha plantejat com a objectiu incrementar aquesta detecció fins a prop del 25%, amb l'aprofitament dels nous instruments de detecció previstos en el nou Decret 11/2021, com ara la possibilitat d'establir un criteri de renda.

De fet, el Decret 11/2021 estableix com a criteri per determinar la concurrència de necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques la situació de pobresa o el risc de patir-la.

En aquest sentit, convé destacar que la taxa de risc de pobresa infantil (menors de 16 anys) a Catalunya se situa en el 29,3% l'any 2021. Si prenem com a referència el risc de pobresa, el nivell de detecció se situaria en el 58,9% a primària i en el 66,9% a secundària d'aquest alumnat (vegeu la taula 14).

Taula 14. Sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques a I3 i 1r d'ESO (2022/2023)

	NEE B (%)	NEE total	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Alumnat NEE per cada 100 alumnes vulnerables (risc de pobresa)
I3	17,3	20,5	4,6	58,9
1r d'ESO	19,6	23,3	5,3	66,9

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i l'Idescat.

Així mateix, cal destacar que hi ha importants desigualtats territorials en els nivells de detecció de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques. Mentre que hi ha prop d'una cinquena part de municipis de més de 5.000 habitants amb nivells de detecció superiors al 25%, tant a primària com a secundària, n'hi ha una tercera part, el 33,5% a I3 i el 40,5% a 1r d'ESO, que té uns nivells de detecció que se situen per sota del 10% (vegeu la taula 15 i el gràfic 6).

Aquestes diferències en la proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques detectades no sempre té a veure amb les desigualtats en la composició social dels municipis. De fet, entre els municipis amb una detecció inferior al 10% n'hi ha que presenten una elevada segregació escolar, o també nivells significatius de complexitat socioeducativa, com ara Sant Feliu de Llobregat, Castelldefels, Castellar del Vallès, Sant Joan Despí, Pallejà,

Sant Joan de Vilatorrada, Piera, Viladecans, la Ràpita, Ripollet, Sant Sadurní d'Anoia, Santa Perpètua de Mogoda, Gavà, Tortosa, Cornellà de Llobregat o el Vendrell (vegeu la taula 16). Si prenem com a referència l'índex socioeconòmic territorial a partir de dades de l'Idescat o la prevalença de sol·licituds de 1r d'ESO d'alumnat amb necessitats educatives específiques (que ja està dins del sistema), hi ha un nombre significatiu de municipis que hauria de tenir uns nivells de detecció més elevats d'acord amb la seva composició social.

Tot i això, val a dir que en el procés d'admissió corresponent al curs 2018/2019, hi havia un 51,4% de municipis de més de 5.000 habitants que no tenia cap sol·licitud d'alumnat detectat amb necessitats educatives de tipus socioeconòmic a I3, xifra sensiblement superior al 3,3% corresponent al curs 2022/2023, i també un 90,1% de municipis de més de 5.000 habitants que tenia una proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques per sota del 10%, quan actualment aquesta proporció és del 33,5%. En el cas de 1r d'ESO, aquesta evolució positiva és clarament visible: la proporció de municipis de més de 5.000 habitants que no tenen cap sol·licitud d'alumnat detectat amb necessitats educatives de tipus socioeconòmic ha passat del 39,2% el curs 2018/2019 al 5,2% el curs 2022/2023, mentre que la proporció de municipis amb menys del 10% d'aquest alumnat detectat ha passat del 92,3% al 40,5% en aquest mateix període (vegeu la taula 15).

Municipis com ara Badia del Vallès, Calonge i Sant Antoni, Cervera, Salt, Balaguer, Constantí, Moià, Sant Vicenç de Castellet, Manresa, Santa Margarida de Montbui, la Bisbal d'Empordà, Torelló, Palafrugell, Santa Coloma de Farners, Pineda de Mar, Salou, Castell-Platja d'Aro, Bellpuig, Lleida, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs, Vilanova del Camí, Vic, Manlleu, Amposta, Tremp i Santa Margarida i els Monjos tenen nivells de detecció a I3 superiors al 30% (vegeu la taula 16).

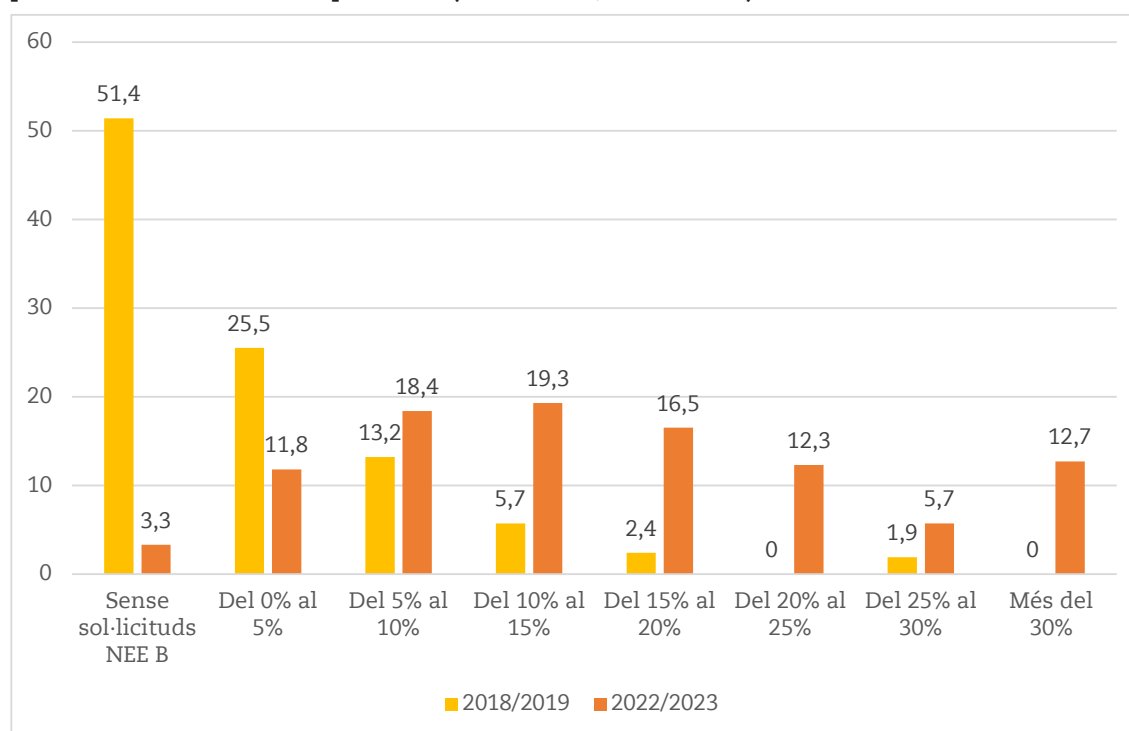
Taula 15. Municipis de més de 5.000 habitants en funció de les sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques a I3 i 1r d'ESO (2018/2019, 2022/2023)

I3	Sense sol·licituds NEE B	Del 0% al 5%	Del 5% al 10%	Del 10% al 15%	Del 15% al 20%	Del 20% al 25%	Del 25% al 30%	Més del 30%	Total
2018/2019	109	54	28	12	5	0	4	0	2
%	51,4	25,5	13,2	5,7	2,4	0,0	1,9	0,0	100,0
2022/2023	7	25	39	41	35	26	12	27	212
%	3,3	11,8	18,4	19,3	16,5	12,3	5,7	12,7	100,0

1r d'ESO	Sense sol·licituds NEE B	Del 0% al 5%	Del 5% al 10%	Del 10% al 15%	Del 15% al 20%	Del 20% al 25%	Del 25% al 30%	Més del 30%	Total
2018/2019	82	79	32	11	3	0	2	0	209
%	39,2	37,8	15,3	5,3	1,4	0,0	1,0	0,0	100,0
2022/2023	11	30	44	28	34	18	19	26	210
%	5,2	14,3	21,0	13,3	16,2	8,6	9,0	12,4	100,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 6. Percentatge de municipis de més de 5.000 habitants en funció de la proporció de sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques a I3 (2018/2019, 2022/2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Taula 16. Sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques a I3 i 1r d'ESO per municipis (2022/2023)

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Catalunya	17,3	4,6	0,60	19,6	5,3	0,68
Abrera	8,8	8,8	0,33	7,6	- 4,0	0,28
Agramunt	17,4	- 5,0	0,57	18,7	4,4	0,61
Alcanar	10,0	5,5	0,29	15,7	8,7	0,46
Alcarràs	27,5	6,3	0,78	30,5	17,6	0,87
Alcover	1,7	1,7	0,06	1,6	- 4,5	0,06
Alella	1,6	- 0,1	0,07	0,0	- 11,3	0,00
Almacelles	0,0	0,0	0,00	0,0	- 14,0	0,00
Alpicat	10,8	8,9	0,44	8,6	4,4	0,35
Altafulla	5,8	3,8	0,22	25,4	17,6	0,98
Ametlla de Mar, l'	0,0	0,0	0,00	5,9	2,6	0,18
Ametlla del Vallès, l'	2,7	2,7	0,12	3,7	2,3	0,16
Ampostà	30,6	27,9	0,98	20,9	8,2	0,67
Anglès	25,5	6,9	0,77	27,7	- 0,2	0,84
Arboç, l'	1,4	0,0	0,04	4,5	- 0,3	0,13
Arbúcies	6,5	- 12,7	0,19	9,7	- 8,8	0,29
Arenys de Mar	13,6	8,2	0,50	24,6	15,8	0,90
Arenys de Munt	17,2	12,1	0,64	12,7	3,4	0,47
Argentona	0,0	0,0	0,00	2,5	- 2,9	0,10
Artés	19,3	8,8	0,66	7,4	- 14,8	0,25
Badalona	20,2	14,7	0,67	13,1	- 0,6	0,43
Badia del Vallès	54,2	32,1	1,66	61,9	41,6	1,90
Balaguer	42,7	- 12,3	1,26	37,5	24,5	1,11
Banyoles	23,0	- 0,5	0,74	19,5	0,0	0,62

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Barberà del Vallès	14,6	- 3,9	0,54	19,6	5,0	0,72
Barcelona	16,0	1,1	0,61	23,1	3,1	0,88
Begues	9,3	7,2	0,41	2,0	0,5	0,09
Bellpuig	32,4	7,4	0,96	19,6	3,8	0,58
Berga	18,9	5,0	0,63	26,2	14,1	0,88
Bescanó	3,0	- 2,0	-	8,3	8,3	-
Bigues i Riells del Fai	4,1	4,1	0,15	3,9	1,6	0,15
Bisbal d'Empordà, la	36,3	5,9	1,10	21,0	- 0,2	0,64
Blanes	11,0	- 8,2	0,36	7,2	- 2,0	0,23
Borges Blanques, les	28,6	- 1,4	0,93	18,7	- 2,0	0,61
Cabrils	2,9	1,2	0,13	0,0	- 2,9	0,00
Calafell	9,9	4,5	0,32	8,7	- 1,9	0,28
Caldes de Malavella	7,9	- 13,7	0,28	9,1	- 11,7	0,32
Caldes de Montbui	13,8	12,0	0,52	18,1	13,2	0,68
Calella	20,6	- 2,3	0,67	26,2	2,9	0,86
Calonge i Sant Antoni	50,0	29,2	1,65	30,6	14,7	1,01
Cambrils	19,6	15,5	0,69	25,1	16,9	0,88
Canet de Mar	26,4	18,8	0,94	21,5	15,5	0,77
Canonja, la	14,5	14,5	0,51	36,0	20,2	1,26
Canovelles	27,9	2,2	0,79	41,6	3,7	1,18
Capellades	1,9	- 0,3	0,07	0,0	- 9,3	0,00
Cardedeu	10,6	5,7	0,42	4,1	- 0,2	0,16
Cassà de la Selva	20,0	16,0	0,65	15,0	0,4	0,48
Castellar del Vallès	7,0	6,5	0,27	13,9	7,7	0,54
Castellbisbal	7,4	- 5,8	0,28	12,8	11,6	0,49
Castelldefels	6,7	3,7	0,26	10,1	2,9	0,39

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Castelló d'Empúries	20,5	7,2	0,58	23,6	10,4	0,67
Castell-Platja d'Aro	32,5	2,0	1,03	20,7	5,2	0,65
Celrà	15,5	3,5	0,51	17,0	11,6	0,56
Centelles	8,2	- 3,1	0,30	13,3	2,3	0,49
Cerdanyola del Vallès	18,4	16,2	0,71	11,1	- 0,5	0,43
Cervelló	14,3	14,3	0,58	8,5	4,0	0,34
Cervera	48,7	14,7	1,49	34,2	25,2	1,04
Constantí	42,6	42,6	1,24	32,8	14,9	0,96
Corbera de Llobregat	11,5	10,5	0,45	8,6	7,1	0,33
Cornellà de Llobregat	14,9	10,7	0,50	20,4	7,7	0,68
Cubelles	6,4	2,3	0,23	1,8	- 1,8	0,07
Cunit	4,8	- 5,7	0,15	4,8	- 6,9	0,15
Deltebre	18,0	16,4	0,57	21,7	16,9	0,69
Dosrius	8,3	8,3	0,33	14,3	12,2	0,56
Escala, l'	15,2	11,9	0,45	19,6	3,6	0,58
Esparreguera	17,2	15,6	0,61	12,8	9,5	0,45
Esplugues de Llobregat	8,0	6,6	0,30	13,8	8,8	0,51
Figueres	21,6	0,9	0,60	28,6	5,7	0,80
Franqueses del Vallès, les	16,0	6,3	0,55	6,5	- 3,7	0,22
Garriga, la	5,5	2,3	0,21	4,9	3,4	0,19
Gavà	12,2	9,8	0,45	33,5	26,5	1,23
Gelida	17,4	11,4	0,65	6,7	0,5	0,25
Girona	27,0	13,6	0,93	29,5	11,1	1,02
Granollers	16,6	4,6	0,57	14,4	- 10,0	0,49
Guissona	11,9	- 38,1	0,32	11,1	2,7	0,30
Hospitalet de Llobregat, l'	15,6	6,7	0,48	5,5	- 11,5	0,17

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Igualada	19,0	6,3	0,67	16,5	2,8	0,58
Llagosta, la	19,4	5,9	0,61	9,5	- 5,6	0,30
Llagostera	29,8	21,9	0,94	47,1	35,0	1,49
Lleida	32,0	10,6	1,04	36,0	18,2	1,17
Lliçà d'Amunt	1,1	1,1	0,04	1,9	- 4,0	0,07
Lliçà de Vall	2,9	2,9	0,12	1,5	- 4,5	0,06
Llinars del Vallès	11,1	1,0	0,41	9,1	- 0,7	0,33
Lloret de Mar	15,3	- 3,2	0,45	19,3	- 8,7	0,57
Maçanet de la Selva	21,8	- 6,8	0,68	25,0	- 8,8	0,78
Malgrat de Mar	19,3	12,3	0,64	16,2	- 0,2	0,54
Manlleu	30,7	- 0,9	0,89	33,2	- 4,4	0,96
Manresa	37,8	5,4	1,22	35,1	13,0	1,14
Martorell	12,3	4,5	0,39	17,6	11,8	0,56
Masnou, el	8,2	2,1	0,33	6,6	- 0,2	0,27
Masquefa	15,8	5,4	0,56	11,7	9,1	0,42
Matadepera	0,9	- 1,0	0,05	0,0	- 0,6	0,00
Mataró	23,4	0,6	0,76	33,3	13,6	1,08
Moià	39,5	13,8	1,36	5,8	- 3,0	0,20
Molins de Rei	8,6	7,3	0,35	10,3	8,9	0,42
Mollerussa	29,6	10,6	0,87	15,8	2,6	0,46
Mollet del Vallès	19,4	7,9	0,65	18,3	3,5	0,61
Montblanc	10,6	7,6	0,36	8,9	5,5	0,30
Montcada i Reixac	23,0	17,5	0,78	31,1	15,0	1,05
Montgat	0,8	- 0,5	0,03	3,3	- 5,4	0,13
Montmeló	10,7	7,0	0,38	8,1	- 0,7	0,29
Montornès del Vallès	24,8	16,6	0,82	16,3	7,8	0,54

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Mont-roig del Camp	15,3	- 5,6	0,47	5,9	- 1,9	0,18
Móra d'Ebre	13,2	11,1	0,42	16,3	11,7	0,52
Navarcles	14,6	14,6	0,53	17,0	8,2	0,61
Navàs	15,9	9,1	0,54	0,0	- 16,5	0,00
Olesa de Montserrat	13,0	13,0	0,45	11,4	9,3	0,40
Olot	20,3	9,1	0,64	12,8	- 6,2	0,40
Palafolls	7,5	6,4	0,27	9,8	5,3	0,35
Palafrugell	35,9	5,0	1,05	19,5	- 4,5	0,57
Palamós	24,8	7,6	0,81	21,4	- 1,6	0,70
Palau-solità i Plegamans	6,0	- 1,5	0,23	4,3	3,2	0,16
Pallejà	9,0	8,1	0,36	14,3	13,6	0,57
Parets del Vallès	3,3	1,4	0,12	3,7	- 2,5	0,14
Piera	9,3	8,5	0,31	15,2	11,2	0,51
Pineda de Mar	34,1	11,1	1,07	42,9	18,7	1,34
Polinyà	5,3	5,3	0,19	4,2	- 0,5	0,15
Prat de Llobregat, el	20,3	11,1	0,70	11,3	0,5	0,39
Premià de Dalt	10,5	5,9	0,42	9,5	- 3,0	0,38
Premià de Mar	24,4	3,4	0,88	21,8	5,5	0,79
Puigcerdà	5,9	- 18,5	0,19	19,6	1,5	0,62
Ràpita, la	9,9	9,1	0,32	23,5	18,5	0,75
Reus	19,1	12,3	0,62	6,6	- 2,3	0,22
Ripoll	15,5	- 2,2	0,50	19,5	5,7	0,63
Ripollet	11,0	9,5	0,37	15,9	13,0	0,53
Riudoms	20,0	20,0	0,64	20,4	12,6	0,65
Roca del Vallès, la	8,8	1,7	0,35	3,7	- 3,1	0,15
Roda de Berà	24,6	16,1	0,79	29,2	8,6	0,94

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Roda de Ter	16,7	- 7,9	0,56	17,1	- 4,4	0,58
Roquetes	18,4	1,4	0,60	2,0	- 4,8	0,07
Roses	15,9	11,0	0,46	26,0	17,9	0,76
Rubí	25,6	13,0	0,89	29,7	16,6	1,03
Sabadell	20,0	- 2,8	0,69	32,2	17,1	1,11
Sallent	16,3	- 2,9	0,57	20,8	20,8	0,72
Salou	33,1	- 2,1	1,04	41,6	21,9	1,31
Salt	44,6	13,5	1,12	65,2	38,1	1,65
Sant Adrià de Besòs	31,2	23,9	0,97	28,8	11,3	0,90
Sant Andreu de la Barca	9,6	8,8	0,33	6,0	3,7	0,21
Sant Andreu de Llavaneres	13,1	13,1	0,54	16,9	7,0	0,69
Sant Antoni de Vilamajor	20,7	20,7	0,81			
Sant Boi de Llobregat	16,7	16,0	0,58	22,5	18,3	0,88
Sant Celoni	19,3	3,8	0,66	6,6	- 9,1	0,23
Sant Cugat del Vallès	4,2	2,0	0,19	6,2	- 0,5	0,21
Sant Esteve Sesrovires	5,6	5,6	0,22	3,3	1,7	0,15
Sant Feliu de Codines	11,9	11,9	0,43	21,1	19,7	0,85
Sant Feliu de Guíxols	28,4	6,4	0,88	13,8	- 23,2	0,49
Sant Feliu de Llobregat	6,1	5,8	0,23	11,5	6,5	0,36
Sant Fost de Campsentelles	2,1	- 1,6	0,08	5,0	1,1	0,19
Sant Fruitós de Bages	14,8	2,2	0,57	19,4	14,9	0,75
Sant Hilari Sacalm	18,8	- 7,2	0,57	14,6	- 8,0	0,56
Sant Joan de Vilatorrada	9,3	2,1	0,32	15,9	11,9	0,48
Sant Joan Despí	8,3	7,8	0,32	15,9	11,0	0,55
Sant Just Desvern	11,8	8,1	0,56	4,8	2,8	0,19
Sant Pere de Ribes	13,3	8,6	0,46	6,8	2,8	0,32

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Sant Pol de Mar	3,2	- 0,7	0,13	3,9	- 24,1	0,13
Sant Quirze del Vallès	6,3	4,1	0,28	6,3	4,7	0,25
Sant Sadurní d'Anoia	11,1	8,8	0,42	8,4	4,9	0,37
Sant Vicenç de Castellet	38,4	26,6	1,22	31,7	21,4	1,18
Sant Vicenç de Montalt	5,3	5,3	0,23	16,2	9,2	0,52
Sant Vicenç dels Horts	14,3	12,1	0,49	9,9	0,8	0,43
Santa Coloma de Cervelló	13,7	13,7	0,58	8,3	8,3	0,29
Santa Coloma de Farners	34,8	- 0,8	1,06	10,6	0,0	0,44
Santa Coloma de Gramenet	31,6	24,2	0,93	44,7	30,8	1,36
Santa Cristina d'Aro	9,1	3,0	0,32	-	-	-
Santa Eulàlia de Ronçana	10,8	10,8	0,41	6,3	-	0,18
Santa Margarida de Montbui	37,5	30,5	1,16	30,5	6,2	1,08
Santa Margarida i els Monjos	30,2	27,3	0,98	2,2	- 14,5	0,08
Santa Maria de Palautordera	12,9	0,1	0,46	6,4	- 8,2	0,20
Santa Perpètua de Mogoda	11,8	3,9	0,41	16,7	9,3	0,54
Santpedor	1,5	- 5,2	0,06	5,3	4,4	0,19
Sarrià de Ter	5,6	- 4,2	0,21	9,7	4,3	0,34
Selva del Camp, la	1,8	- 2,3	0,06	0,0	0,0	0,00
Sènia, la	17,2	8,5	0,52	23,5	18,2	0,89
Sentmenat	7,5	6,1	0,28	2,4	- 1,6	0,09
Seu d'Urgell, la	7,9	- 11,3	0,25	11,9	- 1,7	0,36
Sils	12,0	- 1,2	0,40	15,6	- 8,0	0,58
Sitges	14,6	10,3	0,58	4,0	1,6	0,13
Solsona	22,9	- 6,6	0,74	29,4	11,2	0,99
Súria	13,1	8,9	0,45	0,0	- 8,8	0,00
Taradell	10,7	- 6,7	0,40	1,8	- 2,7	0,06

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Tarragona	22,9	6,7	0,77	28,5	13,5	0,98
Tàrrrega	24,4	- 11,7	0,79	29,4	13,2	1,11
Teià	4,4	- 3,4	0,19	7,9	6,5	0,27
Terrassa	19,5	1,0	0,67	26,5	6,0	0,86
Tiana	0,0	0,0	0,00	1,9	1,9	0,08
Tona	16,1	6,5	0,59	16,7	4,6	0,57
Tordera	21,8	11,9	0,70	29,8	20,0	1,38
Torelló	35,9	15,8	1,20	13,7	- 11,6	0,50
Torredembarra	24,4	8,2	0,80	30,6	12,8	0,98
Torrelles de Llobregat	2,6	- 0,2	0,11	0,0	0,0	0,00
Torroella de Montgrí	28,2	- 9,2	0,88	31,0	1,5	1,01
Tortosa	14,7	11,6	0,46	29,4	20,6	1,24
Tossa de Mar	0,0	- 8,1	0,00	0,0	- 9,0	0,00
Tremp	30,2	1,0	0,95	26,7	0,5	0,84
Ulldecona	14,6	14,6	0,40	19,0	13,5	0,63
Vacarisses	8,0	8,0	0,32	7,0	7,0	0,22
Vallirana	7,3	7,3	0,28	4,3	4,3	0,12
Valls	29,3	- 8,0	0,96	5,4	- 4,3	0,22
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	11,3	4,2	0,41	10,2	1,9	0,39
Vendrell, el	14,8	2,3	0,47	8,3	- 1,1	0,27
Vic	31,0	- 6,4	0,95	37,2	- 1,7	1,35
Vidreres	21,7	18,8	0,72	12,0	5,6	0,38
Vielha e Mijaran	0,0	0,0	0,00	5,5	- 1,5	0,17
Viladecans	9,4	8,6	0,33	17,2	12,3	0,57
Viladecavalls	4,9	4,9	0,20	0,0	- 1,4	0,00
Vilafant	4,7	- 5,3	0,17	9,8	- 0,7	0,35

Municipi	I3			1r d'ESO		
	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a I3 (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat	NEE B (%)	Diferencial entre % alumnat NEE B admès i % alumnat NESE B matriculat a 1r d'ESO (curs anterior, juliol)	Ràtio alumnat NEE/ alumnat vulnerable estimat
Vilafranca del Penedès	21,5	8,1	0,73	14,1	- 0,7	0,58
Vilanova del Camí	31,1	25,5	1,01	27,8	13,3	1,01
Vilanova del Vallès	4,0	4,0	0,17	1,3	- 1,3	0,04
Vilanova i la Geltrú	8,0	- 5,6	0,28	8,5	- 1,2	0,28
Vila-seca	24,3	- 10,5	0,81	39,1	21,7	1,64
Vilassar de Dalt	0,0	- 7,2	0,00	6,4	5,5	0,23
Vilassar de Mar	2,1	- 3,0	0,09	1,0	- 0,4	0,03

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació i l'Idescat.

Nota: l'estimació d'alumnat vulnerable s'ha fet en funció de l'índex socioeconòmic territorial i el risc de pobresa infantil de l'Idescat (2019).

Quasi la meitat de municipis no té creades les unitats de detecció previstes en el Decret 11/2021

El Decret 11/2021 preveu que l'Administració educativa i els ajuntaments creïn una unitat de detecció, que s'ocupa de coordinar les actuacions relacionades amb la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, a partir de la informació que té l'Administració en els registres i els sistemes d'acreditació documentats ja disponibles i de la col·laboració dels serveis locals.

La institució del Síndic de Greuges ha elaborat una enquesta als municipis de més de 5.000 habitants per poder fer el seguiment del desplegament del PSEC. L'anàlisi dels resultats d'una mostra de 130 ajuntaments conclou que, un any i mig més tard de l'aprovació del Decret 11/2021, s'han creat les unitats de detecció en el 58% de municipis, però en un 42% de municipis, no.

Taula 17. Creació de les unitats de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques als municipis més grans de 5.000 habitants (2022)

	Nombre	%
Sí	75	58
No	55	42
Total	130	100

Font: enquesta del Síndic de Greuges als municipis de més de 5.000 habitants sobre el desplegament del Decret 11/2021. Resposta el 31 de desembre del 2022.

4. La millora de l'escolarització equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques

Per garantir l'escolarització equilibrada d'alumnat amb necessitats educatives específiques, la millora de la detecció ha de venir acompanyada del desplegament intensiu dels instruments previstos en el Decret 11/2021. Un cop feta la detecció, convé garantir que l'alumnat amb necessitats educatives específiques s'escolaritza de manera equilibrada entre els diferents centres de cada zona.

Amb aquest propòsit, el Decret 11/2021 proposa instruments com ara l'establiment d'una proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques que pot ser escolaritzat en cada centre de la zona, l'allargament de la vigència de la reserva fins a l'inici de curs i la doble via d'accés al sistema educatiu, de manera que l'alumnat amb necessitats educatives específiques només pugui ser assignat a llocs de reserva abans de l'inici de curs. En aquest sentit, és fonamental garantir la planificació de la reserva com a via exclusiva d'accés al sistema educatiu per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques en el procés de preinscripció abans de l'inici de curs.

Un avenç positiu ha estat l'allargament de la vigència de la reserva de places fins a l'inici de curs en el procés d'admissió. Aquest allargament de la vigència de la reserva fins a l'inici de curs, que s'ha posat en pràctica per primer cop en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023, permet atendre per aquesta via l'alumnat nouvingut durant el període d'estiu.

Fins aleshores, la reserva de places per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques s'havia mantingut fins al dia anterior a la publicació de les llistes d'admesos, no fins a l'inici de curs. Aquesta curta vigència de la reserva de places limitava les possibilitats d'ús d'aquest instrument per a la matrícula fora de termini que s'incorporava abans d'iniciar el curs escolar, i havia provocat que aquestes places fossin ocupades finalment per l'alumnat ordinari de la llista d'espera.

Els desequilibris en l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques a I3 s'ha reduït més d'un 30% des de la signatura del Pacte, però encara s'hauria de redistribuir un 42% d'aquest alumnat per garantir una escolarització plenament equilibrada

L'anàlisi dels desequilibris en l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques en els nivells en què es desenvolupa un procés massiu

d'admissió, fonamentalment I3 i 1r d'ESO, posa de manifest que, especialment a I3, s'ha produït una millora en l'escolarització equilibrada d'alumnat durant els anys de desplegament del PSEC, amb un índex de dissimilitud que ha passat del 0,60 al 0,41 entre els cursos 2018/2019 i 2022/2023, la qual cosa suposa una reducció del 32,3% dels desequilibris en la distribució d'aquest alumnat (vegeu la taula 18).

Convé posar de manifest que el curs 2018/2019 hi havia un 40,6% de municipis de més de 5.000 habitants amb índexs de dissimilitud superiors a 0,40, mentre que aquesta proporció s'ha reduït a la meitat el curs 2022/2023 (19,3%). En canvi, la proporció de municipis amb índexs inferiors a 0,20 ha augmentat del 13,2% al 31,6% en aquest mateix període (vegeu la taula 19).

Tot i això, encara hi ha marge de millora en l'escolarització equilibrada d'alumnat. Per aconseguir una escolarització plenament equilibrada, caldria distribuir prop del 40% d'alumnat amb necessitats educatives específiques, tant a I3 com a 1r d'ESO.

En el cas de 1r d'ESO, cal tenir present que l'evolució està condicionada pel fet que una part significativa d'alumnat es manté en el mateix centre en el pas de primària a secundària.

Taula 18. Evolució dels nivells de segregació escolar en funció de la concurrència de necessitats educatives específiques de l'alumnat a Catalunya (2016-2023)

Nivell	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023 (des.)
I3	0,53	0,59	0,60	0,49	0,49	0,46	0,41
1r d'ESO	0,41	0,40	0,34	0,29	0,37	0,35	0,37

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: els índexs de dissimilitud d'aquesta taula estan calculats per a tots els municipis catalans que tenen, com a mínim, dos centres de primària o dos centres de secundària.

Taula 19. Municipis de més de 5.000 habitants en funció del nivell de segregació escolar a I3 de l'alumnat amb necessitats educatives específiques a Catalunya (2018/2019 - 2022/2023)

I3	No NEE	Fins a 0,20	De 0,20 a 0,30	De 0,30 a 0,40	Més de 0,40	Total
2018/2019	54	28	29	15	86	212
%	25,5	13,2	13,7	7,1	40,6	100,0
2022/2023 (des.)	19	67	51	34	41	212
%	9,0	31,6	24,1	16,0	19,3	100,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023, l'adequació de la reserva en funció de la detecció feta ha arribat a prop del 90%, mentre que abans de la signatura del Pacte era inferior al 50%

En funció de la detecció feta, cal determinar les places de reserva de cada zona i centre, amb la voluntat que hi hagi un equilibri entre alumnat detectat i nombre de places. Aquesta adequació de la reserva de places s'ha de fer preferiblement abans d'iniciar el procés de preinscripció, per garantir una informació més ajustada a la realitat per a famílies i centres a l'hora de gestionar aquest procés.

Un altre avenç positiu té a veure amb la millora de l'adequació del nombre de places reservades a la quantitat d'alumnat amb necessitats educatives específiques resident a la zona. Abans de la signatura del PSEC, la reserva de places estava clarament sobredimensionada, la qual cosa dificulta l'escolarització equilibrada d'alumnat. A I3, el nombre de sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques era inferior al 50% del nombre de places reservades per a aquest alumnat en el procés d'admissió per al curs 2018/2019, mentre que, en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023, aquesta proporció ha augmentat fins a quasi el 90% de la reserva de places en el cas de l'oferta final. I a 1r d'ESO, l'alumnat amb necessitats educatives específiques ocupava prop del 70% de la reserva en el procés d'admissió corresponent al curs 2018/2019, mentre que en el procés per al curs 2022/2023 aquesta proporció ja és quasi del 95% (taula 20 i gràfic 7).

Taula 20. Evolució de l'equilibri entre les sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques i la reserva de places a I3 i 1r d'ESO (2018-2023)

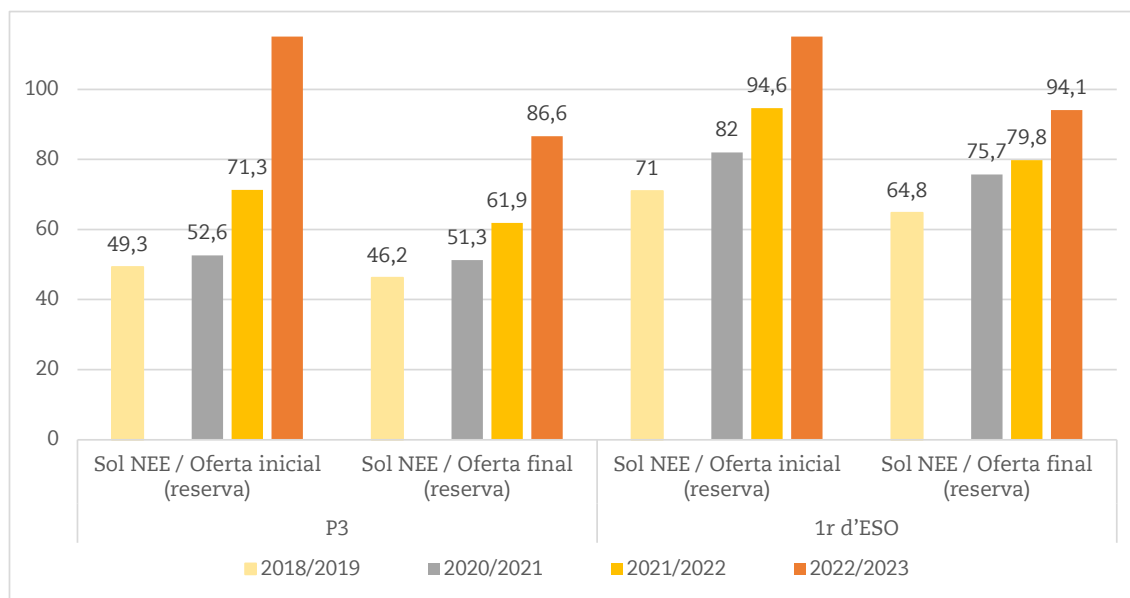
Etapa	Tipus	2018/2019	2020/2021	2021/2022	2022/2023 (des.)
I3	Sol. NEE / Oferta inicial (reserva)	49,3	52,6	71,3	128,0
	Sol. NEE / Oferta final (reserva)	46,2	51,3	61,9	86,6
1r d'ESO	Sol. NEE / Oferta inicial (reserva)	71,0	82,0	94,6	159,2
	Sol. NEE / Oferta final (reserva)	64,8	75,7	79,8	94,1

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 7. Evolució de l'equilibri entre les sol·licituds d'alumnat amb necessitats educatives específiques i la reserva de places a I3 i 1r d'ESO (2018-2023)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En negatiu, però, cal destacar que, en l'oferta inicial, la reserva de places estava clarament infradimensionada. L'increment dels nivells de detecció va superar la planificació feta abans del procés de preinscripció.

S'ha modificat de manera ostensible la reserva a posteriori del període de preinscripció en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023

La institució del Síndic de Greuges ha obert una actuació d'ofici per analitzar com s'ha desenvolupat la planificació de la reserva de places, després d'assabentar-se que en diversos municipis la reserva feta pública en l'oferta inicial s'ha hagut de modificar per adequar-se a la detecció realitzada, després de constatar que la detecció feta ha estat superior a les previsions inicials. L'augment de la detecció d'alumnat al qual s'ha fet referència anteriorment per sobre de la reserva de places publicada en l'oferta inicial, ha provocat la modificació del nombre de places reservades en l'oferta final.

En relació amb la modificació de la reserva amb posterioritat al procés de preinscripció, la síndica considera, després d'estudiar amb deteniment aquest assumpte, que el Departament d'Educació té la potestat de modificar la reserva feta en l'oferta inicial.

El Decret 11/2021, de 16 de febrer, estableix que, per afavorir l'equitat escolar a través de la distribució equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques dins de cada zona educativa, el Departament pot establir, amb

caràcter general, una reserva de llocs escolars per grup al segon cicle de l'educació infantil, a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria (art. 55.1), i també que, a proposta de les taules locals de planificació educativa o de les comissions de garanties d'admissió, la direcció dels serveis territorials pot modificar aquesta reserva en funció del nombre d'alumnes amb necessitats educatives específiques que s'hagin detectat, i en funció de la previsió d'aquest alumnat que caldrà escolaritzar fins a l'inici del curs (55.2).

El Decret 11/2021 estableix que la programació de l'oferta educativa comprèn els llocs escolars necessaris en cada zona educativa per atendre les necessitats d'escolarització i la seva distribució entre els centres del Servei d'Educació de Catalunya que la integren (art. 25.1), i que, amb aquest objectiu, cal diferenciar entre les places per a l'alumnat sense necessitats educatives específiques i les places reservades per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques (art. 26.1.f). I afegeix que correspon al Departament, escoltades les propostes de les taules locals de planificació educativa, amb la participació de les comissions de participació en la programació de l'oferta educativa, aprovar i fer pública l'oferta abans de l'inici del procés de preinscripció i matrícula i, si escau, modificar l'oferta en acabar la fase de presentació de les sol·licituds de preinscripció, per atendre les necessitats d'escolarització i per afavorir l'equitat escolar (art. 25.2).

Tenint present que l'alumnat amb necessitats educatives específiques s'ha d'escolaritzar en places de reserva abans de l'inici de curs, i atès el que preveu la normativa esmentada, la síndica considera que el Departament d'Educació té marge per modificar l'oferta de places reservades amb posterioritat al procés de preinscripció, sempre que l'objectiu sigui garantir l'escolarització equilibrada d'alumnat.

Fetes aquestes consideracions, la institució del Síndic de Greuges també valora que aquesta potestat del Departament d'Educació de modificar la reserva s'ha de fer compatible amb altres drets que afecten l'admissió d'alumnat, com pot ser el dret a la informació. El Decret 11/2021 estableix que en el procediment d'admissió de l'alumnat les famílies tenen dret a rebre informació dels centres educatius sobre l'oferta de llocs escolars vacants en cadascun dels centres i ensenyaments, entre altres aspectes, per poder abordar la tria de centre amb garanties.

Les informacions fetes arribar a aquesta institució posen de manifest l'existència de centres en els quals en l'oferta inicial publicada hi havia places ordinàries disponibles i que en l'oferta final totes aquestes places (o la gran majoria) havien passat a ser places reservades (per exemple, Escola Pia Sant Antoni, en l'admissió a 1r d'ESO, amb 16 places ordinàries en l'oferta inicial i 0 places ordinàries en l'oferta final).

Aquest tipus de canvis tan substancials desvirtuen el procés de preinscripció escolar, tal com està concebut, perquè modifiquen completament la informació disponible per part de les famílies en el moment de formalitzar la sol·licitud de preinscripció.

En aquest sentit, la síndica ha demanat que s'intensifiquin els esforços per assegurar, en la mesura que sigui possible, la detecció (o la previsió de detecció) d'alumnat abans del procés de preinscripció i per programar l'oferta inicial.

La detecció tardana de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i la modificació substancial de l'oferta en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023 han tingut un impacte negatiu en la percepció que les famílies tenen de les mesures d'escolarització equilibrada

La modificació de la reserva estipulada a l'oferta inicial es deu a la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques durant o amb posterioritat al procés d'admissió d'alumnat. A priori, aquesta detecció s'hauria de fer fonamentalment abans del procés d'admissió d'alumnat. El Decret 11/2021 estableix que les unitats de detecció actuen durant tot el curs escolar elaborant informes que acrediten l'existència de necessitats educatives específiques, en coordinació amb els serveis socials i els equips d'assessorament psicopedagògic, abans de l'assignació de plaça i, preferentment, abans de l'inici del termini de preinscripció (art. 57.4).

Aquest fet és especialment peremptori en el cas de l'alumnat que accedeix a l'educació secundària obligatòria, atès que ja està escolaritzat al sistema educatiu. En l'admissió a aquesta etapa, no hi hauria d'haver modificacions substancials de l'oferta final.

La institució del Síndic de Greuges evidencia que la detecció tardana de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i la modificació substancial de l'oferta inicial reservada generen un efecte negatiu en la percepció de les famílies de les mesures d'escolarització equilibrada d'alumnat.

Probablement, l'experiència d'aquest procés d'admissió d'alumnat ajudarà a planificar millor l'oferta de places reservades de cara al proper procés d'admissió d'alumnat.

Amb tot, la síndica ha demanat valorar a què s'ha degut l'increment tan gran de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques amb posterioritat a la publicació de l'oferta inicial, i si hi ha mesures a adoptar per detectar aquest alumnat abans de publicar l'oferta, per poder-ne fer una bona planificació.

La institució del Síndic de Greuges recorda la necessitat de no confrontar l'escolarització de l'alumnat vulnerable en determinats centres amb elevada demanda per mitjà de la reserva de places i el fet que una part de l'alumnat preinscrit com a primera opció a les places ordinàries d'aquests centres no hi hagi obtingut plaça. El procés d'admissió d'alumnat no preveu un dret "absolut" de l'alumnat a escolaritzar-se en el centre sol·licitat en primera opció per les famílies, sinó que l'assignació de plaça depèn de l'oferta disponible de places i també de les preferències manifestades per altres famílies que opten a les mateixes places. L'alumnat ordinari no "competeix" amb l'alumnat vulnerable en l'accés a les places ordinàries, sinó que la concurrència es produeix entre el mateix alumnat ordinari.

A més, cal recordar el deure de les administracions d'utilitzar instruments com la reserva de places per promoure l'escolarització equilibrada i combatre la segregació escolar, perquè aquest fenomen suposa una vulneració del dret a l'educació en igualtat d'oportunitats, protegit per la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant i per la legislació en matèria d'educació. Les polítiques d'escolarització equilibrada d'alumnat tenen importants beneficis tant en termes de cohesió social com en termes d'igualtat d'oportunitats i de millora del rendiment escolar del sistema educatiu.

Cal afegir, a més, que les dades facilitades pel Departament d'Educació al Síndic de Greuges posen de manifest que, malgrat les reduccions de ràtio i l'increment del nombre de places reservades, una part molt significativa de l'alumnat preinscrit als centres es continua escolaritzant en els centres sol·licitats en primera opció (el 91,6% a I3 i el 89,8% a 1r d'ESO). Malgrat les mesures adoptades per promoure l'escolarització equilibrada d'alumnat, el percentatge d'alumnat escolaritzat en centres sol·licitats en primeres opcions només ha decrescut tres punts percentuals a I3 (del 94,7% el curs 2021/2022 al 91,6% el curs 2022/2023) i dos punts percentuals a 1r d'ESO (del 91,6% el curs 2021/2022 al 89,8% el curs 2022/2023), molt per sota dels increments establerts en la detecció i en l'ús de la reserva (vegeu la taula 21).

Taula 21. Evolució de les assignacions de plaça en primera opció en el procés ordinari d'admissió d'alumnat (cursos 2021/2022 i 2022/2023)

	I3		1r d'ESO	
	curs 2021/22	curs 2022/23	curs 2021/22	curs 2022/23
Total sol·licituds validades	59.926	57.749	57.067	57.222
Sol·licituds alumnat ordinari	54.603	45.886	50.548	44.246
Sol·licituds alumnat NEE A	1.392	1.897	2.244	2.091
Sol·licituds alumnat NEE B + C o B	3.931	9.966	4.275	10.885
Total assignacions 1a petició	51.705	42.029	46.322	39.722
% assignacions 1a petició respecte del total	94,7	91,6	91,6	89,8

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Hi ha manca de transparència en els criteris que s'empren per a l'assignació de plaça de l'alumnat amb necessitats educatives específiques

El Decret 11/2021 estableix que l'assignació de plaça de reserva es fa per resolució motivada del director o la directora dels serveis territorials del Departament, a proposta de la respectiva Comissió de Garanties d'Admissió i amb caràcter previ a l'escolarització (art. 57.1), després de ponderar, entre d'altres, els criteris d'escolarització equilibrada de l'alumnat entre els centres de la zona educativa i la voluntat dels pares, mares, tutors o tutores expressada en la seva sol·licitud d'admissió (art. 57.3).

El Decret 11/2021, de 16 de febrer, conté altres criteris per assignar plaça a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, però alguns d'ells són poc rellevants, amb caràcter general, per a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques i socioculturals, com és el cas de l'existència d'informes especialitzats o de la disponibilitat al centre de recursos finançats amb fons públics per atendre les necessitats educatives específiques, ja que, amb caràcter general, aquest alumnat no requereix mesures i suports educatius intensius.

Per garantir les condicions d'igualtat en l'accés al sistema educatiu (art. 4.1 LEC) i tenir en compte la voluntat de les famílies tal com succeeix amb l'alumnat ordinari (art. 57.3 del Decret 11/2021), l'assignació de plaça de reserva podria seguir un procediment equivalent a l'assignació ordinària, condicionada a l'existència de vacants disponibles i a l'ordenació de les sol·licituds en funció dels criteris de prioritat en cas que el nombre de sol·licituds sigui superior al de vacants disponibles. Cal tenir present que els criteris de prioritat establerts pel Decret 11/2021, de 16 de febrer, en la fase d'assignació ordinària són l'existència de germans al centre, la proximitat del domicili i la renda per càpita. Els dos primers criteris també estan previstos específicament per a l'assignació de plaça de reserva, i la renda per càpita és el factor principal per considerar la concurrència de necessitats educatives específiques.

En aquest sentit, en el supòsit que les places de reserva d'un determinat centre estiguessin cobertes i tinguessin més demanda que oferta, l'alumnat que no hi hauria obtingut plaça seria assignat a altres places de reserva vacants a altres centres. Aquest procés es podria desenvolupar amb els mateixos criteris de transparència que el procés ordinari d'assignació de plaça sense que, aparentment, afectin negativament l'escolarització equilibrada d'alumnat.

En aquest sentit, la síndica ha demanat al Departament d'Educació valorar aquesta recomanació i la seva viabilitat tècnica, en el supòsit que el procediment d'assignació de plaça no sigui similar al procediment ordinari.

No es garanteix encara suficientment la doble via d'accés al sistema educatiu entre l'alumnat amb necessitats educatives específiques i l'alumnat ordinari

La institució del Síndic de Greuges encara té constància que hi ha alumnat amb necessitats educatives específiques que s'escolaritza en places ordinàries. Aquesta situació es produeix de manera clara en el cas de l'alumnat amb aquestes necessitats que té germans als centres i que s'hi escolaritza, encara que la reserva sigui insuficient.

També es produeix en el període de temps que hi ha entre la pèrdua de vigència de la reserva de places (31 d'agost de 2022 en el darrer procés d'admissió) i la pèrdua de vigència de la llista d'espera (2 de setembre de 2022).

En el cas de Barcelona ciutat, per exemple, els centres amb una composició social més desfavorida, a diferència dels centres del seu entorn, van comptar en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023 amb una reserva reduïda de places per a alumnat amb necessitats educatives específiques perquè es comptabilitzava que els germans d'alumnat amb necessitats educatives específiques s'hi acabarien escolaritzant, encara que fos a places formalment no reservades.

El Consorci d'Educació de Barcelona exposa que aquesta mesura, aplicada en l'àmbit de ciutat en determinats centres, i emmarcada en la lluita contra la segregació entre els centres de la mateixa zona, pretén que les famílies d'alumnat amb necessitats educatives específiques que no tenen germans en els centres més segregats, respecte a la mitjana de la zona, optin per centres amb percentatges de vulnerabilitat més baixos.

Aquesta planificació diferenciada de les places de reserva entre centres està prevista en el Decret 11/2021, que permet modificar la reserva en tots o en alguns dels centres d'una mateixa zona educativa, i que estableix que les diferències de llocs reservats entre els centres d'una mateixa zona educativa hagin d'estar plenament justificades per la necessitat de combatre la segregació escolar i de promoure l'equilibri en l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques entre aquests centres (art. 55.2).

Tot i això, la institució del Síndic de Greuges recorda que aquesta mesura pot portar implícita l'acceptació que en places ordinàries s'hi acaba escolaritzant alumnat amb necessitats educatives específiques (quan s'esmenta, per exemple, que l'alumnat amb necessitats educatives específiques amb germans al centre s'hi escolaritza encara que no hi hagi places de reserva), i que l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques depèn, en bona part, de la demanda rebuda per aquest centre.

La síndica també recorda que hi ha mecanismes per detectar com a alumnat amb necessitats educatives específiques, prèviament a la preinscripció, l'alumnat que té germans amb aquesta consideració ja escolaritzat al centre; perquè tots els centres de la zona puguin tenir la mateixa reserva de places, i perquè l'alumnat amb necessitats educatives específiques detectat pugui ser assignat al centre on té germans escolaritzats (d'acord amb la major puntuació que té, si escau).

El Decret 11/2021, de 16 de febrer, preveu l'establiment de procediments d'admissió separats per a l'alumnat ordinari i l'alumnat amb necessitats educatives específiques (doble via d'accés). La programació de l'oferta es fa de manera diferenciada per a les places per a l'alumnat ordinari i per a les places reservades per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques. L'alumnat ordinari només pot ser matriculat a places ordinàries i l'alumnat amb necessitats educatives específiques, a places reservades (vigents fins a l'inici de curs).

L'allargament de la vigència de la reserva, que ja s'està aplicant en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023, reforça aquesta doble via d'accés.

Durant la vigència de la reserva de places, l'alumnat amb necessitats educatives específiques només hauria de ser assignat a llocs de reserva. L'assignació de plaça de reserva es fa a través d'un procediment diferenciat de l'accés a les places ordinàries, tot i ser simultani en el temps i poder ser equivalent en els tipus de procediment a seguir (presentació de sol·licitud, aplicació de barem, assignació d'ofici si escau, etc.). El Decret 11/2021 determina que el Departament d'Educació pot establir a la convocatòria anual un procediment d'assignació diferenciat i específic per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, amb l'objectiu de millorar l'equitat (art. 29.2), i també que l'assignació de lloc escolar a l'alumnat amb necessitats educatives específiques es fa a través de la reserva en el període ordinari (art. 57.1) o, en cas de ser fora de termini però abans de l'inici de curs, preferentment a través de la reserva (art. 57.4).

Formalment, doncs, en el període ordinari, es poden establir dues vies separades d'accés a l'oferta escolar, una per a l'alumnat ordinari, que és assignat a places ordinàries, i una per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, que és assignat a places reservades, sense possibilitat de traspàs o canvi mentre és vigent la reserva.

5. La gestió de la matrícula viva

Després de l'inici de curs, el Decret 11/2021 també preveu criteris per garantir l'escolarització equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques i per evitar la concentració de la matrícula viva als centres amb una composició social més desfavorida, com ara el tancament de ràtios per grup o el deure de validació de les comissions de garanties d'admissió de les sol·licituds que es presenten durant el curs i de la seva assignació als centres. Si s'amplia la detecció i s'apliquen de manera adequada, són mesures que han de permetre assegurar l'escolarització realment equilibrada d'una proporció més elevada d'alumnat, abans i després de l'inici de curs.

Una de les principals causes de la concentració d'alumnat socialment desfavorit a determinats centres ha tingut a veure, especialment durant els períodes amb elevats fluxos immigratoris, amb dèficits d'escolarització equilibrada en la gestió de la matrícula fora de termini, eminentment d'alumnat d'incorporació tardana arribat durant el curs escolar. La concentració de vacants en determinades escoles ha servit per escolaritzar l'anomenada *matrícula viva*, amb elevada presència d'alumnat nouvingut d'origen immigrant.

S'ha reduït la proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques escolaritzat fora de termini als centres amb elevada complexitat, però aquesta proporció és encara superior al 30% del total de la matrícula viva

En aquest sentit, convé destacar que hi ha una tendència relativament positiva en la gestió equilibrada de la matrícula viva: el curs 2021/2022, el percentatge de matrícula viva en centres amb elevada complexitat és menor respecte al curs 2018/2019, del 5,3% al 4,6% a primària i del 4,2% al 3,9% a secundària (per efecte d'una reducció de l'arribada d'alumnat nouvingut al sistema educatiu), i també s'ha reduït la proporció de matrícula viva assignada a centres amb elevada complexitat, del 40,2% al 37,9% a primària i del 30,1% al 29,4% a secundària (gràfic 8).

Cal afegir, a més, que el curs 2021/2022 s'ha reduït de manera significativa la proporció de matrícula viva d'alumnat amb necessitats educatives específiques a centres amb elevada complexitat respecte al curs 2020/2021. En concret, el percentatge de matrícula viva d'aquest alumnat assignada a centres d'alta complexitat s'ha reduït del 42,6% el curs 2020/2021 al 38,1% el curs 2021/2022 a primària, i del 34,2% al 30,5% a secundària, quatre punts percentuals menys (vegeu la taula 22).

En negatiu, però, cal posar de manifest que en aquest mateix període, respecte al curs anterior, no s'ha reduït el percentatge de matrícula viva (amb o sense necessitats educatives específiques) assignada als centres amb elevada complexitat, i també que aquesta proporció de matrícula viva escolaritzada en centres amb elevada complexitat continua sent molt significativa: mentre en el conjunt dels centres la matrícula viva representa el 3,0% de l'alumnat a primària i el 2,6% a secundària, en el cas dels centres amb elevada complexitat aquest pes és del 4,6% a primària i del 3,9% a secundària. Com s'ha dit, el curs 2021/2022, més d'una quarta part de l'alumnat, tant a primària com a secundària, s'escolaritza en centres amb elevada complexitat, amb una tendència més gran a fer-ho en el cas d'alumnat amb necessitats educatives específiques: el 38,1% de l'alumnat amb necessitats educatives específiques escolaritzat fora de termini a primària i el 30,5% a secundària s'escolaritza en centres amb elevada complexitat, lleugerament per sobre del que ho fa el conjunt de l'alumnat (37,9% a primària i 29,4% a secundària).

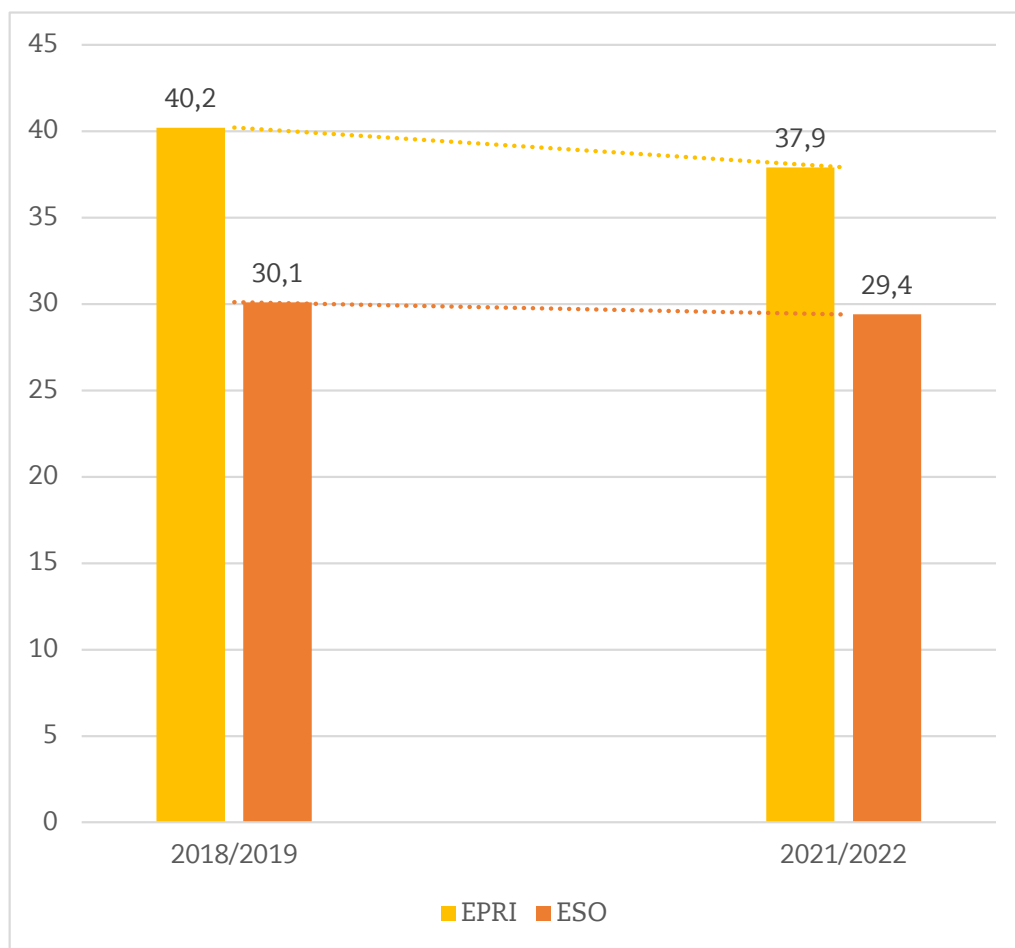
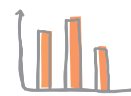
Taula 22. Evolució de les dades relacionades amb la gestió de la matrícula viva (2018-2022)

EINF i EPRI	2018/2019	2020/2021	(Matrícula viva NEE)	2021/2022	(Matrícula viva NEE)
Nombre de matrícula viva en centres d'alta complexitat	6.583	5.583	4.804	6.658	4.926
Percentatge de matrícula viva en centres d'alta complexitat	5,3	3,6	3,1	4,6	3,4
Percentatge de matrícula viva assignada a centres d'alta complexitat	40,2	36,5	42,6	37,9	38,1
Nombre de matrícula viva	16.384	15.289	11.277	17.581	12.929
Percentatge de matrícula viva	2,6	2,3	1,7	3,0	2,2
ESO	2018/2019	2020/2021	(Matrícula viva NEE)	2021/2022	(Matrícula viva NEE)
Nombre de matrícula viva en centres d'alta complexitat	2.111	1.950	...	2.422	1.927
Percentatge de matrícula viva en centres d'alta complexitat	4,2	3,2	...	3,9	3,1
Percentatge de matrícula viva assignada a centres d'alta complexitat	30,1	27,9	34,2	29,4	30,5
Nombre de matrícula viva	7.023	6.979	6.090	8.236	6.326
Percentatge de matrícula viva	2,4	2,1	1,8	2,6	2,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Gràfic 8. Evolució del percentatge de matrícula viva en centres d'alta complexitat (2018-2022)

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

A partir del curs 2022/2023, el Departament d'Educació ha previst desplegar un dels instruments bàsics per evitar aquesta dinàmica, que és la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques. Val a dir que, a escala local, encara no s'utilitzen prou els instruments que estableix el Decret 11/2021 i que ja hi ha disponibles per garantir l'escolarització equilibrada de la matrícula viva (tancament de ràtios per grup després de l'inici de curs, increments de ràtio, etc.), de manera que s'incompleix el compromís de no escolarització de la matrícula viva d'alumnat amb necessitats educatives específiques a centres amb elevada complexitat.

De fet, la matrícula viva no necessàriament s'ha d'escolaritzar de manera equilibrada entre els centres, des del moment en què pot servir per compensar desequilibris preexistents en la composició social dels centres. L'experiència constata, però, que és preferible aquesta escolarització equilibrada, si convé amb l'ús dels increments de ràtio, a una assignació de plaça en funció de les vacants existents.

Durant el curs 2021/2022, una quarta part de centres amb elevada complexitat ha tingut més del 5% del seu alumnat matriculat a partir de l'inici de curs

En aquest sentit, convé posar de manifest que la matrícula viva tendeix a escolaritzar-se de manera més equilibrada que no pas ho fa l'alumnat estranger o l'alumnat amb necessitats educatives específiques quan accedeix al sistema educatiu, particularment a I3. L'índex de dissimilitud de la matrícula viva és del 0,32 a primària i del 0,31 a secundària, mentre que aquests índexs són del 0,41 en el cas de l'alumnat estranger escolaritzat a I3 i del 0,42 en el cas de l'alumnat amb necessitats específiques escolaritzat a I3 (vegeu la taula 23). En certa mesura, és plausible pensar que, amb caràcter general, la gestió de la matrícula viva tendeix a reduir els nivells de desequilibri existents a les diferents etapes educatives, a mesura que avança l'escolaritat, no tant perquè compensi aquests desequilibris sinó perquè la segregació escolar de la matrícula viva és inferior a la segregació escolar existent en el mateix sistema educatiu.

Així, tal com ja s'ha esmentat prèviament, hi ha una tendència més gran a escolaritzar matrícula viva a centres amb elevada complexitat. Prop d'un 15% de centres escolaritza una proporció de matrícula viva superior al 5%, mentre que aquest percentatge és superior al 25% en el cas dels centres amb elevada complexitat.

Cal tenir present que, d'acord amb els índexs de dissimilitud, per garantir una escolarització plenament equilibrada de la matrícula viva, encara caldria modificar l'assignació de places de més del 30% d'aquest alumnat (vegeu la taula 23).

Taula 23. Dades relacionades amb la gestió de la matrícula viva (2022/2023)

	Índex de dissimilitud alumnat matrícula viva	Percentatge de centres amb un percentatge de matrícula viva del 5% al 10%	Percentatge de centres amb un percentatge de matrícula viva de més del 10%	Percentatge de centres amb elevada complexitat amb un percentatge de matrícula viva del 5% al 10%	Percentatge de centres amb elevada complexitat amb un percentatge de matrícula viva de més del 10%
Primària	0,32	12,6	2,1	23,3	2,9
Secundària	0,31	13,7	2,1	23,3	6,8

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

6. La millora de la zonificació escolar i de les adscripcions

Amb caràcter general, la institució del Síndic de Greuges recorda que la zonificació escolar és un dels instruments de planificació educativa que té incidència tant en la reproducció de la segregació escolar com en la promoció de l'equitat en l'admissió d'alumnat als centres escolars (encara que, per si sola, la zonificació no és condició suficient ni necessàriament resol el problema de la segregació escolar). El model de zonificació és un instrument més, igual que ho és la reserva de places o altres, que ha de posar-se al servei de promoure aquest accés al sistema educatiu en condicions d'igualtat.

El Decret 11/2021 estableix canvis significatius en relació amb el disseny de la zonificació escolar a escala local. D'una banda, aquesta nova normativa preveu que les zones educatives esdevinguin unitats de programació de l'oferta i de gestió de l'admissió d'alumnat, especialment a l'hora de promoure l'escolarització equilibrada entre els centres que la integren, i, de l'altra, fixa amb detall la diversitat de criteris que han de regir la configuració de les zones educatives, essent la lluita contra la segregació escolar un dels criteris per determinar les zones educatives.

En la majoria dels municipis no s'han modificat els models de zonificació després de l'aprovació del Decret 11/2011

Per adequar els models de zonificació vigents a escala local als criteris establerts per norma, el Decret 11/2021 també preveu que els directors o directores dels serveis territorials del Departament han d'aprovar les noves zones educatives en el termini màxim de nou mesos a comptar des de l'entrada en vigor d'aquest decret (disposició transitòria primera).

En aquest sentit, el Departament d'Educació ha informat a aquesta institució que les zones educatives vigents es troben en procés de revisió, amb voluntat de màxim consens amb els ens locals a través de les taules de planificació locals.

L'enquesta feta als municipis de més de 5.000 habitants posa de manifest que només un 5,4% dels municipis han modificat les zones educatives arran de l'aprovació d'aquest decret (vegeu la taula 24).

El Decret 11/2021 també estableix que, quan la zona educativa inclou més d'un centre educatiu, s'ha de motivar amb un informe sobre l'impacte en l'escolarització equilibrada de l'alumnat en relació amb els diferents models

possibles de zonificació, elaborat per la Inspecció educativa. En la pràctica, només en un 9,2% de municipis s'han elaborat informes sobre l'impacte del model de zonificació (vegeu la taula 24).

Taula 24. Dades sobre la zonificació escolar als municipis més grans de 5.000 habitants (2022)

	S'han modificat les zones educatives arran de l'aprovació del Decret 11/2021?	%	S'han elaborat informes sobre l'impacte del model de zonificació?	%
Sí	7	5,4	12	9,2
No	120	92,3	118	90,8
En procés	3	2,3	-	-
Total	130	100,0	130	100,0

Font: enquesta del Síndic de Greuges als municipis de més de 5.000 habitants sobre el desplegament del Decret 11/2021. Resposta de 31 de desembre del 2022.

En vista d'aquestes consideracions, la síndica recorda al Departament d'Educació que cal estudiar, conjuntament amb les administracions locals, l'impacte de diferents models possibles de zonificació escolar sobre l'equitat en l'accés al sistema educatiu i en la composició social dels centres, i que cal aprovar en cada municipi el model que garanteixi millor l'aprofitament d'aquest instrument de planificació educativa a l'hora de combatre la segregació escolar.

Hi ha municipis amb zones que no garanteixen l'heterogeneïtat social interna, i també municipis grans amb models de zona única que poden no ser adequats per combatre la segregació escolar: una tercera part de municipis grans tenen models de zona única

La recerca realitzada en aquest àmbit constata que, si bé no hi ha solucions inequívocament positives o negatives pel que fa a la zonificació, sí que hi ha certs models aplicats en contextos educatius específics que poden resultar més o menys segregadors. Els nivells de segregació residencial, els nivells d'equitat educativa, la grandària del municipi, l'oferta escolar, el pes del sector públic i privat, la vertebració territorial, l'existència d'altres polítiques de redistribució de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, etc. són variables que incideixen en l'impacte d'un determinat model de zonificació pel que fa a la segregació escolar.

En tot cas, per combatre la segregació, l'element determinant és l'heterogeneïtat social de les zones, tal com ja preveu el Decret 11/2021,

en el sentit que aquestes zones no reproduïxin la segregació residencial existent al territori. Hi ha municipis amb una elevada segregació residencial que defineixen models que no trenquen la lògica de delimitar zones per barris, per exemple, sense trencar els patrons de segregació residencial-escolar i sense contribuir a dessegregar les escoles dels barris amb una composició social més desfavorida.

La mateixa deszonificació (la creació de zones úniques), aplicada de vegades sense considerar la incidència a efectes de la segregació escolar, o la programació de l'oferta en les zones per sobre de la demanda que hi resideix (demanda potencial) suposen inhabilitar directament o indirecta aquest instrument com a mecanisme d'ordenació del procés d'admissió d'alumnat.

En general, l'experiència d'aquesta institució amb l'estudi de les queixes constata que els models de zona única o d'àrees geogràfiques grans, en el cas de municipis mitjans o grans, tendeixen a beneficiar els centres amb una demanda més consolidada i a perjudicar els centres amb una demanda més feble (que, generalment, també són els centres amb una composició social més desfavorida). Per contra, els models de zona única en municipis petits poden contribuir a garantir aquesta heterogeneïtat social interna i poden ser adequades per combatre els desequilibris.

El Decret 11/2021 estableix límits en la configuració de zones úniques en municipis mitjans o grans, quan s'estableix la previsió que “les zones educatives promoguin una escolarització de proximitat” (art. 4.4), tal com s'ha esmentat prèviament.

El curs 2022/2023, a primària el 69,3% de municipis de més de 5.000 habitants té un model de zona única amb diferents centres i un 8,5% té un model de zona única amb una única escola; mentre que, a secundària, aquestes proporcions són del 55,7% i del 32,9%, respectivament. Si prenem com a referència els municipis grans, de més de 50.000 habitants, prop d'una tercera part (el 30,4% a primària i el 43,5% a secundària) tenen també un model de zona única (vegeu la taula 25). La majoria d'aquests municipis tenen una zona única amb més de 15 centres de primària i prop de 10 centres de secundària (com, d'altra banda, també succeeix en municipis com ara Barcelona, l'Hospitalet de Llobregat o Terrassa, tot i no tenir un model de zona única).

Taula 25. Models de zonificació escolar als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

	Municipis de més de 5.000 habitants		Municipis de més de 20.000 habitants		Municipis de més de 50.000 habitants	
	Primària	Secundària	Primària	Secundària	Primària	Secundària
Zona única	147	117	38	44	7	10
Zona escola	12	1	2	0	0	0
Zona única - zona escola	18	69	0	0	0	0
Zonificació de diverses zones	35	23	27	23	16	13
Total	212	210	67	67	23	23
	Primària	Secundària	Primària	Secundària	Primària	Secundària
Zona única	69,3	55,7	56,7	65,7	30,4	43,5
Zona escola	5,7	0,5	3,0	0,0	0,0	0,0
Zona única - zona escola	8,5	32,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Zonificació de diverses zones	16,5	11,0	40,3	34,3	69,6	56,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració a partir de dades de les administracions locals i del Departament d'Educació.

Des de la perspectiva de la defensa dels drets dels infants, i específicament del dret a l'educació en igualtat d'oportunitats, la institució del Síndic de Greuges recorda la necessitat de valorar els models de zonificació escolar no només partint de criteris de satisfacció de la demanda o d'ampliació de les opcions de tria per part de les famílies, sinó també, i sobretot, pels seus efectes sobre l'equitat en l'admissió d'alumnat.

Les noves *Orientacions per a la millora de la distribució equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques o socioculturals en el procediment d'admissió d'alumnat als centres del Servei d'Educació de Catalunya per al curs 2022-2023*, del Departament d'Educació, preveuen que, prèvia revisió dels nivells de segregació escolar de cada territori, la zona ha de ser el més reduïda possible tenint present la necessitat de garantir-ne l'heterogeneïtat social.

Prop d'una desena part de municipis tenen zones socialment homogènies amb elevada complexitat

Hi ha municipis que tenen zones on tots els centres tenen una situació d'elevada complexitat, i que al seu torn tenen zones veïnes en què hi ha centres sense aquesta elevada complexitat. Així, a primària, un 9,9% de municipis (21) de més de 5.000 habitants té zones on tots els centres tenen elevada complexitat, i un 13,7% (29) té zones amb més del 75% de centres amb elevada complexitat (vegeu la taula 26). Només en 7 d'aquests municipis no hi ha centres sense elevada complexitat. En la resta dels casos, el municipi disposa de centres sense elevada complexitat i un cert marge per configurar zones socialment més heterogènies.

En el cas de secundària, un 7,5% de municipis (16) té zones on tots els centres tenen elevada complexitat, i un 9,4% (20), té zones amb més del 75% de centres amb elevada complexitat. En aquest cas, són 13 els municipis que no disposen de centres sense complexitat.

Taula 26. Característiques dels centres de les zones educatives als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

	Sí	No	Zona-domicili	Cap centre	Total
Hi ha centres amb elevada complexitat? (EPRI)	101	110	1		212,0
%	47,6	51,9	0,5	0,0	100,0
Hi ha zones on tots els centres tenen elevada complexitat? (EPRI)	21	187	4		212,0
%	9,9	88,2	1,9	0,0	100,0
Hi ha centres amb elevada complexitat? (ESO)	63	147		2	212,0
%	29,7	69,3	0,0	0,9	100,0
Hi ha zones on tots els centres tenen elevada complexitat? (ESO)	16	191	3	2	212,0
%	7,5	90,1	1,4	0,9	100,0
Hi ha zones d'alta densitat de centres amb elevada complexitat (75% o més)? EPRI	29	179	4		212,0
%	13,7	84,4	1,9	0,0	100,0
Hi ha zones d'alta densitat de centres amb elevada complexitat (75% o més)? ESO	20	187	3	2	212,0
%	9,4	88,2	1,4	0,9	100,0

Font: elaboració a partir de dades de les administracions locals i del Departament d'Educació.

Hi ha models de zonificació que no garanteixen la proximitat

En el cas de municipis amb zones grans, o de municipis grans amb zona única, no sempre es garanteix la proximitat en l'escolarització de l'alumnat. Aquesta circumstància també es produeix, de vegades, en l'assignació de plaça a l'alumnat amb necessitats educatives específiques quan la reserva de la zona està completa i no hi ha vacants d'acord amb la planificació feta.

Pel que fa a les garanties de proximitat en l'assignació de plaça d'ofici, si bé la normativa que regula l'admissió d'alumnat no estableix el dret a tenir una plaça en un dels centres més propers al domicili, disposar de plaça escolar de proximitat és una condició desitjable, tal com ho constata la configuració d'àrees de proximitat i també el fet que la proximitat sigui un dels criteris de prioritat generals establerts per la LOE i la LEC. Si el criteri de proximitat es fa prevaldre en el procés d'admissió per prioritzar determinades sol·licituds d'altres, hom pot entendre que l'administració educativa també hauria de poder proveir places de proximitat a les famílies que ho sol·licitin, malgrat la dificultat que això representa per a la planificació de l'oferta i per a la gestió del procés d'admissió.

Tot i això, hom pot discutir com es determina objectivament la proximitat geogràfica. Els límits marcats per les àrees de proximitat poden ser una condició necessària però no suficient per garantir l'accessibilitat geogràfica. En zones escolars grans no necessàriament es garanteix una escola de proximitat real a les famílies, si hom té en compte la distància geogràfica al centre. L'accessibilitat geogràfica al centre educatiu és una de les garanties del dret a l'educació. A criteri de la institució del Síndic de Greuges, en municipis amb una oferta àmplia de centres escolars, una escola ubicada a una distància sensiblement superior al quilòmetre no necessàriament comporta haver fet una planificació de l'oferta escolar adequada per garantir adequadament aquesta condició de proximitat.

En aquest sentit, el Decret 11/2021 estableix que les zones educatives s'han de delimitar d'acord, entre altres criteris, amb la necessitat que "les zones educatives promoguin una escolarització de proximitat" (art. 4.4). No sembla que municipis mitjans o grans amb models de zona única garanteixin aquesta escolarització de proximitat.

Un cop iniciat el procés de preinscripció, garantir una plaça de més proximitat a les famílies passa per generar nova oferta, via ampliacions de ràtio o de grups. Hi ha factors, però, que poden desaconsellar aplicar aquestes mesures, com ara evitar generar en el municipi situacions de sobreoferta, que acaben derivant en desequilibris entre els centres en els nivells de demanda i en la

seva composició social. De fet, el mateix Decret 11/2021 preveu com a criteri de programació “evitar situacions de sobreoferta que perjudiquin l’escolarització equilibrada d’alumnat” (art. 26).

També és cert que aquestes garanties de proximitat poden proporcionar-se a través d’un model de zonificació escolar conformat per vàries àrees, que ponderi més la distància geogràfica. D’aquesta manera, els alumnes de la zona tenen prioritat sobre els alumnes de la resta de zones del municipi. Aquesta previsió, però, s’ha de fer garantint l’heterogeneïtat de les zones educatives.

Hi ha models d’adscripció vigents en nombrosos municipis que reproduïxen la segregació escolar

Les adscripcions de centre són un altre dels instruments de què l’administració educativa disposa per combatre la segregació escolar i els desequilibris en la composició social dels centres, o també per reproduir-los, especialment si les adscripcions reforcen itineraris entre centres segregats, o entre centres amb demanda feble, de manera que ajuden a consolidar els desequilibris existents en un mateix territori.

El Decret 11/2021 incorpora com a criteri en la definició de les adscripcions entre centres de primària i secundària la lluita contra la segregació escolar, i esdevé un instrument més per a la dessegregació de centres amb elevada complexitat.

Amb caràcter general, cal evitar que les escoles amb una elevada concentració d’alumnat socialment desfavorit estiguin adscrites a instituts amb aquesta mateixa composició social, quan hi ha alternatives d’adscripció a la zona. Adscriure escoles guetitzades o amb demanda feble a instituts amb una composició social afavorida o amb demanda consolidada permet revalorar la imatge de les escoles, i adscriure escoles socialment afavorides a instituts amb composició social eminentment desfavorida permet heterogeneïtzar l’alumnat d’aquests instituts i evitar l’elevada concentració de complexitat educativa.

En aquest sentit, val a dir que hi ha municipis que tenen instituts amb totes les escoles adscrites amb elevada complexitat, o també municipis amb escoles amb elevada complexitat que només tenen adscrits instituts amb elevada complexitat. En total, el 7,0% de municipis de més de 5.000 habitants (15) tenen instituts amb totes les escoles adscrites amb elevada complexitat, i el 16,5% de municipis (35) tenen escoles amb elevada complexitat que només tenen adscrits instituts amb elevada complexitat. Només el 24,1% dels municipis tenen escoles amb elevada complexitat que no tenen cap institut adscrit amb elevada complexitat (vegeu la taula 27).

Taula 27. Dades sobre les adscripcions escolars als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

n	Municipis amb instituts on totes les escoles adscrites tenen elevada complexitat	Municipis amb escoles amb elevada complexitat on tots els instituts adscrits tenen elevada complexitat	Municipis amb escoles amb elevada complexitat amb algun institut adscrit sense elevada complexitat	Municipis amb escoles amb elevada complexitat amb cap institut adscrit amb elevada complexitat
No	51	73	23	51
Sí, un centre	6	10	32	33
Sí, més d'un centre	9	25	53	24
No té centre amb elevada complexitat	146	104	104	104
Total	212	212	212	212
n	Municipis amb instituts on totes les escoles adscrites tenen elevada complexitat	Municipis amb escoles amb elevada complexitat on tots els instituts adscrits tenen elevada complexitat	Municipis amb escoles amb elevada complexitat amb algun institut adscrit sense elevada complexitat	Municipis amb escoles amb elevada complexitat amb cap institut adscrit amb elevada complexitat
No	24,1	34,4	10,8	24,1
Sí, un centre	2,8	4,7	15,1	15,6
Sí, més d'un centre	4,2	11,8	25,0	11,3
No té centre amb elevada complexitat	68,9	49,1	49,1	49,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

En els municipis més grans de 5.000 habitants, hi ha 45 instituts amb totes les escoles adscrites amb elevada complexitat, i 150 escoles amb elevada complexitat amb tots els instituts adscrits amb elevada complexitat. El 28,3% dels instituts amb elevada complexitat tenen adscrites escoles amb elevada complexitat (vegeu la taula 28).

Taula 28. Dades sobre les adscripcions escolars als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

Total de centres d'ESO amb adscripció	Nombre d'instituts amb elevada complexitat amb escoles adscrites amb elevada complexitat	%	Nombre d'instituts on totes les escoles adscrites tenen elevada complexitat	Nombre d'escoles amb elevada complexitat amb tots els instituts amb elevada complexitat	Nombre d'escoles amb elevada complexitat amb algun institut sense elevada complexitat	Nombre d'escoles amb elevada complexitat amb cap institut sense complexitat (no s'inclouen les escoles d'altres municipis)
533	151	28,3%	45	150	268	117

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Pràcticament la meitat dels municipis grans tenen un model d'adscripció única

Abans de la signatura del Pacte, el Departament d'Educació havia tendit a establir models d'adscripció única en cada barri o municipi, on tots els centres de primària estaven adscrits a tots els centres de secundària d'una determinada zona. En aquest context, la finalitat de garantir la continuïtat educativa a través de l'adscripció es dilueix, els itineraris formatius en el sector públic són menys previsibles i augmenta la incertesa sobre l'institut on l'alumnat podrà continuar l'escolaritat.

El Pacte preveu com a mesura emprar les adscripcions per reforçar els itineraris entre els centres públics de primària i de secundària amb models d'adscripció diferenciada, sense reproduir als instituts, a través de les adscripcions, les inequitats en la composició social ja existents als centres de primària.

Val a dir que el 84,9% de municipis de més de 5.000 habitants té un model d'adscripció única. En el cas dels municipis grans, de més de 50.000 habitants, el 47,8% tenen aquest model d'adscripció (vegeu la taula 29).

Taula 29. Models d'adscripció escolar als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

Hi ha adscripció única?	Municipis de més de 5.000 habitants		Municipis de més de 20.000 habitants		Municipis de més de 50.000 habitants	
	n	%	N	%	n	%
Sí	180	84,9	46	68,7	11	47,8
No	30	14,2	21	31,3	12	52,2
Cap institut	2	0,9	0	0,0	0	0,0
Total	212	100,0	67	100,0	23	100,0

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

La mitjana d'escoles per cada institut en els municipis de més de 5.000 habitants és de 3,2 escoles del mateix municipi, de 4,4 en total, mentre que la mitjana d'instituts per escola és d'1,6. Hi ha 11 municipis que tenen una mitjana d'instituts adscrits a cada escola superior a 3 (vegeu la taula 30).

Taula 30. Mitjana de centres adscrits als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

	Municipis en funció de la mitjana d'instituts adscrits per escola (només escoles del municipi)	Municipis en funció de la mitjana d'escoles adscrites per cada institut (només escoles del municipi)
1	124	34
Entre 1 i 3	72	107
Entre 3 i 6	10	47
Entre 6 i 9	1	12
Més de 9	0	7
Altres	3	3
Total	210	210

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

7. L'evitació de la sobreoferta

El PSEC preveu la reducció de la sobreoferta perquè és un dels factors que contribueixen a reproduir la segregació escolar i a afeblir els centres amb menys demanda social. El mateix Decret 11/2021 també preveu com a criteri de programació de l'oferta la necessitat de reduir les situacions de sobreoferta.

L'existència de zones amb sobreoferta, amb més places escolars que sol·licituds de plaça, contribueix al fet que els centres amb una demanda social més feble no puguin cobrir les seves places i concentrin vacants, que debiliten encara més la seva demanda. La sobreoferta, a més, facilita els processos de fugida de determinats centres o zones per part de les famílies.

Amb l'objectiu d'evitar situacions de sobreoferta que perjudiquin l'escolarització equilibrada d'alumnat i que facilitin la fugida, el nou decret preveu que la programació de l'oferta hagi de promoure l'equilibri entre la demanda potencial (alumnat empadronat amb edat teòrica d'accés), la demanda real (sol·licituds) i les places en oferta per zona. Aquest criteri s'ha de tenir en compte en les taules locals de planificació.

Amb caràcter general, l'equilibri per zona entre places i alumnat resident és especialment necessari en municipis amb segregació residencial i escolar. Les zones limítrofes a zones amb una composició social més desfavorida o amb centres d'alta complexitat han d'evitar la sobreoferta o la programació condicionada exclusivament a la demanda real de la zona.

En la programació de l'oferta, cal no afavorir moviments de demanda d'unes zones cap a d'altres causats per dinàmiques associades a la segregació escolar.

En zones amb una composició socialment desfavorida i amb centres d'alta complexitat, en canvi, pot prevaler en la programació de l'oferta la necessitat d'atraure demanda procedent d'altres zones, si contribueix a heterogeneïtzar la composició social dels centres.

Cal tenir present, a més, que la reducció dels fluxos immigratoris arran de la crisi econòmica del 2008 i de la crisi derivada de la pandèmia, juntament amb les taxes de natalitat més baixes de les darreres tres dècades, han provocat que, any rere any, l'alumnat que accedeix a l'educació infantil de segon cicle es redueixi, i que des del curs 2021/2022 també ho estigui fent l'alumnat a l'educació secundària obligatòria.

Malgrat la davallada demogràfica, en el procés d'admissió corresponent al curs 2022/2023 s'ha aconseguit situar la sobreoferta als nivells del curs 2018/2019, quan es va signar el Pacte

Des de la signatura del PSEC, la sobreoferta va augmentar notablement fins al procés d'admissió corresponent al curs 2021/2022, especialment a I3: mentre al curs 2018/2019 les sol·licituds cobrien el 89% de l'oferta inicial a I3, el curs 2021/2022 aquesta xifra ha decrescut fins al 82,8%, amb una diferència entre oferta inicial i sol·licituds que ha passat de 8.361 a 12.419 (vegeu la taula 31).

Amb tot, la reducció d'un 20% de les ràtios a la majoria dels centres educatius per al curs 2022/2023, especialment del sector públic, ha permès tornar a situar la sobreoferta als nivells vigents el curs 2018/2019, tant a I3 com a 1r d'ESO, malgrat que el nombre d'alumnat preinscrit ha decrescut en aquest mateix període.

Taula 31. Evolució de les dades de sobreoferta (2018-2023)

Etapa	Tipus	2018/2019	2020/2021	2021/2022	2022/2023
I3	Sol. / Oferta inicial (100 places)	89,0	84,7	82,8	89,2
	Sol. / Oferta final (100 places)	86,9	84,1	82,4	88,0
	Oferta inicial - Sol·licituds	8.361	11.483	12.419	7.006
	Oferta final - Sol·licituds	10.205	12.058	12.798	7.910
1r d'ESO	Sol. / Oferta inicial (100 places)	97,8	98,0	95,2	96,8
	Sol. / Oferta final (100 places)	95,8	96,3	94,9	95,9
	Oferta inicial - Sol·licituds	1.275	1.220	2.871	1.797
	Oferta final - Sol·licituds	2.464	2.308	3.087	2.289

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

La situació de sobreoferta és més prevalent en el sector concertat que en el sector públic. Per donar cobertura a la demanda social de centres públics en contextos amb dèficit d'oferta, a posteriori de la signatura del Pacte, el Departament d'Educació va aprovar el Decret llei 10/2019, de 28 de maig, del procediment d'integració de centres educatius a la xarxa de titularitat de la Generalitat, que estableix els requisits i els procediments previstos per a la promoció d'aquesta integració. D'ençà d'aquest fet, prop d'una desena de centres concertats s'han integrat a la xarxa pública, majoritàriament amb un dèficit important de demanda.

En l'àmbit de la programació de l'oferta, també destaca l'increment d'instituts escola, 62 des de l'any 2019, fins a un total de 97 el curs 2021/2022. Val a dir que la majoria d'instituts escola són centres de màxima o alta complexitat, el 58%, un percentatge significativament per sobre dels instituts, on aquesta proporció decreix fins al 39,9%. La creació d'instituts escola, a través de la reconversió d'escoles amb baixa demanda i composició social desfavorida, genera riscos relacionats amb la segregació escolar. El 73,9% dels instituts escola són centres amb una composició social significativament més desfavorida que el municipi.

Més d'un 15% dels municipis més grans de 5.000 habitants no tenen constituïdes les taules locals de planificació, i quasi el 50% no tenen oficines municipals d'escolarització

El Decret 11/2021 estableix que les taules locals de planificació educativa es constitueixen preceptivament en tots els municipis de més de 10.000 habitants, i potestativament per a la resta dels municipis que així ho acordin conjuntament amb el Departament.

L'enquesta feta als municipis evidencia que el 16,1% de municipis de més de 5.000 habitants no disposa de taules locals de planificació. Amb caràcter general, els municipis que disposen de taules locals de planificació també disposen de les comissions de participació en la programació de l'oferta.

El Decret 11/2021 també preveu la constitució de les oficines municipals d'escolarització per acord entre la direcció dels serveis territorials del Departament i els ajuntaments, com a referent per a l'atenció, la informació i l'orientació a les famílies en relació amb els procediments d'admissió. El 44,6% dels municipis de més de 5.000 habitants no disposa d'oficines municipals d'escolarització (vegeu la taula 32).

Taula 32. Constitució dels òrgans de governança del procés d'admissió d'alumnat als municipis més grans de 5.000 habitants (2022/2023)

		S'ha constituït la taula local de planificació educativa?	El municipi disposa d'oficina municipal d'escolarització?	S'han constituït les comissions de participació en la programació de l'oferta?
Sí	n	109	72	104
	%	83,8	55,4	80,0
No	n	21	58	26
	%	16,1	44,6	20,0
Total	n	130	130	130
	%	100,0	100,0	100,0

Font: enquesta del Síndic de Greuges als municipis de més de 5.000 habitants sobre el desplegament del Decret 11/2021. Resposta de 21 de desembre del 2022.

8. La convocatòria dels ajuts

El Decret 11/2021 també estableix els instruments per millorar el finançament dels centres per atendre la diversitat i garantir la gratuïtat de l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques assignat a una plaça escolar, i disposa que l'assignació de plaça ha de comportar la concessió d'un ajut econòmic a l'alumnat amb necessitats educatives específiques, de manera que les barreres econòmiques actualment existents haurien de quedar eliminades per a aquest alumnat (art. 63).

Més específicament, l'article 63 del Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, estableix que "el Departament, en col·laboració, si escau, amb les Administracions locals, promou la participació de l'alumnat en situació socioeconòmica i sociocultural desafavorida en les activitats complementàries i en els serveis escolars com a mesura d'equitat escolar i garanteix a aquest alumnat l'accés a aquestes activitats i serveis en condicions d'equitat mitjançant l'establiment d'ajuts econòmics o d'altres mesures en funció de les seves característiques socioeconòmiques". I afegeix que "per a l'escolarització equilibrada d'alumnat, el Departament garanteix els ajuts previstos en aquest article a l'alumnat amb necessitats educatives específiques assignat als centres".

Per abordar la supressió d'aquestes barreres i dissenyar l'ajut, el PSEC ha elaborat l'estudi del cost de la plaça escolar, que al seu torn ha de permetre orientar les mesures que comportin la millora de finançament dels centres. Fins ara, tot i que s'havia intentat en nombroses ocasions, no s'havia aconseguit elaborar un estudi del cost de la plaça escolar que comptés amb el consens de les diverses visions existents en l'àmbit educatiu, amb interessos de vegades contraposats entre els diferents actors. La mateixa memòria econòmica del Decret, que es va elaborar a partir d'aquest estudi, és un molt bon punt de partida.

Els ajuts previstos al Decret 11/2021 encara no s'han transferit, tot i que s'ha previst fer-ho durant el curs 2022/2023 només per a l'alumnat d'13 i 1r d'ESO

La institució del Síndic de Greuges ja ha demanat al Departament d'Educació que desplegui amb diligència la convocatòria d'ajuts econòmics als centres per a l'escolarització equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, vinculats a la detecció i l'accés per reserva.

Aquests ajuts, d'un import calculat a partir de l'informe sobre el cost de la plaça escolar elaborat en el marc del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya (Síndic de Greuges, 2020), que ja està establert en la memòria econòmica del Decret, haurien de garantir l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques als centres educatius amb accés gratuït a les activitats complementàries, el material escolar, les sortides i els serveis escolars bàsics.

En aquesta línia, la *Memòria d'avaluació de l'impacte del projecte de decret de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del servei d'educació de Catalunya*, elaborada pel Departament d'Educació, recull que “segons l'estudi del cost de la plaça fet públic recentment per un grup d'experts constituït en el si del Pacte contra la segregació escolar de Catalunya, mentre no s'assoleixi l'equilibri financer, caldria un finançament addicional per alumnat amb necessitats educatives específiques de tipus socioeconòmic de 641,1 euros en el cas dels centres públics i de 988,1 en el cas dels centres privats concertats. Cal dir que el sistema actual de finançament dels centres concertats inclou un mòdul de finançament addicional que per al curs 2019-2020 ha estat de 452,5 euros per alumne NEE/curs, molt lluny, per tant, del mòdul de referència resultant de l'esmentat estudi del cost de la plaça. Cal dir, però, que aquest mòdul només el reben els centres que escolaritzen més d'un 10% d'alumnat amb necessitats educatives específiques”.

La mateixa memòria indica “l'import que, de forma progressiva, i tenint en compte les disponibilitats pressupostàries, s'hauria de consignar en les partides pressupostàries corresponents al funcionament dels centres públics (92.395.126,85 d'euros) i a la del finançament addicional dels concerts educatius (70.139.606,59 d'euros), per poder garantir l'equitat escolar i l'escolarització equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives de tipus socioeconòmiques”, i estableix unes previsions des del curs 2021/2022 fins al curs 2025/2026. Val a dir que aquestes previsions no s'han acomplert.

Per ara, el Departament d'Educació ha anunciat que, per donar compliment a la previsió de l'article 63 del Decret 11/2021, de cara al curs 2022/2023 dotarà de recursos econòmics a centres per a cadascun dels alumnes d'13 i 1r d'ESO identificats com a alumnat amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques o socioculturals.

En el cas dels centres públics, aquesta transferència de finançament es farà a través del pressupost dels centres, amb un import previst de 384,6 euros per alumne. En el cas dels centres concertats, ja s'ha convocat l'Ordre EDU/251/2022, de 22 de novembre, per la qual s'aproven les bases reguladores del procediment de concessió de subvencions per garantir la igualtat d'oportunitats de l'alumnat en situació socioeconòmica i sociocultural

desafavorida escolaritzat en centres privats concertats, per al curs 2022-2023. Aquesta ordre regula tant la subvenció per finançament addicional que fins ara s'atorgava als centres concertats que tenien més d'un 10% d'alumnat amb necessitats educatives específiques escolaritzat, com la nova subvenció prevista en el Decret 11/2021, que per al curs 2022/2023 es desplega per a l'alumnat d'13 i 1r d'ESO amb necessitats educatives específiques amb resolució d'escolarització de la direcció dels serveis territorials, amb un import de 988,11 euros per alumne.

Aquesta subvenció té per objectiu “evitar la discriminació de l'alumnat que pertany a famílies en situació econòmica més desafavorida, suplir les aportacions que les famílies no poden realitzar per motius econòmics”. En aquest sentit, són subvencionables les despeses derivades de la manca d'aportacions de les quotes que han de satisfer les famílies en concepte d'activitats complementàries, llibres de text, material escolar i activitats curriculars.

El Departament d'Educació recorda que des de finals del mes de setembre es té la informació completa de l'alumnat amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques o socioculturals matriculat pel curs escolar 2022/2023 i que serà amb aquestes dades completes amb què es farà la dotació de recursos econòmics als centres.

La dilació en el pagament dels ajuts previstos en el Decret 11/2021 també s'ha produït en altres subvencions adreçades a finançar les mesures d'escolarització equilibrada d'alumnat al sector concertat

La institució del Síndic de Greuges va obrir una actuació d'ofici sobre la concessió de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desafavorides, per al curs 2021/2022, que a mitjan curs 2021/2022 encara no s'havia convocat.

A través de l'informe tramès, el Departament d'Educació va informar que a finals del mes de març es van publicar les bases reguladores corresponents al procediment de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desafavorides, per al curs 2021/2022, a través de l'Ordre EDU/59/2022, de 31 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores esmentades, i que a mitjan maig es va obrir el procediment de convocatòria pública per a la concessió de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desafavorides, per al curs 2021/2022, a través de Resolució EDU/1469/2022, de 10 de maig.

En acabar el curs escolar, aquestes subvencions no havien estat transferides als centres escolars afectats. Pel que fa a la convocatòria de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats del curs 2021/2022, el Departament d'Educació va resoldre aquesta convocatòria el mes d'agost, amb el curs ja finalitzat (Resolució EDU/2638/2022, de 31 d'agost, per la qual es resol el procediment de convocatòria pública per a la concessió de subvencions per dotar de finançament addicional determinats centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides, per al curs 2021-2022), i més tard del que es va fer en el curs 2019/2020 (Resolució de 21/07/2020. DOGC 8186 de 27/07/2020) i en el curs 2020/2021 (Resolució de 11/06/2021. DOGC 8435 de 16/06/2021).

La síndica recorda que l'apartat primer de l'annex 1 de l'Ordre EDU/59/2022, de 31 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores del procediment de concessió de subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides, per al curs 2021-2022, estableix que "la finalitat de la subvenció és evitar la discriminació de l'alumnat pertanyent a famílies en situació econòmica més desfavorida, suplir les aportacions que les famílies no poden realitzar per motius econòmics, i que serveixen per finançar les activitats complementàries que desenvolupa el centre".

Des d'aquesta perspectiva, es fa difícil pensar que aquesta finalitat es pot aconseguir si la subvenció es convoca a finals de curs i es concedeix un cop aquest ja ha finalitzat i les famílies ja han pagat les quotes corresponents al curs objecte de subvenció, i més encara quan els titulars dels centres no saben si aquesta subvenció s'acabarà convocant o no.

El retard en la convocatòria de la subvenció vulnera l'article 8.3 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, que estableix que la gestió de les subvencions s'ha de fer d'acord amb els principis, entre d'altres, d'eficàcia en el compliment dels objectius fixats per l'Administració atorgant.

Aquest retard en la convocatòria del finançament addicional posa en qüestió l'eficàcia d'aquesta subvenció, perquè arribarà als centres quan el curs ja haurà finalitzat.

En el cas dels ajuts de menjador escolar, per exemple, anys enrere, el Departament d'Educació va dur a terme un seguit d'actuacions per garantir la resolució de la convocatòria d'ajuts de menjador escolar abans i just a l'inici de curs, i per garantir el pagament d'aquests ajuts durant el curs escolar.

A criteri d'aquesta institució, la resolució de la convocatòria de finançament addicional als centres concertats hauria de comptar amb un abordatge semblant.

En vista d'aquestes consideracions, la síndica ha demanat al Departament d'Educació que, de cara al curs 2022/2023, i amb l'objectiu de garantir el principi d'eficàcia de les subvencions, garanteixi la convocatòria i el pagament de les subvencions per dotar de finançament addicional els centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides, i també dels ajuts per a l'alumnat amb necessitats educatives específiques escolaritzat als nivells de 13 i 1r d'ESO a través de la reserva de places, mitjançant, per exemple, el pagament de despeses de funcionament dels centres o de transferències periòdiques al llarg del curs, tenint present que el Departament d'Educació disposa, a través del Registre d'alumnes de Catalunya (RALC), del nombre d'alumnat amb necessitats educatives específiques que té cada centre en cada moment.

S'ha incrementat l'escolarització d'alumnat socialment vulnerable als centres concertats en un 103% i també el finançament addicional en un 83%

El PSEC preveu que la participació dels centres en l'escolarització equilibrada d'alumnat vagi acompanyada d'un increment del finançament per garantir l'atenció de les necessitats educatives específiques d'aquest alumnat. En el cas del sector concertat, l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques s'ha doblat, i pràcticament també ho ha fet l'import percebut el curs 2021/2022 en concepte de finançament addicional als centres concertats en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides (vegeu la taula 33).

Taula 33. Evolució del finançament addicional dels centres concertats (2017-2022)

Curs	Import	Alumnat beneficiari
2017-2018	6.559.911	10.873
2018-2019	6.559.936	11.562
2019-2020	6.559.992	13.401
2020-2021	8.144.291	15.440
2021-2022	12.005.000	22.069

Font: Departament d'Educació.

Pel que fa al pressupost del 2023, la previsió del Departament d'Educació és incrementar aquesta partida fins als 24.900.000 d'euros, per tal de poder atendre la totalitat de l'alumnat detectat dels nivells d'I3 i de 1r d'ESO, la qual cosa suposa un increment d'aquesta partida pressupostària del 107,5%.

El Departament d'Educació també informa que, pel que fa als propers anys, la previsió és destinar un import de 35.400.000 d'euros per a l'any 2024 i 43.400.000 d'euros per al 2025, amb el qual s'assoliria l'objectiu de poder anar garantint progressivament l'import mínim establert en l'estudi del cost de la plaça escolar.

D'aquesta manera, l'import destinat a dotar de finançament addicional els centres privats concertats que presten el Servei d'Educació de Catalunya en entorns de característiques socioeconòmiques desfavorides haurà augmentat de 6,5 milions d'euros a 43,4 milions d'euros.

9. La millora del suport als centres amb elevada complexitat

El juliol del 2020, el Departament d'Educació va presentar el Pla de millora d'oportunitats educatives (PMOE), que es va posar en funcionament el curs 2020/2021 amb 19 mesures adreçades específicament als centres amb elevada complexitat, amb una inversió de 48 milions d'euros, que preveia, entre d'altres, la contractació de personal d'atenció educativa o l'increment d'actuacions en el marc dels plans educatius d'entorn. Prèviament, el Departament d'Educació també va anunciar la posada en funcionament del Pla d'educació digital de Catalunya, amb una inversió de 106 milions d'euros per al curs 2020/2021, amb mesures orientades a reduir, entre d'altres, la bretxa digital, amb el subministrament de dispositius electrònics per a l'alumnat socialment desfavorit.

El PMOE 2020/2021 ha previst l'ampliació de la dotació econòmica adreçada a implementar el Projecte de promoció escolar a les zones amb alt percentatge d'alumnat gitano. S'han incorporat noves zones al projecte i dotze figures de promotors més als centres en el període comprès entre els cursos 2019/2020 i 2021/2022.

El mes de novembre del 2022, la institució del Síndic de Greuges ha presentat l'informe *La dotació de personal i la gestió dels equips educatius en els centres amb elevada complexitat*, que posa de manifest alguns dels dèficits relacionats amb la provisió i la gestió de personal als centres amb una composició social més desfavorida. Cal destacar, en aquest sentit, la linealitat existent en la provisió de personal docent al conjunt de centres, amb una escassa discriminació positiva dels centres amb més complexitat; el greuge dels centres concertats amb elevada complexitat en la provisió de personal docent i de suport; els dèficits de provisió i d'integració del personal d'atenció educativa als equips educatius dels centres amb elevada complexitat (i manca d'interdisciplinarietat de les plantilles); els dèficits d'estabilització de les plantilles dels centres públics i també d'incentius per treballar en centres amb elevada complexitat, o els dèficits de formació i acompanyament dels equips educatius dels centres amb elevada complexitat, entre d'altres.

Els dèficits de cobertura dels plans educatius d'entorn al conjunt de centres amb elevada complexitat

Un dels instruments més importants a l'hora de promoure el treball en xarxa en l'àmbit educatiu són els plans educatius d'entorn, implantats en la majoria dels barris socialment desfavorits de Catalunya i amb actuacions

que tenen com a objectiu donar respostes integrades i comunitàries a necessitats educatives de l'alumnat escolaritzat a molts centres amb una elevada concentració de complexitat educativa i problemàtiques socials. A través d'aquests plans, es dona suport institucional i econòmic a projectes d'intervenció socioeducativa impulsats de manera coordinada pels agents locals, que tinguin com a objectiu reforçar l'equitat educativa i la cohesió social, i millorar la situació dels col·lectius socialment desfavorits, i també es dona suport als centres que pateixen els efectes negatius de la segregació escolar.

A través dels plans educatius d'entorn s'impulsen projectes comunitaris de suport a la tasca escolar, tallers d'estudi assistit i de reforç escolar, programes d'impuls a la lectura, etc.

Durant els darrers anys, particularment d'ençà del curs 2014/2015, el Departament d'Educació i les administracions locals han impulsat la creació de plans educatius d'entorn. El curs 2021/2022 ja hi havia 135 plans distribuïts en 117 municipis (vegeu la taula 34), amb un total de 1.481 centres participants.

El Departament d'Educació informa que el desplegament del PMOE ha permès reforçar i ampliar part de les actuacions dels PEE, amb una dotació de 12,1 milions d'euros, i desplegar algunes de les actuacions pilotades en el marc del PEE 0-20, com són:

- Dotació de professional orientador d'àmbit comunitari (dinamitzadors del SOAC) i professional coordinador del PEE a 45 i 58 municipis respectivament (a més dels 5 PEE 0-20).
- Dotació per iniciar fins a 408 parelles de mentoria socioeducativa (136 centres).
- Ampliació de l'oferta educativa més enllà de l'horari lectiu (educació a temps complet) equivalent a 1.800 tallers de suport i acompanyament educatiu, impuls i reconeixement d'activitats educatives fora de l'horari lectiu (activitats extraescolars, activitats culturals, activitats científiques, activitats tecnològiques, etc.) i activitats extraescolars esportives dins del Pla català d'esport a l'escola a 962 centres educatius.

Taula 34. Evolució dels plans educatius d'entorn a Catalunya (2004-2022)

	Municipis	Plans
2004/2005	26	31
2005/2006	53	68
2006/2007	80	95
2007/2008	-	-
2008/2009	-	-
2009/2010	-	-
2010/2011	-	-
2011/2012	-	-
2012/2013	80	97
2013/2014	77	97
2014/2015	77	96
2015/2016	82	107
2016/2017	88	115
2017/2018	109	128
2018/2019	110	129
2019/2020	111	129
2020/2021	117	135
2021/2022	117	135

Font: Departament d'Educació.

Tot i això, segons la informació de què disposa la institució del Síndic de Greuges, encara hi ha centres amb elevada complexitat que no disposen d'aquest suport de tipus comunitari. A partir de les dades aportades pel Departament d'Educació, si prenem com a referència els centres públics de primària i secundària obligatòria, hi ha 70 centres de molt alta complexitat i 236 centres d'alta complexitat que no disposen d'aquest suport (vegeu la taula 35).

Els centres públics de molt alta complexitat sense pla educatiu d'entorn s'ubiquen majoritàriament a Barcelona (39), on no hi ha plans educatius d'entorn, però també a Sabadell (5), Badalona i Terrassa (3), Vic i Lleida (2), i Creixell, Girona, Granollers, Guimerà, la Granja d'Escarp, la Jonquera, la Portella, la Torre de l'Espanyol, l'Hospitalet de Llobregat, Montcada i Reixac, Olot, Reus, Salomó, Salt, Tortosa i Vilafranca del Penedès (1). Alguns d'aquests municipis ja disposen de plans educatius d'entorn amb la participació d'altres centres.

Taula 35. Cobertura dels plans educatius d'entorn a Catalunya en funció del nivell de complexitat dels centres de primària i secundària (2021/2022)

Nivell de complexitat	Nombre de centres EPRI i/o ESO sense PEE
Molt alta	70
Alta	236
Mitjana-alta	646
Mitjana-baixa	796
Baixa	453
Nivell de complexitat	Nombre de centres EPRI i/o ESO amb PEE
Molt alta	178
Alta	260
Mitjana-alta	263
Mitjana-baixa	117
Baixa	27

Font: Departament d'Educació.

En el cas dels centres de primària amb elevada complexitat, la cobertura és del 65,6%, mentre que en el cas de secundària és del 73,3% (vegeu la taula 36). Això significa que més d'una quarta part de centres amb elevada complexitat no disposen de pla educatiu d'entorn.

Taula 36. Cobertura dels plans educatius d'entorn a Catalunya en funció del nivell de complexitat dels centres de primària i secundària (2021/2022)

	Centres participants	Centres participants amb elevada complexitat	Cobertura de centres (%)	Cobertura de centres amb elevada complexitat (%)
EPRI	785	342	33,7	65,6
ESO	478	151	41,0	73,3

Font: Departament d'Educació.

Les polítiques locals en matèria d'educació desenvolupades pels ajuntaments són molt importants a l'hora de dinamitzar educativament els territoris i de donar suport als centres amb més dificultats, i hi ha desigualtats territorials importants pel que fa a la implicació dels ajuntaments en l'àmbit de l'educació en general, i en la lluita contra la segregació escolar en particular (no només a través dels instruments de planificació educativa, sinó també a través d'actuacions de dinamització educativa dels centres amb una composició social desfavorida).

10. Reptes pendents: principals prioritats d'actuació del Pacte en els propers anys

En els propers anys, un cop generades les condicions necessàries, el PSEC entra en la fase decisiva per a l'assoliment de l'èxit de l'objectiu de reducció estructural dels nivells de segregació escolar a Catalunya. Per fer-ho possible, cal aplicar de manera decidida i sense dilació les mesures previstes en el PSEC i en el Decret 11/2021 per consolidar canvis estructurals en els procediments que se segueixen en l'escolarització d'alumnat. La intensitat amb què es desenvolupi aquesta fase condicionarà la capacitat d'aconseguir canvis estructurals reals.

Per ara, els instruments que s'han desenvolupat del Decret 11/2021 són aquells que no comporten un canvi substancial en els procediments que se segueixen en la gestió del procés d'admissió d'alumnat.

La millora de la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques

La capacitat d'aconseguir avenços significatius en la lluita contra la segregació escolar dependrà de la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, per tal que posteriorment sigui atès en el marc de les mesures d'escolarització equilibrada d'alumnat. L'objectiu és incrementar el nombre d'alumnat amb necessitats educatives específiques per raons socioeconòmiques fins als més de 200.000 (20%-25%).

Des del procés d'admissió per al curs 2021/2022, les Orientacions elaborades pel Departament d'Educació han ampliat els supòsits per determinar les necessitats educatives específiques, i s'han incrementat els esforços per detectar l'alumnat amb necessitats educatives específiques, però aquesta gestió continua fent-se de manera "artesanal", la qual cosa fa difícil que s'experimenti un salt encara més significatiu en la detecció.

Per continuar amb l'augment de la detecció en futurs processos d'admissió d'alumnat, cal desplegar un dels aspectes que preveu el Decret 11/2021, encara pendent: l'establiment d'un criteri de renda com a element central per determinar la concurrència de les necessitats educatives específiques de l'alumnat. També cal desenvolupar procediments més automatitzats i menys "artesanals" de detecció.

En aquest sentit, es proposa un sistema de cribratge a través d'una fórmula basada en el compliment de requisits garantits a partir de llindars de renda

o de la suma d'altres condicions socials, i l'ús especialment de la informació disponible en els registres administratius, que permeten acreditar les situacions de desavantatge educatiu, de vegades per mitjà d'avaluacions prèvies ja fetes per part de professionals de l'àmbit educatiu o social.

El desplegament intensiu dels instruments previstos en el Decret 11/2021 per garantir l'escolarització equilibrada d'alumnat amb necessitats educatives específiques

La institució del Síndic de Greuges demana intensificar els esforços per assegurar, en la mesura que sigui possible, la detecció d'alumnat (o la seva previsió) abans del procés de preinscripció i de programar l'oferta inicial. En tot cas, per fer un ús efectiu de la reserva com a mecanisme d'escolarització equilibrada és necessari que el nombre de places reservades a una zona s'ajusti a la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques en aquella mateixa zona, tenint present que, en darrer terme, l'article 25 del Decret 11/2021 preveu que el Departament d'Educació pot modificar l'oferta en acabar la fase de presentació de les sol·licituds de preinscripció per afavorir l'equitat escolar.

Alhora, també cal garantir l'aplicació de les mesures previstes en el Decret 11/2021 que han de servir per reduir la segregació escolar dels centres amb elevada complexitat, tant les que s'orienten a evitar la concentració d'alumnat amb necessitats educatives específiques a aquests centres, com ara la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques per centre o la gestió equilibrada de la matrícula viva, com també les que estan orientades a incrementar l'escolarització d'alumnat socialment afavorit a aquests centres, com ara l'oferta de places singulars.

Convé aplicar els instruments que ofereix el Decret 11/2021 per evitar l'escolarització de matrícula viva d'alumnat amb necessitats educatives específiques als centres de màxima complexitat del municipi, i, més específicament, el tancament de grups o limitació de les ràtios d'alumnes per grup (art. 60), la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques (art. 59), la reducció del nombre màxim d'alumnes per grup (art. 58) i l'increment del nombre màxim d'alumnes per grup (art. 50), així com també que els criteris emprats per a l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques s'ajustin a allò que preveu el Decret 11/2021.

El Decret 11/2021 estableix instruments que, aplicats de manera adequada, garanteixen l'escolarització plenament equilibrada d'aquest alumnat.

Convocatòria d'ajuts per a l'escolarització equilibrada d'alumnat i millora de finançament dels centres

La institució del Síndic de Greuges demana al Departament d'Educació que desplegui amb diligència la convocatòria d'ajuts econòmics als centres per a l'escolarització equilibrada de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, vinculats a la detecció i accés per reserva.

No s'han activat, per ara, els ajuts a l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques assignats a la reserva de places, tot i que, si prenem com a referència la Llei 1/2021, de 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2022, hi ha la partida prevista per implementar-la. Aquesta implementació pot ser, però, una subvenció de tipus compensatori adreçada als centres en funció de la proporció d'alumnat amb necessitats educatives específiques que tinguin, tal com succeeix ja amb la convocatòria de finançament addicional dels centres privats que presten el Servei d'Educació de Catalunya que actualment ja reben alguns centres concertats amb una proporció més elevada d'alumnat amb necessitats educatives específiques, simplement ampliant la cobertura i els imports previstos. En canvi, alternativament, es pot aprofitar l'existència d'aquest ajut com a instrument per combatre realment la segregació escolar, no només per compensar-ne els efectes. Això passaria per vincular la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques prèvia a l'admissió i l'assignació de plaça de reserva amb la concessió posterior de l'ajut, per condicionar la seva concessió a l'assignació efectiva d'alumnat a la reserva de places, per assegurar o promoure que l'alumnat amb necessitats educatives específiques participa en les polítiques d'escolarització equilibrada d'alumnat i per consolidar una via d'accés al sistema educatiu amb garanties de gratuïtat (reserva).

Adicionalment, cal desplegar, en la mesura de les disponibilitats pressupostàries, la millora del finançament dels centres públics i concertats prevista en l'estudi del cost de la plaça escolar. Sense abordar el repte del finançament dels centres serà difícil aconseguir canvis estructurals.

Amb tot, també cal recordar que l'objectiu del PSEC no és la millora del finançament dels centres públics i concertats, sinó combatre la segregació a través de diferents instruments, entre els quals també hi ha la millora del finançament dels centres. Per tant, la institució del Síndic de Greuges demana al Departament d'Educació que millori el finançament dels centres però que posi aquesta millora al servei de la lluita contra la segregació, no pas com una condició necessària prèvia per valorar l'adopció de mesures. Altrament, s'estaria incrementant la despesa pública amb el risc de no aconseguir reduir la segregació escolar.

Cal que el Departament d'Educació elabori, també, unes instruccions adreçades als centres públics i concertats sobre el pagament de quotes per a activitats complementàries, serveis escolars i aportacions a les fundacions o a les AMPA/AFA, entre d'altres, per evitar que siguin un àmbit de generació de desigualtat educativa i per garantir que s'acompleixi el que estableix la normativa.

La millora del finançament dels centres ha de prestar una atenció especial als centres amb elevada complexitat. En el sector públic, els centres amb elevada complexitat disposen de més dotacions de personal docent i de personal d'atenció educativa, de ràtios més baixes i de més hores d'atenció escolar de l'alumnat (amb la sisena hora) que la resta dels centres. El Pla de millora d'oportunitats educatives (PMOE) és un bon instrument per garantir una millor dotació dels recursos als centres amb elevada complexitat. Amb tot i això, aquesta dotació addicional per atendre la diversitat és encara insuficient en el sector públic, i és pràcticament inexistent en el sector concertat (on el finançament per plaça escolar és pràcticament lineal).

Cal garantir la configuració de plantilles més ben dotades i més multidisciplinàries per als centres amb elevada complexitat, en comparació amb els centres sense aquesta complexitat, i l'impuls i la continuïtat del PMOE.

El desplegament de les zones educatives heterogènies com a unitats de planificació educativa

El Decret 11/2021 preveu la necessitat de garantir que les zones educatives siguin socialment heterogènies i que aquesta sigui la unitat de referència a l'hora de programar l'oferta, que al seu torn ha de partir d'un equilibri entre demanda potencial resident a la zona i places disponibles, i també a l'hora de determinar les adscripcions, la reserva de places o l'aplicació de les mesures específiques per a l'equitat escolar.

Cal revisar els models de zonificació escolar vigents a cada municipi per analitzar el nivell d'heterogeneïtat social de les diferents zones i aplicar el model més eficaç a l'hora de combatre la segregació escolar, sigui quina sigui la seva composició i delimitació, tenint present que la seva composició social ha de ser heterogènia com a requisit fonamental.

Per ara, des de l'aprovació del Decret 11/2021, no hi ha hagut canvis en els models de zonificació escolar en la gran majoria dels municipis, malgrat que en molts d'ells sembla que hi ha models alternatius que podrien garantir més heterogeneïtat social a les zones.

La programació de l'oferta a mitjà termini per reduir la situació de sobreoferta

Les situacions de sobreoferta contribueixen a reproduir la segregació escolar perquè contribueixen a satisfer la demanda social, però posen més dificultats als centres amb una demanda més feble a l'hora de cobrir les places disponibles. L'evolució de la demografia educativa, tal com s'ha dit, ha comportat una reducció de la demanda social al sistema educatiu i un increment de la diferència entre sol·licituds i places disponibles. El manteniment d'aquestes situacions al llarg del temps provoca en molts municipis que, amb posterioritat a la preinscripció, es facin tancaments de grups en funció del nivell de demanda de cada centre com a element principal, i de manera reactiva, circumstàncies que no responen als criteris establerts pel Decret 11/2021 per a la supressió d'oferta, que no donen estabilitat als projectes educatius dels centres i que incrementen les dinàmiques competitives per a la captació de demanda.

Més enllà de l'aplicació de la reducció de ràtio del 20% anunciada pel Departament d'Educació, que permetrà reduir la sobreoferta en una part important, convé definir en cada zona i municipi quants grups i centres caldran per respondre a les necessitats d'escolarització, d'acord amb l'evolució de la demografia educativa prevista.

En aquest sentit, cal planificar a escala local, a través de les taules locals de planificació, i escoltades les comissions de participació en la programació, una oferta a mitjà i llarg termini (període d'entre tres i vuit anys), que corregeixi la situació de sobreoferta existent, ja sigui amb l'aplicació de reduccions de ràtios, la supressió de grups o el tancament de centres, tenint en compte l'impacte sobre la segregació escolar.

L'acompanyament i l'impuls de la implementació de les mesures a escala local

La institució del Síndic de Greuges recorda que no és condició suficient tenir un nou marc normatiu favorable per reduir la segregació escolar, perquè a escala local hi ha maneres de desactivar els instruments previstos. Aquesta institució ha denunciat en nombroses ocasions que en determinats territoris s'ha infrautilitzat la reserva de places per combatre la segregació, tot i que la normativa preveia aquest instrument, o que no s'ha fet un ús efectiu de la zonificació escolar o de les adscripcions, per exemple, tot i que el decret anterior de 2007 ja ho preveia.

Malgrat que hi ha experiències positives i un avenç en l'aplicació de mesures que ajuden a combatre la segregació escolar a molts municipis, no hi ha

encara de manera generalitzada a escala local un posicionament prou actiu i convincent per combatre la segregació escolar a través dels instruments que ofereix la normativa que regula el procediment de preinscripció i matrícula.

L'experiència ens demostra que els municipis amb bones pràctiques han tingut voluntat política i convicció d'actuació per part dels representants de les administracions afectades i de les estructures tècniques en el territori, particularment de les inspeccions d'educació, de les regidories d'educació i del personal tècnic municipal. Si no hi ha persones que adopten aquest objectiu i que intenten aprofitar els instruments disponibles, no hi ha marge per al desplegament efectiu de mesures per combatre la segregació escolar.

La síndica recorda, a més, la necessària corresponsabilitat del conjunt de la comunitat educativa, no només de l'Administració, per fer possible el desplegament de les mesures previstes en el nou decret. La disposició que adopten els centres escolars és determinant per a l'efectivitat de les mesures adoptades per promoure l'equilibri en l'escolarització de l'alumnat. Si els diferents actors que hi intervenen se centren en els seus interessos particulars i no pas en l'objectiu comú de combatre la segregació escolar, les possibilitats d'avançar de manera decidida i reduir els desequilibris existents al sistema educatiu són més limitades.

Per aquest motiu, es proposa:

- **Pla de monitorització i acompanyament per al desplegament del Decret 11/2021 a escala local.** Convé desenvolupar un pla que garanteixi tant la formació de les persones responsables en el territori de fer-ho, fonamentalment inspectors o inspectores d'educació, regidors o regidores d'educació i personal tècnic municipal, com l'acompanyament d'aquestes persones en la implementació i utilització efectiva dels diversos instruments que disposa aquesta normativa, i també l'avaluació de l'evolució dels seus possibles efectes a l'hora de reduir la segregació escolar a les diferents zones.
- **Pactes locals de lluita contra la segregació escolar.** Cal promoure pactes locals contra la segregació escolar que defineixin criteris i mesures a desenvolupar per combatre aquest fenomen en el municipi, a partir de la participació i el treball compartit dels agents de la comunitat educativa, i amb el colideratge del Departament d'Educació i de les administracions locals. Els pactes locals permeten visibilitzar el problema de la segregació escolar i situar-lo en l'agenda política, alinear els actors clau en l'abordatge del problema de la segregació escolar, més enllà dels interessos particulars de cada actor, i apoderar i legitimar les administracions perquè adoptin mesures decidides.

L'adaptació dels sistemes d'informació relacionats amb el procés d'admissió d'alumnat als objectius de la lluita contra la segregació escolar

Per millorar la corresponsabilitat de la comunitat educativa en la lluita contra la segregació escolar i fer efectives les mesures aplicades, és important que les famílies coneguin la conveniència de combatre aquest fenomen, els mitjans a través dels quals els poders públics vetllen per aquest objectiu, els drets de què realment disposen en el procés d'admissió d'alumnat, etc. L'aplicació de mesures per part de les administracions topa de vegades amb les resistències de les famílies que volen satisfer una determinada opció de tria malgrat no haver obtingut plaça.

El Departament d'Educació, les Administracions locals o els centres educatius disposen de sistemes d'informació que no sempre es posen al servei de l'objectiu de combatre la segregació escolar.

Des d'aquesta perspectiva, es proposen:

- **Campanyes de sensibilització adreçades a les famílies que acompanyin l'aplicació de mesures per combatre la segregació escolar.** Cal que el Departament d'Educació i també dels ajuntaments dissenyin campanyes i sistemes d'informació que contribueixin a reforçar les equivalències entre centres, a desestressar l'elecció de centre per part de les famílies i a ampliar els marges de tria, i també que ajudin a fer entendre i a acceptar l'aplicació de mesures.
- **Guia de bones pràctiques en les portes obertes adreçada als centres.** Convé crear una guia de bones pràctiques en les portes obertes adreçada als centres educatius per generar equivalències en els formats de les jornades de portes obertes i promoure dinàmiques col·laboratives entre centres amb l'objectiu d'evitar les diferències detectades en les jornades passades, que tenen efectes negatius sobre l'equitat de l'admissió d'alumnat.
- **Avaluació de l'accessibilitat i usabilitat de la tramitació electrònica.** Cal fer estudis d'accessibilitat de la tramitació electrònica de la preinscripció i la matrícula per garantir la màxima accessibilitat del procés d'admissió per a les famílies amb menys recursos socioculturals.

Annex: dades sobre l'evolució dels nivells de segregació escolar per municipis

Taula A1. Evolució dels nivells de segregació escolar dels municipis de més de 5.000 habitants a primària respecte al curs 2018/2019 (2021/2022 i 2022/2023)

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Abrera	0,11	0,06	0,15	0,17	0,14	0,22	0,23	0,24
Agramunt	0,04	0,12	0,05	0,05	0,02	0,13	0,17	0,34
Alcanar	0,07	0,07	0,07	0,05	0,05	0,02	0,02	0,06
Alcarràs	0	0,06	0,01	0,03	0,00	0,05	0,13	0,07
Alella	0,1	0,34	0,04	0,25	0,04	0,27	0,01	0,01
Altafulla	0,08	0,01	0,05	0,00	0,02	0,26	0,13	0,71
Ametlla del Vallès, l'	0,12	0,05	0,04	0,02	0,01	0,19	0,54	0,57
Ampostà	0,33	0,16	0,26	0,20	0,26	0,48	0,27	0,22
Anglès	0,01	0	0,12	0,02	0,09	0,03	0,13	0,40
Arboç, l'	0,44	0,16	0,39	0,22	0,42	0,26	0,50	0,61
Arbúcies	0,14	0,05	0,29	0,26	0,29	0,22	0,20	0,35
Arenys de Mar	0,12	0,09	0,10	0,05	0,10	0,07	0,14	0,09
Arenys de Munt	0,09	0,12	0,02	0,12	0,09	0,08	0,42	0,11
Argentona	0,21	0,37	0,23	0,37	0,32	0,42	0,97	0,77
Artés	0,01	0,03	0,05	0,06	0,05	0,06	0,07	0,24
Badalona	0,54	0,47	0,30	0,31	0,42	0,55	0,44	0,57
Badia del Vallès	0,1	0,35	0,17	0,31	0,23	0,34	0,51	0,20
Balaguer	0,17	0,21	0,16	0,23	0,12	0,30	0,17	0,24
Banyoles	0,14	0,11	0,13	0,08	0,11	0,07	0,08	0,07
Barberà del Vallès	0,24	0,2	0,23	0,24	0,24	0,16	0,32	0,10
Barcelona	0,44	0,39	0,35	0,44	0,34	0,42	0,35	0,46
Begues	0,17	0,29	0,10	0,21	0,08	0,20	-	0,22
Bellpuig	0,28	0,04	0,24	0,22	0,28	0,21	0,20	0,25
Berga	0,2	0,09	0,21	0,14	0,20	0,15	0,25	0,26
Bigues i Riells del Fai	0,34	0,16	0,32	0,14	0,33	0,02	-	0,31

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Bisbal d'Empordà, la	0,17	0,03	0,10	0,15	0,11	0,13	0,12	0,18
Blanes	0,32	0,31	0,26	0,33	0,25	0,33	0,28	0,39
Borges Blanques, les	0,13	0,18	0,21	0,21	0,19	0,27	0,23	0,08
Cabrils	0	0,03	0,14	0,31	0,16	0,32	0,02	0,54
Calafell	0,33	0,27	0,37	0,28	0,35	0,26	0,25	0,15
Caldes de Malavella	0,01	0,11	0,05	0,20	0,03	0,04	0,00	0,04
Caldes de Montbui	0,35	0,35	0,25	0,27	0,30	0,34	0,50	0,34
Calella	0,27	0,04	0,25	0,14	0,29	0,19	0,46	0,35
Calonge i Sant Antoni	0,17	0,12	0,19	0,25	0,20	0,25	0,30	0,34
Cambrils	0,3	0,33	0,33	0,29	0,33	0,27	0,28	0,59
Canet de Mar	0,18	0,06	0,14	0,20	0,17	0,22	0,16	0,23
Canovelles	0,18	0,07	0,12	0,06	0,10	0,05	0,06	0,14
Capellades	0,03	0,3	0,08	0,32	0,11	0,07	0,22	0,82
Cardedeu	0,14	0,16	0,13	0,11	0,08	0,09	0,16	0,18
Cassà de la Selva	0,14	0,21	0,17	0,05	0,19	0,32	0,22	0,33
Castellar del Vallès	0,43	0,18	0,29	0,28	0,32	0,27	0,43	0,26
Castellbisbal	0,26	0,26	0,24	0,15	0,23	0,18	0,39	0,27
Castelldefels	0,21	0,35	0,23	0,28	0,22	0,34	0,22	0,28
Castelló d'Empúries	0,15	0,04	0,23	0,15	0,25	0,33	0,23	0,26
Castell-Platja d'Aro	0,3	0,13	0,22	0,07	0,24	0,11	0,31	0,17
Celrà	0,2	0,23	0,13	0,01	0,15	0,02	0,10	0,07
Centelles	0,2	0,13	0,08	0,08	0,09	0,05	0,20	0,26
Cerdanyola del Vallès	0,41	0,33	0,29	0,28	0,30	0,24	0,36	0,23
Cervelló	0,12	0,18	0,09	0,01	0,09	0,03	0,17	0,19
Cervera	0,19	0,15	0,08	0,10	0,08	0,24	0,09	0,40
Constantí	0,24	0,09	0,10	0,14	0,08	0,33	0,10	0,11
Corbera de Llobregat	0,32	0,37	0,28	0,44	0,28	0,27	0,29	0,34
Cornellà de Llobregat	0,41	0,3	0,35	0,39	0,35	0,39	0,41	0,33
Cubelles	0,12	0,11	0,08	0,13	0,07	0,08	0,57	0,33
Cunit	0,29	0,32	0,16	0,37	0,16	0,45	0,17	0,63
Deltebre	0,4	0,2	0,24	0,15	0,31	0,12	0,57	0,20

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Escala, l'	0,05	0,06	0,05	0,42	0,03	0,10	0,06	0,05
Esparreguera	0,3	0,13	0,23	0,26	0,22	0,26	0,35	0,25
Esplugues de Llobregat	0,53	0,19	0,40	0,25	0,40	0,37	0,50	0,35
Figueres	0,37	0,28	0,32	0,34	0,32	0,32	0,36	0,14
Franqueses del Vallès, les	0,56	0,21	0,41	0,21	0,40	0,24	0,47	0,41
Garriga, la	0,18	0,14	0,20	0,17	0,19	0,18	0,10	0,29
Gavà	0,4	0,31	0,38	0,48	0,36	0,39	0,50	0,51
Gelida	0,05	0,1	0,00	0,11	0,04	0,17	0,11	0,07
Girona	0,43	0,23	0,31	0,23	0,32	0,21	0,37	0,31
Granollers	0,35	0,21	0,28	0,16	0,29	0,17	0,36	0,26
Guissona	0,31	0,14	0,23	0,22	0,25	0,24	0,26	0,55
Hospitalet de Llobregat, l'	0,4	0,38	0,36	0,36	0,36	0,36	0,37	0,46
Igualada	0,19	0,15	0,23	0,19	0,24	0,21	0,29	0,26
Llagosta, la	0,22	0,04	0,23	0,16	0,22	0,22	0,24	0,22
Llagostera	0,21	0,04	0,08	0,07	0,08	0,13	0,13	0,16
Lleida	0,49	0,34	0,43	0,36	0,43	0,43	0,37	0,28
Lliçà d'Amunt	0,13	0,04	0,14	0,06	0,09	0,11	0,32	0,44
Lliçà de Vall	0,27	0,1	0,24	0,00	0,31	0,03	-	0,09
Llinars del Vallès	0,35	0,31	0,29	0,32	0,23	0,30	0,07	0,19
Lloret de Mar	0,26	0,33	0,26	0,30	0,27	0,33	0,36	0,37
Maçanet de la Selva	0,34	0,03	0,35	0,22	0,30	0,21	0,15	0,01
Malgrat de Mar	0,34	0,19	0,22	0,17	0,23	0,15	0,21	0,21
Manlleu	0,23	0,17	0,20	0,20	0,20	0,21	0,27	0,18
Manresa	0,41	0,3	0,30	0,29	0,30	0,30	0,30	0,26
Martorell	0,25	0,23	0,26	0,33	0,24	0,43	0,19	0,25
Masnou, el	0,35	0,11	0,18	0,25	0,16	0,22	0,13	0,32
Masquefa	0,13	0,09	0,18	0,44	0,18	0,36	0,21	0,19
Matadepera	0,36	0,18	0,19	0,25	0,07	0,18	0,31	0,29
Mataró	0,24	0,14	0,23	0,16	0,24	0,17	0,32	0,31
Moià	0,27	0,16	0,12	0,37	0,18	0,26	0,39	0,00
Molins de Rei	0,49	0,26	0,49	0,29	0,48	0,24	0,34	0,33

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Mollerussa	0,2	0,11	0,17	0,13	0,17	0,13	0,21	0,03
Mollet del Vallès	0,33	0,19	0,26	0,23	0,22	0,21	0,25	0,21
Montblanc	0,31	0,22	0,14	0,02	0,12	0,16	0,11	0,21
Montcada i Reixac	0,41	0,4	0,38	0,41	0,37	0,40	0,36	0,51
Montgat	0,33	0,1	0,30	0,31	0,31	0,37	0,39	0,37
Montmeló	0,04	0,18	0,00	0,07	0,04	0,11	0,01	0,50
Montornès del Vallès	0,45	0,43	0,46	0,23	0,44	0,18	0,38	0,25
Mont-roig del Camp	0,18	0,38	0,22	0,42	0,21	0,49	0,04	0,16
Móra d'Ebre	0,41	0,31	0,44	0,12	0,44	0,36	0,30	0,20
Navàs	0,3	0,03	0,18	0,11	0,16	0,20	0,16	0,73
Olesa de Montserrat	0,49	0,29	0,40	0,35	0,41	0,32	0,41	0,22
Olot	0,27	0,13	0,28	0,09	0,26	0,07	0,23	0,09
Palafolls	0,25	0,13	0,01	0,22	0,01	0,17	0,17	0,35
Palafrugell	0,29	0,15	0,28	0,22	0,30	0,27	0,35	0,16
Palamós	0,08	0,16	0,12	0,08	0,11	0,10	0,19	0,29
Palau-solità i Plegamans	0,26	0,2	0,20	0,26	0,25	0,27	0,54	0,62
Pallejà	0,19	0,02	0,24	0,25	0,29	0,36	0,53	0,28
Parets del Vallès	0,31	0,24	0,26	0,25	0,25	0,33	0,30	0,56
Piera	0,27	0,1	0,21	0,17	0,20	0,15	0,23	0,28
Pineda de Mar	0,21	0,14	0,25	0,18	0,23	0,26	0,28	0,22
Polinyà	0,42	0,36	0,42	0,17	0,22	0,01	0,41	0,38
Prat de Llobregat, el	0,34	0,36	0,30	0,42	0,29	0,39	0,42	0,43
Premià de Dalt	0,21	0,23	0,18	0,27	0,20	0,33	0,34	0,69
Premià de Mar	0,24	0,21	0,19	0,24	0,18	0,22	0,27	0,25
Puigcerdà	0,37	0,13	0,31	0,45	0,18	0,29	0,08	0,29
Ràpita, la	0,14	0,07	0,13	0,12	0,10	0,18	0,10	0,09
Reus	0,45	0,27	0,39	0,39	0,40	0,40	0,42	0,38
Ripoll	0,21	0,14	0,16	0,14	0,15	0,11	0,20	0,12
Ripollet	0,51	0,4	0,49	0,34	0,50	0,31	0,63	0,28
Riudoms	0,12	0,27	0,11	0,05	0,10	0,02	0,06	0,35
Roca del Vallès, la	0,18	0,16	0,28	0,19	0,22	0,19	0,32	0,24

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Roda de Berà	0,29	0,1	0,24	0,05	0,21	0,07	0,01	0,07
Roda de Ter	0,04	0,12	0,07	0,04	0,10	0,07	0,15	0,25
Roquetes	0,06	0,1	0,06	0,00	0,04	0,04	0,05	0,05
Roses	0,21	0,14	0,23	0,33	0,22	0,35	0,40	0,47
Rubí	0,48	0,3	0,36	0,34	0,37	0,33	0,44	0,26
Sabadell	0,47	0,38	0,39	0,49	0,39	0,46	0,44	0,45
Sallent	0,3	0,14	0,26	0,16	0,24	0,10	0,16	0,17
Salou	0,39	0,33	0,31	0,57	0,31	0,53	0,24	0,22
Salt	0,39	0,27	0,31	0,53	0,32	0,50	0,46	0,30
Sant Adrià de Besòs	0,46	0,32	0,33	0,24	0,34	0,28	0,42	0,46
Sant Andreu de la Barca	0,21	0,26	0,21	0,18	0,20	0,16	0,34	0,18
Sant Andreu de Llavaneres	0,05	0,11	0,18	0,33	0,17	0,25	0,03	0,21
Sant Boi de Llobregat	0,42	0,2	0,40	0,28	0,42	0,46	0,43	0,42
Sant Celoni	0,2	0,08	0,09	0,10	0,09	0,14	0,25	0,10
Sant Cugat del Vallès	0,34	0,23	0,25	0,33	0,25	0,38	0,40	0,44
Sant Esteve Sesrovires	0,16	0,06	0,15	0,24	0,12	0,02	0,57	0,06
Sant Feliu de Codines	0,33	0,44	0,21	0,09	0,18	0,02	0,05	0,39
Sant Feliu de Guíxols	0,25	0,17	0,23	0,10	0,25	0,13	0,35	0,14
Sant Feliu de Llobregat	0,52	0,29	0,45	0,31	0,42	0,41	0,42	0,30
Sant Post de Campsentelles	0,23	0,05	0,18	0,07	0,15	0,03	0,43	0,43
Sant Fruitós de Bages	0,51	0,11	0,36	0,39	0,30	0,34	0,32	0,17
Sant Hilari Sacalm	0,12	0,14	0,19	0,03	0,19	0,02	0,06	0,03
Sant Joan de Vilatorrada	0,36	0,18	0,21	0,11	0,26	0,09	0,36	0,16
Sant Joan Despí	0,47	0,33	0,44	0,41	0,44	0,47	0,55	0,50
Sant Just Desvern	0,22	0,15	0,28	0,22	0,28	0,18	0,34	0,24
Sant Pere de Ribes	0,18	0,14	0,20	0,28	0,23	0,24	0,36	0,44
Sant Quirze del Vallès	0,26	0,22	0,31	0,22	0,26	0,24	0,29	0,24
Sant Sadurní d'Anoia	0,5	0,23	0,37	0,24	0,34	0,25	0,38	0,47
Sant Vicenç de Castellet	0,42	0,22	0,32	0,20	0,31	0,18	0,53	0,14
Sant Vicenç de Montalt	0,07	0,12	0,14	0,15	0,17	0,17	0,53	0,29
Sant Vicenç dels Horts	0,37	0,35	0,28	0,19	0,29	0,32	0,44	0,30

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Santa Coloma de Cervelló	0,12	0,09	0,13	0,04	0,15	0,18	-	0,43
Santa Coloma de Farners	0,06	0,06	0,08	0,12	0,09	0,06	0,17	0,13
Santa Coloma de Gramenet	0,44	0,34	0,33	0,33	0,34	0,32	0,40	0,35
Santa Eulàlia de Ronçana	0,18	0,27	0,28	0,19	0,33	0,17	0,67	0,18
Santa Margarida de Montbui	0,17	0,17	0,18	0,15	0,22	0,15	0,34	0,32
Santa Margarida i els Monjos	0,13	0,16	0,14	0,16	0,13	0,09	0,19	0,14
Santa Maria de Palautordera	0,18	0,13	0,22	0,15	0,25	0,09	0,35	0,30
Santa Perpètua de Mogoda	0,39	0,4	0,34	0,46	0,33	0,43	0,39	0,51
Santpedor	0,1	0,47	0,18	0,10	0,17	0,12	0,12	0,79
Selva del Camp, la	0,17	0,23	0,21	0,50	0,22	0,69	0,45	0,77
Sentmenat	0,21	0,05	0,19	0,16	0,13	0,18	0,46	0,29
Seu d'Urgell, la	0,19	0,27	0,17	0,11	0,17	0,25	0,24	0,16
Sils	0,3	0,05	0,24	0,23	0,25	0,22	0,21	0,29
Sitges	0,27	0,23	0,25	0,36	0,22	0,35	0,18	0,47
Solsona	0,14	0,08	0,10	0,12	0,12	0,13	0,13	0,13
Súria	0,18	0,28	0,17	0,15	0,18	0,18	0,39	0,18
Taradell	0,14	0,04	0,14	0,05	0,17	0,03	0,44	0,15
Tarragona	0,53	0,3	0,45	0,40	0,46	0,47	0,50	0,34
Tàrrrega	0,18	0,1	0,11	0,25	0,08	0,11	0,12	0,14
Terrassa	0,56	0,39	0,41	0,44	0,40	0,40	0,41	0,33
Tiana	0,07	0,17	0,12	0,18	0,08	0,05	0,30	0,53
Tona	0,4	0,39	0,17	0,18	0,16	0,03	0,37	0,16
Tordera	0,39	0,22	0,26	0,18	0,23	0,15	0,30	0,11
Torelló	0,11	0,08	0,13	0,10	0,11	0,07	0,16	0,20
Torredembarra	0,18	0,08	0,18	0,28	0,23	0,35	0,22	0,15
Torrelles de Llobregat	0,21	0,16	0,09	0,13	-	-	-	-
Torroella de Montgrí	0,24	0,22	0,22	0,34	0,20	0,30	0,36	0,30
Tortosa	0,38	0,23	0,34	0,29	0,34	0,27	0,42	0,35
Tremp	0,03	0,26	0,04	0,06	0,03	0,10	0,14	0,48
Vacarisses	0,03	0,21	0,12	0,14	0,03	0,03	0,53	0,16

	Primària (2018/2019) estranger	Primària (2018/2019) NEE	Primària (2021/2022) estranger	Primària (2021/2022) NEE	Primària (2022/2023) estranger	Primària (2022/2023) NEE	I3 (2022/2023) estranger	I3 (2022/2023) NEE
Vallirana	0,35	0,15	0,18	0,10	0,18	0,23	0,45	0,37
Valls	0,32	0,12	0,24	0,22	0,21	0,36	0,12	0,17
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	0,02	0,09	0,00	0,01	0,01	0,08	0,08	0,08
Vendrell, el	0,32	0,19	0,23	0,31	0,23	0,31	0,25	0,24
Vic	0,31	0,2	0,29	0,19	0,29	0,16	0,29	0,14
Vidreres	0,16	0,13	0,12	0,00	0,16	0,02	0,12	0,06
Viladecans	0,37	0,27	0,33	0,28	0,31	0,44	0,40	0,37
Viladecavalls	0,07	0,32	0,12	0,04	0,26	0,20	0,55	0,56
Vilafant	0,01	0,13	0,06	0,27	0,04	0,36	0,18	0,37
Vilafranca del Penedès	0,34	0,25	0,27	0,14	0,29	0,16	0,35	0,17
Vilanova del Camí	0,09	0,1	0,11	0,12	0,13	0,08	0,14	0,06
Vilanova del Vallès	0,16	0,17	0,07	0,05	0,06	0,04	0,13	0,65
Vilanova i la Geltrú	0,17	0,17	0,17	0,14	0,19	0,19	0,27	0,31
Vila-seca	0,36	0,17	0,41	0,27	0,36	0,14	0,37	0,16
Vilassar de Dalt	0,34	0,73	0,18	0,14	0,24	0,18	0,39	-
Vilassar de Mar	0,14	0,18	0,13	0,14	0,14	0,19	0,37	0,55

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells que van de I3 fins a 6è de primària com a primària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de secundària.

En verd, es marquen els municipis que, respecte al curs 2018/2019, han experimentat una reducció de l'índex de dissimilitud de, com a mínim, 0,02 punts. En vermell, quan l'increment ha estat, com a mínim, de 0,02 punts.

Taula A2. Evolució dels nivells de segregació escolar dels municipis de més de 5.000 habitants a secundària respecte al curs 2018/2019 (2021/2022 i 2022/2023)

	ESO (2018/2019) estranger	ESO (2018/2019) NEE	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r ESO (2022/2023) Estranger	1r ESO (2022/2023) NEE
Ampostà	0,17	0,09	0,14	0,24	0,13	0,40	0,10	0,28
Arboç, l'	0,26	0,39	0,18	0,03	0,23	0,19	0,38	0,47
Arenys de Mar	0,26	0,09	0,16	0,24	0,12	0,22	0,11	0,15
Artés	0,13	0,76	0,14	0,15	0,09	0,23	0,06	0,29
Badalona	0,41	0,38	0,36	0,45	0,36	0,51	0,42	0,59
Badia del Vallès	0,03	0,05	0,17	0,12	0,17	0,26	-	-
Balaguer	0,04	0,16	0,15	0,25	0,07	0,12	0,13	0,15
Banyoles	0,09	0,1	0,04	0,04	0,06	0,04	0,14	0,09
Barberà del Vallès	0,08	0,14	0,11	0,12	0,12	0,08	0,17	0,07
Barcelona	0,41	0,29	0,34	0,40	0,33	0,39	0,35	0,44
Begues	0,09	0,03	0,28	0,44	0,24	0,37	0,03	0,20
Berga	0,1	0,18	0,04	0,17	0,04	0,18	0,17	0,15
Bisbal d'Empordà, la	0,03	0,18	0,05	0,10	0,12	0,07	0,31	0,10
Blanes	0,16	0,11	0,14	0,05	0,05	0,06	0,06	0,10
Borges Blanques, les	0,12	0,07	0,04	0,03	0,02	0,04	0,01	0,10
Calafell	0,12	0,24	0,02	0,01	0,01	0,02	0,07	0,12
Caldes de Montbui	0,31	0,3	0,34	0,26	0,24	0,25	0,23	0,30
Calella	0,24	0,07	0,23	0,09	0,20	0,08	0,22	0,14
Cambrils	0,24	0,06	0,24	0,25	0,24	0,31	0,28	0,39
Canet de Mar	0,17	0,19	0,05	0,08	0,10	0,20	0,10	0,15
Canovelles	0,2	0,05	0,34	0,17	0,33	0,10	0,35	0,03
Capellades	0,04	0,25	0,01	0,19	0,05	0,20	0,25	0,27
Cardedeu	0,05	0,29	0,15	0,06	0,15	0,10	0,14	0,08
Cassà de la Selva	0,05	0,11	0,00	0,13	0,01	0,00	0,08	0,12
Castellar del Vallès	0,18	0,33	0,14	0,13	0,16	0,14	0,10	0,18
Castellbisbal	0,14	0,14	0,11	0,00	0,01	0,03	0,11	0,02
Castelldefels	0,25	0,21	0,21	0,26	0,18	0,19	0,13	0,18
Castelló d'Empúries	0,13	0,1	0,21	0,28	0,25	0,17	0,32	0,08
Centelles	0,21	0,14	0,07	0,05	0,04	0,01	0,01	0,12

	ESO (2018/2019 estranger)	ESO (2018/2019) NEE	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r ESO (2022/2023) Estranger	1r ESO (2022/2023) NEE
Cerdanyola del Vallès	0,22	0,17	0,16	0,27	0,19	0,22	0,21	0,17
Cervera	0	0,18	0,11	0,21	0,10	0,18	0,00	0,30
Corbera de Llobregat	0,07	0,04	0,11	0,01	0,15	0,07	0,10	0,19
Cornellà de Llobregat	0,36	0,25	0,30	0,31	0,30	0,28	0,32	0,34
Cubelles	0,15	0,31	0,00	0,12	0,03	0,08	0,10	0,07
Esparreguera	0,22	0,11	0,25	0,12	0,19	0,14	0,08	0,14
Esplugues de Llobregat	0,39	0,31	0,36	0,26	0,37	0,18	0,39	0,21
Figueres	0,17	0,17	0,17	0,12	0,16	0,13	0,20	0,20
Franqueses del Vallès, les	0,12	0,07	0,22	0,22	0,31	0,21	0,36	0,29
Garriga, la	0,21	0,19	0,14	0,21	0,15	0,10	0,14	0,07
Gavà	0,29	0,18	0,19	0,30	0,26	0,29	0,37	0,25
Girona	0,27	0,14	0,22	0,19	0,19	0,12	0,19	0,11
Granollers	0,26	0,12	0,20	0,10	0,19	0,08	0,26	0,11
Guissona	0,09	0,02	0,03	0,16	0,00	0,29	0,02	0,28
Hospitalet de Llobregat, l'	0,41	0,37	0,35	0,40	0,34	0,39	0,33	0,44
Igualada	0,25	0,18	0,15	0,18	0,14	0,16	0,15	0,13
Llagosta, la	0,13	0,18	0,18	0,11	0,16	0,11	0,12	0,10
Lleida	0,28	0,22	0,26	0,26	0,25	0,25	0,24	0,23
Lliçà d'Amunt	0,11	0,32	0,07	0,17	0,04	0,17	0,20	0,06
Llinars del Vallès	0,33	0,08	0,33	0,08	0,19	0,08	0,04	0,07
Lloret de Mar	0,09	0,15	0,11	0,10	0,10	0,12	0,11	0,12
Malgrat de Mar	0,27	0,16	0,24	0,25	0,21	0,27	0,28	0,28
Manlleu	0,18	0,14	0,13	0,10	0,12	0,10	0,11	0,15
Manresa	0,25	0,22	0,20	0,17	0,21	0,16	0,27	0,22
Martorell	0,23	0,16	0,14	0,22	0,13	0,17	0,11	0,25
Masnou, el	0,26	0,29	0,25	0,19	0,24	0,18	0,35	0,16
Matadepera	0,06	0,14	0,11	0,23	0,17	0,20	0,36	0,02
Mataró	0,21	0,16	0,18	0,08	0,16	0,08	0,20	0,16
Molins de Rei	0,33	0,17	0,37	0,22	0,36	0,22	0,32	0,15
Mollerussa	0,18	0,27	0,14	0,09	0,16	0,17	0,18	0,28
Mollet del Vallès	0,24	0,2	0,24	0,16	0,22	0,12	0,20	0,17

	ESO (2018/2019 estranger)	ESO (2018/2019) NEE	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r ESO (2022/2023) Estranger	1r ESO (2022/2023) NEE
Montblanc	0,26	0,06	0,21	0,04	0,21	0,13	0,12	0,28
Montcada i Reixac	0,31	0,21	0,28	0,43	0,28	0,39	0,27	0,40
Montgat	0,01	0,39	0,03	0,13	0,04	0,16	0,08	0,19
Montornès del Vallès	0,09	0,04	0,08	0,03	0,03	0,15	0,22	0,34
Mont-roig del Camp	0,04	0,08	0,04	0,09	0,07	0,03	0,05	0,23
Móra d'Ebre	0,22	0,36	0,23	0,02	0,18	0,06	0,18	0,01
Navàs	0,12	0,12	0,12	0,32	0,30	0,33	0,67	0,44
Olesa de Montserrat	0,39	0,05	0,28	0,25	0,33	0,21	0,40	0,15
Olot	0,18	0,11	0,18	0,10	0,15	0,11	0,14	0,11
Palafrugell	0,16	0,05	0,11	0,11	0,13	0,11	0,19	0,13
Palamós	0,01	0,07	0,12	0,06	0,15	0,11	0,17	0,15
Palau-solità i Plegamans	0,22	0,73	0,12	0,60	0,12	0,37	0,28	0,13
Pallejà	0,21	0,42	0,22	0,12	0,22	0,03	0,23	0,11
Parets del Vallès	0,4	0,07	0,25	0,24	0,27	0,23	0,33	0,07
Piera	0,2	0,14	0,31	0,11	0,36	0,10	0,39	0,21
Pineda de Mar	0,1	0,16	0,13	0,18	0,12	0,21	0,16	0,17
Prat de Llobregat, el	0,3	0,31	0,25	0,35	0,23	0,34	0,24	0,35
Premià de Dalt	0,11	0,22	0,12	0,26	0,10	0,21	0,04	0,57
Premià de Mar	0,25	0,14	0,29	0,08	0,27	0,09	0,15	0,11
Puigcerdà	0,14	0,03	0,12	0,12	0,12	0,10	0,16	0,29
Ràpita, la	0,1	0,1	0,09	0,00	0,11	0,04	0,11	0,02
Reus	0,32	0,35	0,24	0,22	0,23	0,19	0,27	0,34
Ripoll	0,12	0,15	0,06	0,25	0,04	0,25	0,04	0,24
Ripollet	0,34	0,38	0,36	0,21	0,36	0,23	0,37	0,25
Roses	0,18	0,04	0,19	0,18	0,16	0,37	0,15	0,59
Rubí	0,25	0,19	0,21	0,25	0,22	0,21	0,26	0,24
Sabadell	0,36	0,21	0,32	0,33	0,32	0,33	0,34	0,42
Salou	0,27	0,15	0,29	0,25	0,29	0,21	0,31	0,31
Salt	0,36	0,33	0,22	0,17	0,21	0,21	0,21	0,42
Sant Adrià de Besòs	0,23	0,26	0,13	0,13	0,16	0,12	0,23	0,21
Sant Andreu de la Barca	0,15	0,1	0,24	0,18	0,23	0,14	0,20	0,12

	ESO (2018/2019) estranger	ESO (2018/2019) NEE	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r ESO (2022/2023) Estranger	1r ESO (2022/2023) NEE
Sant Boi de Llobregat	0,33	0,15	0,26	0,19	0,28	0,24	0,34	0,39
Sant Celoni	0,15	0,1	0,20	0,04	0,20	0,07	0,20	0,10
Sant Cugat del Vallès	0,41	0,23	0,30	0,28	0,24	0,39	0,22	0,45
Sant Feliu de Codines	0,32	0,35	0,37	0,41	0,33	0,03	0,28	0,18
Sant Feliu de Guíxols	0,09	0,04	0,17	0,17	0,20	0,18	0,21	0,03
Sant Feliu de Llobregat	0,36	0,27	0,32	0,36	0,31	0,28	0,29	0,18
Sant Fruitós de Bages	0,42	0,07	0,44	0,31	0,47	0,17	0,50	0,07
Sant Hilari Sacalm	0,08	0	0,02	0,18	0,05	0,16	0,15	0,16
Sant Joan de Vilatorrada	0,23	0,37	0,04	0,04	0,03	0,11	0,17	0,10
Sant Joan Despí	0,26	0,31	0,19	0,15	0,17	0,18	0,19	0,22
Sant Just Desvern	0,14	0,05	0,07	0,03	0,05	0,10	0,07	0,48
Sant Pere de Ribes	0,07	0,28	0,06	0,12	0,08	0,15	0,19	0,22
Sant Quirze del Vallès	0,08	0,23	0,03	0,17	0,04	0,12	0,18	0,08
Sant Sadurní d'Anoia	0,36	0,09	0,39	0,33	0,33	0,31	0,46	0,34
Sant Vicenç de Castellet	0,12	0,04	0,07	0,06	0,13	0,11	0,16	0,31
Sant Vicenç dels Horts	0,28	0,12	0,19	0,12	0,17	0,07	0,14	0,02
Santa Coloma de Farners	0,1	0,07	0,06	0,04	0,05	0,10	0,01	0,03
Santa Coloma de Gramenet	0,32	0,28	0,26	0,23	0,24	0,19	0,27	0,21
Santa Maria de Palautordera	0,01	0,03	0,06	0,31	0,05	0,34	0,01	0,70
Santa Perpètua de Mogoda	0,25	0,21	0,18	0,10	0,16	0,12	0,32	0,28
Santpedor	0,05	0,11	0,10	0,47	0,18	0,29	0,02	0,04
Seu d'Urgell, la	0,16	0,11	0,10	0,07	0,09	0,24	0,11	0,17
Sitges	0,25	0,37	0,17	0,19	0,15	0,16	0,04	0,13
Solsona	0,08	0,32	0,01	0,16	0,03	0,14	0,18	0,04
Tarragona	0,39	0,24	0,35	0,35	0,37	0,37	0,42	0,46
Tàrrrega	0,09	0,15	0,15	0,15	0,16	0,12	0,24	0,14
Terrassa	0,37	0,36	0,27	0,27	0,26	0,25	0,28	0,30
Tona	0,31	0,31	0,28	0,29	0,16	0,06	0,13	0,02
Tordera	0,19	0,29	0,16	0,10	0,18	0,11	0,12	0,12
Torelló	0,06	0,03	0,07	0,02	0,21	0,13	0,40	0,24
Torredembarra	0,04	0,49	0,02	0,08	0,00	0,09	0,03	0,05

	ESO (2018/2019) estranger	ESO (2018/2019) NEE	ESO (2021/2022) estranger	ESO (2021/2022) NEE	ESO (2022/2023) estranger	ESO (2022/2023) NEE	1r ESO (2022/2023) Estranger	1r ESO (2022/2023) NEE
Torroella de Montgrí	0,21	0,22	0,22	0,19	0,22	0,23	0,14	0,22
Tortosa	0,17	0,22	0,14	0,17	0,16	0,11	0,14	0,12
Tremp	0,07	0,06	0,07	0,23	0,06	0,14	0,29	0,06
Vallirana	0,08	0,01	0,12	0,01	0,18	0,02	0,31	0,09
Valls	0,25	0,16	0,14	0,19	0,14	0,16	0,20	0,23
Vendrell, el	0,12	0,36	0,25	0,20	0,27	0,26	0,29	0,38
Vic	0,23	0,17	0,15	0,13	0,13	0,13	0,15	0,16
Viladecans	0,19	0,18	0,22	0,15	0,21	0,14	0,21	0,17
Vilafranca del Penedès	0,14	0,14	0,10	0,13	0,09	0,07	0,11	0,06
Vilanova i la Geltrú	0,27	0,13	0,14	0,08	0,18	0,10	0,24	0,14
Vila-seca	0,19	0,35	0,09	0,14	0,12	0,09	0,20	0,07
Vilassar de Dalt	0,07	0,55	0,01	0,02	0,03	0,04	0,06	0,16
Vilassar de Mar	0,18	0,29	0,06	0,33	0,10	0,11	0,02	-

Font: elaboració a partir de dades del Departament d'Educació.

Nota: ens referim als nivells de 1r d'ESO a 4t d'ESO com a secundària. S'han exclòs els municipis que no tenen dos o més centres de secundària.

En verd, es marquen els municipis que, respecte al curs 2018/2019, han experimentat una reducció de l'índex de dissimilitud de, com a mínim, 0,02 punts. En vermell, quan l'increment ha estat, com a mínim, de 0,02 punts.

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

